

UIT DEN SCHAT DES WOORDS

WERKEN VAN

J. C. SIKKEL

IN LEVEN DIENAAR DES WOORDS TE AMSTERDAM

XX

GESCHEIDEN EN VEREENIGD

www.christelikemedia.org

GESCHEIDEN EN VEREENIGD

OVERDENKINGEN UIT DE AFSCHIEDSREDENEN VAN DEN HEILAND

DOOR

J. C. SIKKEL

IN LEVEN DIENAAR DES WOORDS TE AMSTERDAM

Inhoud

UW HART WORDE NIET ONTROERD! [Joh. 14:1]	4
OM DE EEUWIGE WONING. [Joh. 14:2, 3]	7
DEN WEG WEET GIJ! [Joh. 14:4-6].....	10
DEN VADER GEZIEN. [Joh. 14:7-11].....	14
GROOTERE WERKEN. [Joh. 14:12-14]	17
EEN ANDERE TROOSTER. [Joh. 15:15-17]	20
GEEN WEEZEN. [Joh. 14:18-20]	23
DIE MIJ LIEFHEEFT. [Joh. 14:21-24]	26
DIE ZAL U ALLES LEEREN [Joh. 14:25, 26].....	30
MIJN VREDE GEEF IK U. [Joh. 14:27-31].....	33
DE WARE WIJNSTOK. [Joh. 15:1, 2]	37
DE RANKEN VAN DEN WIJNSTOK. [Joh. 15:2, 3].....	40
BLIJFT IN MIJ! [Joh. 15:4, 5].....	43
VERDORDE RANKEN. [Joh. 15:6]	46
HET ÉÉNLEVEN MET CHRISTUS. [Joh. 15:7, 8]	49
LIEFDE – BLIJDSCHAP. [Joh. 15:9-11].....	52
GELIJK IK U LIEFGEHAD HEB. [Joh. 15:12-17].....	56
DAAROM HAAT U DE WERELD. [Joh. 15:18-21]	59
EN GIJ ZULT OOK GETUIGEN. [Joh. 15:22-27].....	62
DE URE KOMT! [Joh. 16:1-4]	65
HARTEN VOL DROEFHEID. [Joh. 16:5-7]	68
DIE ZAL DE WERELD OVERTUIGEN. [Joh. 16:8-11]	71
HIJ ZAL VAN ZICHZELF NIET SPREKEN. [Joh. 16:12-15]	74

UW HART WORDE NIET ONTROERD! [Joh. 14:1]

Uw hart worde niet ontroerd! Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.

Johannes 14:1.

De Heer Jezus Christus is met de zijnen in deze wereld al de dagen tot het einde. In het einde komt Hij met de wolken, en dan komt de voleinding door Zijn gericht, de oplossing van het groote ontzaglijke werelddrama, en daarmee de verheerlijking der Gemeente Gods in Zijn verlore wereld in eeuwige zaligheid, als God alles zal zijn in allen.

Het ontzaglijke, veelszins ondoorgrondelijke werelddrama gaat voort, en de Christus is daarin met de zijnen door Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest.

Maar naar Zijn menscheit is en blijft Hij thans in den hemel, en is Hij niet meer op de aarde. Hij is heengegaan tot den Vader, en Zijn geloovigen zijn gebleven in deze wereld. Hij is daar boven aan Gods rechterhand, maar zij zijn hier beneden. Hij is in de heerlijkheid Gods, in het eeuwig juichende licht, waarin geen donkerheid of schaduw dringen kan. Maar zij zijn hier onder de wolken; in de wereld, waarin de nevelen op allerlei wijze het licht verduisteren; in den ontzaglijken wereldstrijd en in het bange wereldlijden.

De Christus wordt in deze wereld niet meer gezien.

De wereld gaat door in haar beweging, in haar geweldig werken. Zij ziet den Christus niet.

Hij is niet te zien, ook niet voor de zijnen.

Indien iemand al zou zeggen: "zie hier is de Christus!" of "zie Hij is daar!" — Zijn geloovigen zouden het niet mogen gelooven. Zij moeten zonder Zijn zichtbare tegenwoordigheid in deze wereld naar hun roeping leven, hun groote heilige taak vervullen, hun zwaren strijd strijden en lijden hun levenssmart. Hun hart mag met Hem zijn, en geestelijk en goddelijk is Hij met hen, — maar Zijn menschenleven is niet meer bij hen. Hij is heengegaan.

O, wat zou het zijn, indien ergens op de aarde de Christus in Zijn menschenleven vertoefde, en Zijn geloovigen, alle dingen verlatende, naar Hem mochten heentrekken, en stil bij Hem mochten zijn, hun stille leven bij Hem en met Hem mochten leven!

Hun hart neigt er toe, — zoo waarlijk zij van Christus zijn!

Maar het kan, het mag zoo niet wezen. Het moet anders zijn.

Zeker, zeker, zij moeten in deze wereld een eigen, een afzonderlijk leven leiden, zij met Hem, met den Christus, alleen met Hem, geheel met Hem. Dat moet hun menschenleven zijn, een geheel afzonderlijk eigen leven; een leven geheel in het Koninkrijk Gods; geheel met ziel en lichaam, in alle geestelijke overlegging, in alle zielsaandoening en zielsbeweging, en in alle doen en laten, in heel het mensch-zijn, alleen en geheel met en voor den Christus. Zij zijn de zijnen, geheel Zijn eigendom, Zijn eigen volk, Zijn verkregen volk.

Zoo is het, en zoo moet het zijn.

De afzonderlijkheid, de geheele eigenheid, de *geheele* Christelĳkheid, is het wezen van het Christen-leven. Zonder dat is er geen Christen-leven, geen Christen-zijn. Het moet in alles en geheel zijn een leven met en voor den Christus, als van de bruid voor haar bruidegom.

Ware het bruidsleven ten deele, zoo eens bij oogenblikken, bij een bezoek of een brief, of als er niets of niemand anders is, in sommige opzichten en in sommige dingen, terwijl

overigens het leven met anderen gewoon doorgaat, waar de bruidegom buiten staat, — het zou geen waarachtig bruidsleven zijn, maar slechts een onwaarachtig toevoegsel.

Zoo is het waarachtige wezen van het leven der geloovigen een afzonderlijk geheel leven met den Christus in alles.

Daarom kan de afzondering in zielseenzaamheid en in eenzaam zielsverkeer met Christus in en bij de geloovigen ook niet gemist worden.

Zoo is de neiging naar de verre eenzaamheid, naar de kluis of het klooster, verstaanbaar en in haar diepste waarachtige wezen heilig. Er is en er moet zijn in het Christen-leven een apart en geheel leven voor en met den Christus, een binnenste heiligdom der ziel en des levens, waarin we alleen en geheel met Christus zijn.

Maar juist omdat onze Heere Jezus *de Christus* is, en omdat wij van Hem als den Christus zijn in de waarachtige afzonderlijkheid en in de geheelheid van ons leven, daarom geven de woestijn en de bergeenzaamheid, de kluis en het klooster, niet den levensvorm voor ons Christelijk leven. — Gelijk geen bruid de eere van haar bruid-zijn zou dragen, door zich aan de volle vrouwentaak in het menschenleven te onttrekken, die te minachten of in zorgeloosheid te verwaarloozen, maar juist door voor het vrouwenleven en de vrouwentaak zich nu geheel te ontsluiten, er geheel met heel haar zijn, met haar ziel en haar kracht en arbeid in te gaan, en er zich geheel in te wijden door haar liefdeleven en haar éénleven met en voor haar bruidegom.

De geloovigen moeten geheel en in heel hun menschenleven het eigendom van Christus zijn en daarin een geheel afzonderlijk leven in het menschenleven leiden, — maar zij moeten dit hun leven voor en met den Christus leiden in het volle menschenleven, in de binnenste kern, over heel het terrein, en tot den vollen omtrek van het levensdrama, van het werelddrama, — omdat Jezus *de Christus* is en omdat zij *van Christus zijn*.

En zij moeten dat leven hier leiden, terwijl de Christus, wien zij toebehooren, in Zijn menschenleven niet in deze wereld is, maar heengegaan is tot den Vader, — Hij in de heerlijkheid Gods, en zij in de bange ontzaglijke wereldworsteling.

Ware de Christus niet met de zijnen naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest, — het leven der geloovigen als de zijnen in deze wereld zou geheel onmogelijk zijn.

Zonder de waarachtige gemeenschap met den Christus bestaat dan ook dit ware Christen-leven in deze wereld niet. Men moge dan maken een leven bij een eigen levensbeschouwing en in een eigen levensgroep onder de wereldgroepen, — het waarachtige eigen Christen-leven, het leven der geloovigen voor en met den Christus in deze wereld, wordt dan gemist.

Alleen in de waarachtige gemeenschap met den Christus schuilt het geheim van het ware Christen-leven. En zóó is dit leven er in deze wereld en wordt het geleefd voor den Heere.

Juist in de verhooging en het heengaan van den Christus is gegeven, wat voor het bestaan en de werking van dit Christen-leven in deze wereld noodig is. En de Christus heeft dit voor de zijnen ook ontsloten in het Woord Gods; en bijzonder ook in Zijn woorden, die Hij sprak, toen Hij zelf in het menschenleven bij hen op de aarde was, en die Hij sprak, toen Hij van hen zou heengaan.

Daarom bewaren de waren geloovigen deze woorden van den Christus, houden ze heilig, overpeinzen ze telkens weer, leven er bij als bij het kompas, dat hun gang richt, en worden er in hun verborgen verkeer met den Heere en in hun openbaar leven als de zijnen in deze wereld door getroost, gesterkt en geleid.

Groote beroering moet telkens wel weer de harten der geloovigen in Christus Jezus aangrijpen bij hun leven in deze wereld als het eigendom van den Christus.

Hoe ontzettend moest echter die ontroering des harten zijn, toen de Heere Jezus Christus van den kleinen kring Zijner teedere getrouwen scheiden ging in den nacht vóór

Zijn bitter lijden. Toen ging Hij van hen weg, de donkere spelonk in, tot in de diepte van het smadelijk kruis en van het donkere graf; en daarna, even in heerlijkheid gezien, ging Hij voor altoos van hen weg en voer Hij op ten hemel. Uiterlijk had zoo de wereld over Hem getriumfeerd, en, ofschoon Hij de doodsboeien brak, in de wereld keerde Hij niet weer. Hij scheen haar aan zichzelf te laten. Toch gaf Hij den kleinen en geringen kring der zijnen de taak en roeping, om nu voor Hem als den Christus in heel het wereldleven in te gaan, en de banier van den Christus der wereld in het werelddrama te dragen tot in de volle eindbeslissing om haar einde. En dat terwijl Hij heenging.

Onbeschrijfelijk, ondenkbaar is de ontroering, die de harten der geroepen getuigen van den Christus in dezen stand der zaken moest aangrijpen.

O zooveel verder is thans het Koninkrijk des Heeren in de wereld ingedrongen en in kracht geopenbaard. Maar de ontzaglijkheid der tegenstelling in den naam van den Christus gegeven, de strijd en het lijden om Christus' wil gaan door. En wie hierin waarachtig met den Heere staat, die kent daarom, en die moet kennen, het ontroerde hart.

Zoo worde dan door de geloovigen het woord des Heeren bewaard, dat ons boven die ontroering in kracht moet verheffen: "gij gelooft in God! gelooft ook in Mij!"

God, Hij is de Eeuwige. Hij leeft. Zijn Raad bestaat. Zijn Woord is waarachtig. 't Is alles licht bij Hem en van Hem. Onbedriegelijk licht. Hij is de getrouwe. Zijn roeping is onberouwelijk. Zijn beloften zijn onwankelbaar. En Jezus, de Zoon van God, is *de Christus*. Gods Gezalfde. Hij is de overwinnaar. Zijns is de wereld. Hij is met de zijnen al de dagen. Alle twijfel is hier uitgesloten. Alle gevaar denkbeeldig. Alle wereldschijn leugen.

Gelooft dan, gij Zijn heiligen, Zijn geloovigen, Zijn gewijden!

Staart in Gods licht!

Geeft u geheel aan den Christus!

Rekent op Hem alleen en geheel!

Laat uw zielen door Hem troosten! Gij zijt de zijnen, en Hij is de uwe. Gij zijt van Christus, en Christus is van God!

Gelooft in God! En gelooft in den Christus! En leeft zoo uw leven met en voor Hem! Uw eigen echte Christenleven in het volle menschenleven, dat Godes is.

OM DE EEUWIGE WONING. [Joh. 14:2, 3]

In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen, om u plaats te bereiden. En zoo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zoo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben.

Johannes 14:2, 3.

Ontzaglijk, ontzettend, is het wereldgebeuren in den tijd, dien wij beleven. En niemand weet, wat worden zal in de naaste toekomst.

Niemand weet ook ten volle, kan ten volle beseffen, wat er geschiedt in het heden. Wij vangen slechts losse berichten op. En wij trachten ons daaruit eenigermate een voorstelling van het gebeuren te maken.

Wie zelf in de oorlogshandeling is, ziet het gebeuren, gevoelt en doorleeft en doorlijdt het op een bepaalde plek; maar die doorleeft juist ook daardoor het wereldgebeuren minder in zijn geheel, in de breedte der ontzettende volkenworsteling.

Meer ziet en weet, wie op een afstand het geheel kan nagaan en inleven; maar die raakt weer de handeling zelf niet zoo aan in haar ontzettend gebeuren.

En dit gebeuren is niet enkel in het uitwendig ervaren en lijden der enkelen en der groepen en troepen in den oorlog. Het is een gebeuren in heel het leven, in het levensweefsel en in het zijn der volken, der wereld.

Niemand kan het omvatten, maar 't is ontzaglijk en ontzettend.

Wat gebeurt er toch in de wereld en met de wereld?

Wij weten bij het licht van Gods Woord en in geestelijk kennen, dat het wereldgebeuren een onzichtbaren geestelijken achtergrond heeft; een onzichtbaar geestelijk gebeuren in leven, beweging en strijd van geestelijke machten, die inwerken en doorwerken op en in de geesten der menschen.

Men spreekt van geestelijke stroomingen van den tijd. Maar die stroomingen zijn golvingen, beroeringen, botsingen en kokingen, in geweldig ingaan en inslaan tegen elkaar; in feilen strijd, die heel het leven aangrijpt en die in heel het leven en levensgebeuren doorbreekt.

Hemel en hel zijn achter en onder het wereldgebeuren in werking; de geestelijke machten der heilige engelen van God en der onheilige engelen van den Duivel, van waarheid en leugen, van het Koninkrijk Gods en het rijk der duisternis, van den Heiligen Geest en den geest des afvals, van den Christus en den Satan.

Dit is het wereldgebeuren van alle eeuwen. Er zijn tijden, waarin de levensoppervlakte meer effen is en schoonheid van rust en levensweelde weerspiegelt; maar dan breekt de beroering weer door en treden de verschrikkingen weer op. Toch is het alles in alle eeuwen één gebeuren, één wereldgebeuren; en dit wereldgebeuren is ontzaglijk en ontzettend.

In dit wereldgebeuren is God, heeft Hij Zich geopenbaard en werkt Hij, voert Hij zijn Raad uit. En in dit wereldgebeuren is door Gods genade de gemeenschap der heiligen, dergenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn, om Hem te kennen en te dienen in het geloof, de Gemeente van Christus, het Koninkrijk Gods.

Hoog en heilig is in het wereldgebeuren de roeping der Gemeente Gods, om in den gang en in de beroering der menschenwereld den Naam des Heeren te dragen, Zijn Woord te spreken, het leven van Zijn Koninkrijk te leven, en daarin aan God en den Christus en

zóó aan Gods wereld, aan Zijn menschheid getrouw te zijn. De Gemeente van Christus moet midden in het wereldgebeuren verkeerend, het mee doormaken, er aan deel nemen, haar roeping er in vervullen, het in zijn geheel omvatten, het gevoelen in zijn ontzettingen, het doorlijden en doorworstelen in het geloof.

Het geloof is dit bewuste leven der Gemeente van Christus in het wereldgebeuren, in overgegevenheid aan God en aan den Christus door den Heiligen Geest. Dit is het waarachtig zaligmakend geloof altijd geweest en zal het altijd blijven. En dit geloof is het lijden maar is ook de kracht en de eere der Gemeente van Christus, haar roem en haar uitzicht.

Ontzaglijk en ontzettend was de volheid des tijds, waarin de Heere Jezus Christus van den kleinen kring Zijner geloovigen scheidde, om door den vreeselijken lijdensweg tot Zijn heerlijkheid in te gaan, heen te gaan tot den Vader en als den Christus aan Gods rechterhand verhoogd te worden.

In Zijn lijden en verheerlijking lagen de banden, waarin de zijnen aan den Christus met onlosmakelijke snoeren verbonden werden, in Zijn zoenbloed, in Zijn overwinning, in den Heiligen Geest, dien Hij hun zenden zou van den Vader. Zij waren daardoor één met Hem, en Hij zou daardoor met hen zijn al de dagen.

Maar Hij ging toch van hen heen en liet hen in die banden aan Hem op aarde achter. Hij liet hen achter in hun hooge heilige roeping en voor die roeping in het wereldgebeuren. Die roeping in dat wereldgebeuren werd hun lijden. En dat wereldgebeuren werd door Zijn heengaan en verhooging en door hun roeping voor Hem en voor het Koninkrijk des Vaders ontzettend. Israël werd vaneengescheurd, Jeruzalem verwoest, het Jodendom verstrooid, de wereld aangegrepen; en sinds zouden de gangen der eeuwen voortgaan in telkens zich vernieuwende ontzettingen en beroeringen tot den grooten geconcentreerden wereldstrijd tusschen den Christus en den Antichrist.

Toen heeft de Christus bij Zijn scheiden, en voor Zijn Gemeente van alle volgende eeuwen, tot de zijnen het woord gesproken: "Uw hart worde niet ontroerd! geloof in God, en geloof in Mij!"

Maar toen ook heeft Hij hen, en daarmee Zijn Gemeente voor alle eeuwen, heengewezen naar het Huis Zijns Vaders met vele woningen, waarheen Hij ging, om hen plaats te bereiden, en waarheen Hij hen, als hun plaats bereid was, bij Zijn wederkomen tot Zich nemen zou, opdat zij dan ook en eeuwig zouden zijn, waar Hij is.

Dit woord des Heeren van het Huis des Vaders met vele woningen moet de Gemeente des Heeren, die in haar hooge heilige roeping op aarde leeft en lijdt in het geloof, troosten in het onzaglijk wereldgebeuren.

Om het wonen in het Huis des Vaders gaat het den Christus voor Zijn Gemeente in Zijn ontzettenden lijdensweg en in Zijn scheiden van de zijnen bij Zijn heengaan naar den Vader. En om dit wonen in het Vaderhuis gaat het voor hen in het lijden en de worsteling des geloofs voor hun heilige roeping, in het ontzettend wereldgebeuren.

Al het leven der menschheid op aarde, gelijk het uit Adam opkomt, gaat er sinds de zonde om, een plek op aarde te hebben, om te wonen. Om brood en kled en huis. Om liefde en gemeenschap en geluk. Om vrijheid van levensbeweging voor bedrijf en handel, voor onderneming en krachtopenbaring, voor persoonlijk en gemeenschapsleven, voor natiën en rassen. Telkens weer wordt alles daarvoor geofferd, alle kracht daarvoor gespannen, alle macht daarvoor doorbrekend, tot in vuur en bloed en rook.

Om te wonen. Om de aarde als woning der menschen. Om het huis met vele woningen; om het gebouw der glorie; om den tempel der eere en des vredes voor de menschheid. Om te wonen, te leven in volheid.

Hier komen alle verschrikkingen en ontzettingen voor op en wordt de aarde met geweld en ruïneering overdekt. Over puinhopen en door zeeën van smart heen moet het

vredeland gezocht worden, om daarin als in een lustoord te wonen.

Hierin is het wereldgebeuren. Maar dit wereldgebeuren kan zóó nooit de vervulling der hoop ten volle brengen, wijl het een teruggrijpen is naar het verloren paradijs.

Dit wereldgebeuren is echter, zijns ondanks, dienstbaar aan het groote gebeuren, dat achter en onder den aanschouwelijken wereldgang plaats heeft. De geesten worstelen om het wonderland des vredes en der ruste, des roems en der heerlijkheid. En in de worsteling der geesten worstelt de Christus in Zijn Gemeente om de vredewoning in het Huis des Vaders in eeuwige heerlijkheid.

Die woning der heerlijkheid is het einde des geloofs, der worsteling en des lijdens voor de Gemeente van Christus. De Christus is ingegaan in de rust der heerlijkheid en Hij bereidt nu in Zijn wereldregeeren voor al de zijnen het wonen in het land der ruste voor.

De worsteling breekt door, al verder, naar het Paradijs der toekomst!

Totdat in de eindworsteling het woonland bereid is, de eeuwige woning in het Vaderhuis.

Dan valt de sluier van het wereldgebeuren weg.

Dan vindt het wereldgebeuren zijn einde.

Dan gaat het vredeland open.

Dan komt de Christus weer en neemt Hij Zijn Gemeente, Zijn Bruid, in heerlijkheid op.

Dan zullen al de zijnen ook zijn, waar Hij is.

Dan worden alle tranen van hun oogen afgewischt.

Dan zullen zij *wonen*, eeuwig wonen en leven in zalige ruste, in het Huis des Vaders, in het Paleis der heerlijkheid, in het lustland der glorie, in het Paradijs Gods!

DEN WEG WEET GIJ! [Joh. 14:4-6]

En waar Ik heen ga weet gij, en den weg weet gij.

Thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet, waar Gij heen gaat; en hoe kunnen wij den weg weten?

Jezus zeide tot hem: Ik ben de weg, en de waarheid en het leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij.

Johannes 14:4-6.

De *Christus* alleen is de oplossing van het in zichzelf donkere en benauwende levensraadsel.

Daarom is ook in de bange levensworsteling, waarin het menschdom van onzen tijd verkeert, de groote vraag: "Wat dunkt u van den Christus?"

En daarom komt het voor de geloovigen, voor de Gemeente van Christus, er op aan, te leven in het geloof, in het geloovige kennen van den Christus, in het geloovig vertrouwen op Hem, en in het zich-toevertrouwen aan Hem.

In de levensberoering op aarde moet de Gemeente des Heeren leven in haar roeping, in de kennis en gemeenschap van den Heere Jezus als den Christus, in Zijn licht, alzoo aan God gewijd, in het geloof in God. Bij Zijn scheiden van de zijnen in het ontzettend tijdsgewricht, waarin Hij door Zijn lijden en sterven tot Zijn opstanding en hemelvaart en alzoo tot Zijn heerlijkheid inging, heeft de Christus hun daarom Zijn woord gelaten: "Uw hart worde niet ontroerd; geloof in God, en geloof in Mij!"

De *Christus* alleen is de oplossing van het levensraadsel, de Christus der Schriften, de eeniggeboren Zoon van God.

De gevallen menschheid blijft zich vastklemmen aan de *aarde*, sinds het Paradijs verloren werd en de aarde om onzentwil vervloekt is. Aan Adam, aan de menschheid uit hem, klemt zich al wat mensch is. Die menschheid uit Adam moet en zal in haar strijd zegepralen over alle moeite en ellende. Zij zal zegepralen op deze aarde. Hier zal de eeuwige woning der ruste eindelijk worden gevonden in vrede en geluk, in liefdegemeenschap.

Daarheen gaat alle menschenhart uit, en eindelijk, eindelijk zal de hope in vervulling gaan.

Alle moeite wordt hiervoor gedragen en elk offer gebracht.

Alle schat der Schepping wordt er voor gegrepen en dienstbaar gemaakt.

Heel de Historie wordt er voor vastgehouden als de weg der menschheid, die, hoe ook slingerend, naar het geluksland leidt.

Alle wetenschap ontsteekt hier de fakkels, die bij het voortgaan den weg moeten verlichten.

Alle wijzen en godsdienstigen, die waren en die zijn, moeten hierin hun woord spreken en beluisterd worden.

Ook Jezus mag zoo in het historische menschenleven als één der wijsten en besten zijn plaats hebben.

Regeerders en machtigen breken hier baan voor volken en menschheid.

Voort moet het, en voort gaat het, door bloed en vuur en rook, naar 't vredeland.

... Hiertegenover nu heeft de Profetie van ouds, met het ondanks haarzelf onbegrepen zielezuchten der menschheid, opgestaard, of de *hemel* scheuren mocht, en van *daar*

verlossing mocht komen. En zij heeft vertolkt het Woord, dat God zelf sprak, van *Zijn* komen ter verlossing.

Neen, de Christus is niet uit het proces der menschenhistorie opgekomen, en Hij is niet gekomen om den droom der gevallen menschheid mee te droomen en in haar spoor tot vervulling te leiden.

Hij is de *Ééne*, die in de Historie en in de menschheid *indaalt* uit den hemel, de Zoon van God, die de menschenlijke natuur aanneemt uit ons vleesch en bloed maar door den Heiligen Geest. Hij is God geopenbaard in het vleesch.

Hij is in onze menschenwereld, die uit Adam opkwam, *de andere Eene*, de tweede Adam, de tweede Mensch, de Heer uit den hemel, de eenige Erfgenaam aller dingen. Hij is de Zaligmaker der wereld; Hij komt haar verlossen; maar Hij staat daarom juist principieel met haar in conflict.

Hij komt verlossen; Hij komt het eenige waarachtige licht in de duisternis ontsteken; Hij komt het waarachtige leven brengen en geven de eeuwige toekomst der heerlijkheid; maar Hij komt dit leven als het *nieuwe* leven *verwerven* door het oude Gode te *offeren*.

Hij komt den *vloek* Gods op deze aard aanvaarden, dragen en lijden. Hij komt daarom om de *ongerechtigheid* op Zich te doen aanloopen; en Hij komt om van heel de menschheid in het historisch middelpunt van haar leven aangegrepen te worden, *verworpen* te worden, *gekruisigd* te worden.

Door heel de historische menschheid met al haar krachten en schatten, wijzen en machtigen, in heel haar levensactie, onder inspiratie en geweldrijving van alle afvallige geesten uit den afgrond, wordt de Christus verworpen, gekruisigd.

Maar Hij, de *Ééne Eenige*, de *Andere*, de tweede Mensch, de Heer uit den hemel, de Gezalfde Gods, God geopenbaard in het vleesch, — Hij breekt *zóó* als onze Verlosser open de eenige weg naar de eeuwige woning, naar het Huis des Vaders, naar het vredeland.

Hij gaat als de Verlosser heen van deze aarde, uit dit brandende menschenleven, als de Erfgenaam, wien alle dingen van den Vader overgegeven zijn. Hij gaat heen naar den Vader, naar de erve der heiligen in het eeuwige licht; naar het eeuwige Kanaän der ruste, naar het Paradijs Gods, het woonland der eeuwige heerlijkheid, om al den zijnen daar de plaats der rustewoning te bereiden.

Ja, de Christus laat Zijn Gemeente achter op *de aarde*.

Want de weg naar het rusteland, naar de zoete woning van den eeuwigen vrede komt wel in den Christus uit den hemel *naar* de aarde, maar loopt ook door Hem *van* de aarde naar den hemel.

In het historische menschenleven moest de Zoon van God als Gods Gezalfde indalen en daarom *hier* uit ons vleesch en bloed de menschenlijke natuur aannemen en het historisch menschengeding tot principiële beslissing brengen.

Het gaat in Zijn nederdalen om Gods menschheid, om Zijn wereld. In de *werld*worsteling moet Gods Raad worden uitgevoerd. Het oordeel Gods over de gevallen wereld zoo goed als de verheerlijking van Gods welbehagen en Zijn verlossende genade moeten in deze werldworsteling voleindigd worden. De Christus moet *daarin* ten volle geopenbaard worden; de volle openbaring Gods in Hem moet daarin als het waarachtige licht doorblinken, en de leugen, die uit den Satan in de gevallen wereld leeft en werkt, moet zoo in het volle licht treden.

Op deze *aarde* komt naar Gods verkiezing Christus' erfvolk uit Adams vleesch en bloed op in het volle menschenleven. *Hier* moet de Christus Zich in hen verheerlijken. God moet *zóó* in hen verheerlijkt worden. En zij moeten hier als de getuigen van Christus met den Heiligen Geest medegetuigen, den strijd des geloofs in het volle menschenleven strijden, en het licht der wereld zijn. Zij moeten getuigen van den Christus, getuigen het

volle getuigenis Gods voor en over en in heel het worstelende menschenleven; en zij in dit menschenleven moeten met en in en door den Christus den eenigen weg kiezen en houden naar de eenige eeuwige woning, naar het Huis des Vaders.

Zij *weten* den weg des Heeren op aarde, en zij moeten in dien weg des Heeren op aarde *gaan*.

Zoo laat dan de Heere Christus hun bij Zijn heengaan Zijn woord: "waar Ik heen ga, weet gij; en den weg weet gij!"

De geloovigen in den Heere Jezus Christus, — zij *weten* den weg des Heeren, die in en uit de levensworsteling heen leidt naar het eenige eeuwige rustland, waarin de Christus hen voorging en waarin Hij hen inbrengen en tot Zich nemen zal; en zij weten daarmee ook den weg, waarin zij ook zelf in Zijn gemeenschap moeten gaan in de beroering des levens op aarde.

Zij *weten*, want God heeft Zijn Woord gegeven. Hij heeft hun oogen geopend en die verlicht. Hij heeft hun den Christus gegeven, ontdekt en geopenbaard; en in Hem en door Hem heeft Hij alle dingen voor hen verlicht.

Neen, niet vleesch en bloed, niet de Historie en niet het leven, niet de Wetenschap en niet de Wijsbegeerte, niet de machtigen en niet de groote levensleidslieden, maar de Vader in den hemel heeft hun geopenbaard, wat den wijzen en verstandigen verborgen is. Zij staan, verlicht, in het volle licht van Gods getuigenis, waarvan de Christus de inhoud is, de Christus, die alle dingen verlicht. *Zóó weten* zij den weg. Zij zien en verstaan het leven, en zij kennen hun roeping. Het Vaderhuis der eeuwige woning, het land der heerlijkheid en zaligheid, dat is en komt en zijn zal, zien ze, gelijk Abraham Kanaän zag bij Gods belofte; gelijk Mozes het beloofde land schouwde van Nebo's top. En zij zien in het licht van den waarachtigen Christus der Schriften het spoor hun ontdekt en geweest, waarin zij, in het geloof, hebben voort te gaan naar de zalige voleindiging in de erfenis der ruste.

En toch, — de klacht van Thomas blijft zich herhalen: "Heere, wij weten *niet*, waar Gij heengaat, en *hoe* weten wij den weg!"

Ach, wij kennen toch zoo ten deele!

Het waarachtige volle licht, dat wij op aarde behoeven, om de woning van den Christus in het Vaderhuis te weten, en om te weten den weg van Gods Raad en genade en van onze roeping op aarde, is ons wel van God gegeven, en onze oogen zijn wel geopend en verlicht door den Heiligen Geest, — maar de *nevelen* stijgen altoos zoo op rondom ons en in ons!

Wij leven midden in de menschenwereld, waarin het valsche *leugen*licht naar alle zijden doorbreekt; het valsche leugenlicht, dat ook de zinnen der geloovigen zoekt te verblinden, en dat het Woord Gods en den Christus op allerlei wijze voor het oog der geloovigen zoekt te verduisteren; — niet het minst door telkens weer te pogen het licht van den Christus met het menschenlicht van Historie en levenspraktijk te doen ineenvloeien!

En ach! niets menschenlijks is ons vreemd. We hunkeren óók nog terug naar het verloren Paradijs, en wij zoeken mee onze zoete woning nog in het menschenleven hier!

Ach, wie den weg *weet*, kan toch nog weer door valsche overlegging neigen naar den dwaalweg. En de geloovige kan, moedeloos, in zwak en bestreden geloofsleven, in zwak leven bij Gods Getuigenis, zoo zuchtend klagen: "wij weten *niet!* ach, ik weet niet waarheen! en ik weet niet den weg! Hoe zou ik den weg weten!"

Hier is daarom het dierbare antwoord des Heeren, waarin Hij ons zegt, dat wij wèl weten. "Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij!"

De Christus alleen is *de waarheid* Gods in ons menschenleven; en Hij is *het waarachtige*

leven, dat van den Vader ons gegeven en geopenbaard is. Daarom ook is in Hem *de weg* gegeven en geopenbaard. Hijzelf, Hij alleen, *is* de weg, die alleen recht is in deze wereld, en die heenleidt door en uit de levensdonkerheid, uit de levens-leugenen en uit de levensellende, naar het Vaderhuis, naar het eeuwige rustland, naar het woonland der heerlijkheid.

De Christus alleen is de weg des Heeren; Hij is de weg, waardoor de geloovigen tot den Vader komen. Hij alleen is de weg, dien zij moeten weten; de weg, waarin zij hebben te leven door het geloof; waarvan zij hebben te getuigen; en waarin zij in het leven moeten wandelen.

De Christus alleen is de waarheid en het leven en daarom de weg. Niemand komt in en door en uit de levensberoering tot den Vader dan door Hem alleen!

O dat al Gods volk dan smeevend worstele, om Hem door het geloof te kennen, *gelijk Hij is*, de Christus der Schriften!

En om door het geloof, in Zijn licht, in Zijn volle licht, het leven te zien, van Hem te getuigen, en voor en met Hem te leven op de aarde!

Naar de toekomst der ruste in de eeuwige woningen, in het woonland des vredes en der heerlijkheid, in het Vaderhuis!

DEN VADER GEZIEN. [Joh. 14:7-11]

Indien gijlieden Mij gekend hadt, zoo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien.

Filippus zeide tot Hem: Heere toon ons den Vader, en het is ons genoeg.

Jezus zeide tot hem: Ben Ik zoo langen tijd met u lieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: toon ons den Vader? Geloof gij niet, dat Ik in den Vader [ben], en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot ulieden spreek, spreek Ik van Mijzelf niet; maar de Vader, die in Mij blijft, deze doet de werken. Geloof Mij, dat Ik in den Vader [ben] en de Vader in Mij is; en indien niet, zoo geloof Mij om de werken zelf.

Johannes 14:7-11.

De wereld is in beweging, in beroering. Zij gist, zij schudt, zij schokt en dreunt.

De volken razen; de rijken dringen op; de menschheid zet al haar levenskrachten in werking; de aarde beeft.

Alle volken wapenen zich. Ze moeten mee zich opstellen en meedoen aan de wereldworsteling. Ze volgen elkaar. Ze jagen achter elkaar aan. Om legers, om munitie roept heel de wereld. Alle bloed gaat gloeien en vloeien. Alle rang, stand, kring, gave en kracht moet tot actie komen; oud en jong, man en vrouw.

Waarvoor? Wie weet het?

Om de aarde. Om het menschenleven. Om plaats en deel. Om woning en geluk. Om het groote geheel, dat niemand begrijpt maar dat allen aangrijpt. Om de toekomst.

Wie drijft de stormen voort? Wie regeert de wereld? Wie richt haar gang naar de toekomst, naar het einde heen?

De Heere vernietigt den raad der volken; Hij breekt de gedachten der staten; maar de Raad des Heeren bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht. Hij spreekt en het is er; Hij gebiedt en het staat er. Hij verheft Zijn stem, en de aarde versmelt. Laat de gansche aarde voor den Heere vreezen! Laten alle inwoners der wereld voor Hem schrikken! Laat af! — zoo spreekt Hij, — en weet, dat Ik *God* ben! Ik zal verhoogd worden onder de volken! Ik zal verhoogd worden op de aarde!

God regeert. Hij beschikt over de wereld in haar gang en in haar einde, gelijk in haar begin en in haar bestaan.

Zalig daarom zijn zij, die Zijn Woord hooren en het bewaren! Hunner is het licht in de wereldebeweging! Hunner is het waarachtige woord en het werk, dat niet ijdel is! Hunner is het Koninkrijk, dat is en komt en eeuwig zijn zal. Hunner is het gejuich in storm en onweer, in wereldbenauwing en aardbeving: "God is ons een toevlucht en sterkte! Hij is krachtig bevonden een hulp in benauwdheden! Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën! Laat haar wateren bruisen! Laat ze beroerd worden! Laten de bergen daveren door hun verheffing! De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten! God is in het midden van haar! Zij zal niet wankelen! God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond! De Heere der heirscharen is met ons! de God van Jakob is ons een hoog vertrek!"

God alleen beschikt over de wereld. Hij voert er Zijn Raad in uit. Hij leidt haar in haar gang naar haar einde. Zijn Koninkrijk is en komt. Hij heeft Zijn Koning gezalfd. De

Christus, Gods gezalfde Koning, regeert van Zijn onwankelbaren troon. Alle mensen en machtigen zijn ijdelheid. Zijn volk alleen wandelt in den waarachtigen weg, dient de waarachtige zaak, spreekt het waarachtige woord, en trekt op en voort naar het eeuwige woonland der heerlijkheid.

Wat er ontroere, — het hart dergenen, die van Christus zijn ontroere niet! Het geloof alleen is levenswijsheid en levenskracht.

Gelooft in God! En gelooft in den Christus!

Ja, Jezus is *de Christus*, de Christus der Schriften. Hij is niet slechts een lichtmensch of een zielebeweging in de mensen. Neen, Hij is de Christus, Gods Gezalfde voor Zijn volk en voor Zijn wereld. Hij is Gods eeniggeboren Zoon, onze Heer. Hij is GOG?, geopenbaard in het vleesch.

Daarom is *Hij* in deze wereld, in haar leven en doel, in haar Historie en gang, in haar beroering: de waarheid en het leven.

En daarom is Hij alleen de weg, de waarachtige weg in en door het leven, de weg naar haar eeuwig einde in de woning der heerlijkheid, de weg tot den Vader en daarom tot het Vaderhuis. Daarom moet de Naam van den Christus in heel de wereld worden uitgeroepen; en in Zijn Naam moet heel de wereld in heel haar leven geroepen worden tot God en tot Zijn Woord.

Alle weten en alle doen, alle macht en alle organisatie, alle beweging en alle drijving des levens is ijdelheid, — tenzij dan dat de Christus, Gods Gezalfde, gekend en gehuldigd, gevolgd en gediend wordt in het geloof.

In het geloof, in de waarachtige kennis van den Christus, in gemeenschap met den Christus, in den dienst van den Christus, moeten de zijnen in deze wereld leven in het menschenleven, — naar den Vader en naar het Vaderhuis gericht, — en daarom als bewuste kinderen Gods, levende in de kennis des Vaders.

Om den *Vader*, en daarom om het Vaderhuis, gaat de wereldworsteling; om het eeuwige leven en wonen van Gods menschheid in Zijn verlostte wereld als zonen en dochteren bij hun Vader.

Daartoe is de Zoon van God tot Christus gezalfd en gegeven, gekomen in deze wereld. Daartoe is God geopenbaard in het vleesch. Opdat er een weg zou zijn tot den Vader, en een komen tot den Vader. Opdat er kennis zou zijn van den Vader, geloof en wijding aan den Vader. En het begenadigde leven der geloovigen in de wereld is daarom een leven als kinderen Gods in het licht en in de liefde des Vaders.

In meer of minder bewusten zieleldrang hebben de heiligen van ouds geworsteld, om God zelf in gunst te mogen kennen, te mogen zien, en daarom te mogen zien den dag van den Christus. Zóó heeft Abraham gezien door het geloof; en Mozes en Elia hebben op Horeb de genadige verlichting ontvangen der aanschouwing van de heerlijkheid Gods. Maar *in den Christus* is God geopenbaard in het vleesch. Naarmate de Christus gekend wordt, wordt God *de Vader* gekend.

Neen, niet slechts Meester is Hij, of minder nog slechts voorbeeld, lichtbeeld, om daardoor meer onszelf te worden. Hij is de Zoon van God, die één is met den Vader.

"Indien gij Mij gekend hadt, zoo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben" •— zoo spreekt de Christus daarom ook nu tot de zijnen, omdat zij den Christus kennen en toch te weinig kennen. Toch kennen de ware geloovigen den Christus, en spreekt de Heere daarom ook: "en van nu kent gij Hem en hebt Hem gezien!"

Zoo is het. De geloovigen staan als kinderen Gods in deze wereld in het licht der kennis van God den *Vader*, wijl ze den *Christus kennen*. Zoo kennen zij dan ook het echte leven als kinderen des Vaders, waarvan zij getuigen met Gods Woord en dat zij zelf leiden in deze wereld in gemeenschap met den verheerlijkten Christus, — getroost voortworstelende in den eigen eenigen weg naar het Vaderhuis.

Toch — wijl hun blik op den Christus gedurig zoo beneveld is, vragen de geloovigen nog klagend met Filippus: "Heere toon ons den Vader, en het is ons genoeg!" Dan zullen wij getroost en moedig zijn!

Daarom moet het woord van den Christus ook zoo heilig bewaard en overdacht worden: "Ben Ik zoo langen tijd met u en hebt gij Mij niet gekend? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien, en hoe zegt gij: toon ons den Vader? Geloofst gij niet, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot u spreek, spreek Ik van Mijzelf niet; maar de Vader, die in Mij blijft, deze doet de werken. Geloofst Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is; en indien niet, zoo geloofst Mij om de werken zelf!"

Ons Geloof in den Christus moet zijn, geloof in Zijn *Godheid*. Zóó moeten wij Hem, den Zoon van God, kennen in Zijn eenheid met *den Vader*.

Zeker, onze Heere Jezus is de Zoon, en Hij is de Christus; Hij is onze Verlosser, en Hij is mensch. Zóó sprak Hij; zóó deed Hij Zijn werken; zóó leed Hij en stierf Hij, stond Hij op en voer Hij ten hemel. Zóó moeten wij Hem kennen en liefhebben. Zóó moeten wij op Hem vertrouwen. Zóó moeten wij Zijn Evangelie en het Woord Gods uit Zijn hand ontvangen, Hem belijden en prediken, Hem volgen en dienen.

Maar wij moeten Hem zóó kennen en erkennen in Zijn *Godheid*, in Zijn goddelijk één-zijn met den *Vader*. Wij moeten Hem voortgaande kennen in Zijn Godheid; niet slechts Zijn Godheid noemen, maar *kennen*. Zóó moeten wij knielen aan Zijn voeten. Zóó moeten wij *God* zien en aanbidden in het aangezicht van Christus Jezus, *den Vader* in Hem en Hem in den Vader. Zóó moeten wij hooren Zijn woord en zien Zijn werken. De Heilige Geest moet daarin den Christus in ons verheerlijken. En zóó moeten wij door het geloof in den Heere Jezus Christus gelooven in God, leven in het licht van het aangezicht des Vaders.

O, *God* is gekomen in deze wereld.

De *Vader* heelt Zich geopenbaard en gegeven in den Zoon.

Daarom is de wereld in gisting en schudding.

Weineen, weineen, over deze wereld beslissen niet wijzen van denken of kunnen, genieën van wetenschap of kunst, geweldigen van macht of van volksbeheersching; noch Kapitaal, noch Industrie, noch Koopmanschap, noch Militairisme!

God is geopenbaard, is gekomen, in den Christus, in den eeuwigen Zoon des Vaders, die met den Vader één is.

Daarom komt *het Vaderhuis*, het eeuwige zalige menschenleven bij God, de kinderen, zonen en dochteren, bij den Vader.

En daarom is het echte menschenleven op aarde — ja in de volle wapenrusting Gods, in de volle levensactie, waarin de wereld ontzet en bewogen wordt om waarheid en leven en weg, — het echte menschenleven op aarde is het leven als kinderen Gods door het geloof in den Heere Jezus Christus, — het leven in het geloof, in de waarachtige dóórlichtende kennis van den Christus, op Hem vertrouwend, aan Hem gewijd, — maar daarom en zóó in kennis van God *den Vader*, in kinderlijke liefde tot den Vader, door het langezicht des Vaders verheerlijkt, in toevertrouwen aan den Vader, en den Vader gewijd!

Onze Vader, die in den hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd!

Uw Koninkrijk kome!

Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzoo ook op de aarde!

GROOTERE WERKEN. [Joh. 14:12-14]

Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden, die in Mij geloofd, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meerdere doen dan deze; want Ik ga heen tot Mijn Vader. En zoo wat gij begeeren zult in Mijn naam, dat zal Ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde. Zoo gij iets begeeren zult in Mijn naam, Ik zal het doen.

Johannes 14:12-14.

Wat moeten toch de geloovigen in den Heere Jezus Christus beginnen in de wereld?

De Christus, hun Meester en Heer, is heengegaan naar den Vader, naar het Huis des Vaders. Daar willen zij ook heen. Daar gaan zij ook heen. De Christus bereidt hun daar plaats en zal hen dan tot Zich nemen. Hij is voor hen de waarheid en het leven, het waarachtige leven hunner ziel is Hij hun geworden; en daarin is Hij voor hen de weg tot den Vader. In dien weg leven zij en gaan zij voort naar het Vaderhuis. Zij kennen den Vader in den Christus, die één is met den Vader; in den Christus, die God is, God geopenbaard in het vleesch, geopenbaard in deze wereld. En in de kennis van den Vader kinderen Gods zijnde, en als kinderen Gods levende, leven zij in den weg naar het Vaderhuis. Daar zullen zij thuis zijn. Daar zullen zij wonen en leven in 't rustland der heerlijkheid met Christus hun Heer, bij God hun Vader, eeuwig.

Maar wat moeten zij in deze wereld doen?

Deze wereld is *wereldsch*. Dat zegt, hoe ijdel, hoe onwaarachtig, hoe ongodvruchtig deze wereld der menschen op aarde is. Het leeft hier alles voor de zinnen, voor wereldsche lusten en begeerten, voor geld en goed, voor eer en macht, voor de aarde en het aardsche, voor den mensch en voor zijn ongerechtigheid. Het is hier een ijdelheidskermis, een tentoonstelling van menschenwaan, een Sabel van verwarring, een tranendal, een zee van jammer, een wereld van ongerechtigheid, een moordhol. Van bloed gedrenkt is de aarde. De rechtvaardigen zijn hier vreemdelingen, slachtschapen. De Christus is hier gekruisigd; en eerst uit Zijn graf is Hij tot Zijn heerlijkheid ingegaan, naar den Vader, naar het Vaderhuis.

Dat kennen de geloovigen, want zij kennen waarlijk den Christus; en in den Christus kennen zij den Vader en leven zij in den weg naar het Vaderhuis. Wat moeten zij dan toch in deze wereld beginnen? Moeten zij gewoon meedoen in het groote wereldgedoe, wereldsch als de wereld, totdat zij heengaan naar het Vaderhuis? Of moeten zij meedoen in eigen groepen, onder eigen aanvoerders en voorgangers, met eigen naam en banier, maar dan toch meedoen, wereldsch meedoen aan 't wereldsche?

Maar neen, zóó moeten zij niet, zóó kunnen zij niet; zóó doen zij niet, — zoo waarlijk zij geloovigen in Christus Jezus zijn, — of anders zijn zij verstrikt en moeten zij bevrijd worden. Hun leven is immers Christus; zij leven in Zijn kennis en gemeenschap als kinderen Gods in deze wereld naar den Vader en het Vaderhuis heen-gewend. Zij zijn niet meer van de wereld; zij leven een ander leven; — wat moeten zij dan toch in deze wereld doen?

Dit moeten zij doen, leven in Christus, kinderen Gods zijn, leven in Christus als den weg, heengaan naar het Vaderhuis; — dat moeten zij doen in de wereld, meer niet, en anders niet.

Dit wil echter allermintst zeggen, dat hun leven de wereld niet aanraakt en niet aanraken moet; dat hun leven buiten het wereld-leven omgaat, er niet doorheen gaat, er niet in moet komen, en niet geheel moet ingaan in deze wereld.

Integendeel. Hun *leven* in deze wereld is hun *werk* in deze wereld, het groote werk,

waartoe zij van God verkoren, begenadigd en geroepen zijn; waartoe ze met Christus door het geloof zijn vereenigd, en waartoe ze kinderen Gods zijn in deze wereld.

Zeker, de wereld is wereldsch, een ijdele zondewereld, een wereld van ongerechtigheid en jammer. Niettemin echter is deze wereld de wereld *Gods*, Zij is de wereld die het eigendom van den *Christus* is. Zij is de wereld waarin de *weg* gegeven is en bewandeld moet worden naar het Vaderhuis. Zij is de wereld des *Vaders*, en daarom is zij de wereld der *kinderen Gods*. Niemand had en heeft in deze wereld meer werk, grooter werk, dan de Christus. Hij heeft hier Zijn werk, Zijn werken gedaan, en Hij doet ze; de werken des *Vaders*, het groote werk *Gods*, *het* werk. Zóó ging hij heen, en zoo is Hij heengaan naar het Vaderhuis. Zoo is Hij de weg naar het Vaderhuis en zoo komt Hij weder, om de zijnen tot Zich te nemen, opdat zij ook zijn, waar Hij is.

In dit groote werk, in dit werk des *Vaders*, in dit werk van den Christus, staan en leven de geloovigen met den Christus en den Vader in deze wereld. O, dat werk is pas doorgebroken in het lijden en sterven van den Christus, in Zijn opstanding van de dooden, in Zijn opvaren naar den Vader, in Zijn heengaan naar het Vaderhuis. Groot was het ja, in de vernedering van den Christus, in Zijn wonen onder ons, in Zijn woorden en in Zijn wonderen, in Zijn ontfermend reddend maar ook veroordeelend aanraken van het leven, in Zijn conflict met de wereld in Jeruzalem en in het mensdomein, in den historischen wereldschen wereldgang. Groot was het ook in het licht, dat Hij uitstraalde; in de vertroosting, die Hij schonk; in de woorden des eeuwigen levens, die Hij sprak; in het vergaderen van Zijn Kuddeken; en in Zijn kruis. Hij heeft de overheden en de machten dezer wereld naakt uitgetogen aan Zijn kruis en aan Zijn kruis heeft Hij over hen getriumfeerd. Hij heeft aan de wereld een schok, een stoot gegeven, die sedert het kruis van Christus alle tijden beheerscht, onontvankelijk het wereldleven gegrepen heeft en den wereldgang stuwt. Maar grooter werd dit groote werk van den Christus door Zijn heengaan tot den Vader, grooter, meerder, werd en wordt het, want het ontsluit, het ontplooit zich sinds; het werkt door en het breidt zich uit; het grijpt door Zijn Geest, door Zijn Evangelie, door het Woord *Gods*, door de waarheid en het leven en door de Gemeente van Christus, die in en uit Hem leeft, heel de wereld in al haar ijdelheden en ongerechtigheden, in al haar werken, in al haar beroeringen en verschrikkingen aan, — het werk van den Christus, het werk des *Vaders*, *het* groote werk.

Zoo wordt de Vader in den Zoon verheerlijkt!

In dat werk staan de geloovigen, wier leven Christus is, en die kinderen Gods in de gemeenschap met den Christus in deze wereld voor den Vader leven, en heentrekken naar het Vaderhuis. Met Zijn "voorwaar, voorwaar" verzekert de Christus hun bij Zijn heengaan naar den Vader, dat zij in dit Zijn groote werk deelen zoo waarlijk zij in Hem gelooven. In grootere werken breekt dit werk door, juist door het heengaan van den Christus naar den Vader, "*want*," — zoo zegt Hij, — "Ik ga heen tot den Vader." Van het Vaderhuis gaat de groote kracht van dit werk in de wereld uit bij de verhooging van den Christus door den Heiligen Geest, dien Hij van den Vader uitstort. En in dit in meerdere, in grootere werken doorbrekend groote werk van den Christus, in deze werken en in dit werk des *Vaders*, staan en werken de geloovigen in deze wereld en in al haar gebeuren mee, door in Christus te leven in de wereld, als kinderen Gods, voor het Evangelie, voor het getuigenis Gods, voor de Gemeente des Heeren en voor Gods wereld.

Zonder den Heere Jezus Christus kunnen de geloovigen in deze wereld echter niets doen. Hun doen ware dan enkel ijdelheid, gelijk het doen der wereld; hun werken waren dan niet de werken van den Christus, niet het werk des *Vaders*.

Hun leven moet daarom zijn een biddend leven, in gemeenschap met den Christus, in Zijn Naam. In Zijn Naam moeten zij leven en werken, en zóó moeten zij begeeren en bidden; — dan *doet* de Christus wat zij begeeren; dan geeft de Vader hun bede; dan doet zóó de Christus in hen en zóó doen zij dan door Hem en met Hem de groote werken Gods, het groote werk van den Christus, *het* werk des *Vaders* in deze wereld.

Met Christus leven in Zijn werk als den Christus, in het groote werk des *Vaders*, dat is de

roeping en dat is de genade over de geloovigen in den Heere Jezus Christus in deze wereld. Naar den Heere gaat dan al hun zielsbegeeren uit; Hij doet zoo mede in hen en door hen Zijn groote en altijd grootere werk. En zóó doen zij in Hem en met Hem het groote werk hunner roeping in deze wereld der ongerechtigheid, — in deze wereld Gods.

EEN ANDERE TROOSTER. [Joh. 15:15-17]

Indien gij Mij liefhebt, zoo bewaart Mijn geboden.

En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; [namelijk] den Geest der waarheid, welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn.

Johannes 14:15-17.

In het groote werk des Heeren moeten de geloovigen in den Heere Jezus Christus op deze aarde leven, tot de voleindiging in de wederkomst van Christus ten oordeel.

Dit groote werk is het leven in de menschheid in de kennis en in de liefde van God den Vader door het geloof in den Heere Jezus Christus; in gemeenschap met Hem en in wijding aan Hem; naar het Evangelie, naar het Woord Gods. Het is het leven in het Koninkrijk Gods en naar de toekomst des Heeren.

In dit groote werk voor eigen ziel en weg in God levende, getuigen de ware geloovigen het getuigenis van Christus, het eenige waarachtige licht, dat heel het menschenleven verlicht. Zij strijden tegen de leugen en tegen de ongerechtigheid, en zij betoonen en beoefenen de liefde tot God en den naaste.

Zoo gaat dit groote, dit altoos grootere werk Gods door, in wisselenden gang, in telkens nieuwen en zwaarder strijd tot de absolute tegenstelling toe van het Koninkrijk des Heeren en het rijk des Satans.

Het werk van den Christus in woord en daad is hier het eigenlijke groote werk Gods, waarin de geloovigen het werk Gods kennen, en dat voor hen heel het werk Gods openbaart en verlicht. Dit werk van den Christus gaat door sinds Zijn verhooging, brak toen door in de wereld, en gaat door tot het einde. Van dit werk zijn de geloovigen ook zelf het voorwerp; het wordt in hen gewrocht. Maar in dit werk deelen zij ook in hun gemeenschap met Christus; zij werken mee de werken Gods.

Van hun leven in de groote werken Gods leert en vermaant en vertroost hen de Christus. In liefde moeten zij aan Hem verbonden zijn, Hem liefhebben, en Hem in liefde kennen. En zoo moeten zij recht kennen het gebod, de geboden van den Christus, den wil van God in de openbaring, die in Christus Jezus is, het Woord des Heeren. Zóó moeten zij de *geboden* van Christus *bewaren* en beleven in het groote levenswerk, waarin zij voortgaan en geleid worden naar het Vaderhuis.

Hierin nu niet het minst is de groote beteekenis van de uitstorting des Heiligen Geestes door de verhooging van den Christus.

Het verlossingswerk van den Christus bedoelt door verzoening met God de vrijmaking des levens in vernieuwing en heiliging, opdat het menschenleven in de gemeenschap der heiligen Gode gewijd zij tot het groote werk Gods. Alleen door de gave en werking des Heiligen Geestes kon daarom dit groote werk Gods in de gemeenschap met den Christus doorbreken in de geloovigen en doorbreken in de wereld.

De uitstorting, de gave des Heiligen Geestes is de belofte des Vaders naar de Profetie van ouds. Met den Christus is de Heilige Geest beloofd. Door Zijn werk verwerft de Christus de uitstorting van den Heiligen Geest. In Zijn Middelaarswerk *bidt* de Christus voor de zijnen, voor het Koninkrijk Gods op aarde, om den Heiligen Geest. Maar de belofte des Vaders is vast in den Christus en in Zijn werk. Daarom *belooft* de Christus den zijnen den Heiligen Geest, dien Hij van den Vader bidt. Hij zal hun den Heiligen Geest zenden van den Vader, en Hij verzekert hun, dat de Vader hun den Heiligen Geest als een anderen Trooster zenden zal.

"Een anderen Trooster" noemt hier de Christus den Heiligen Geest, dien de Vader den zijnen geven zal. De "Trooster" wil hier zeggen de bijstand, de raadsman, die leert en leidt en die zoo in Zijn gemeenschap ook troostend vervult den zielenood van de God-gewijden.

De Heere Jezus zelf was hun een trooster. Zij beleden dit in hun woord: "Heere! tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens!" en in hun bede: "Heere! leer ons bidden!" Nu ging de Christus van hen heen tot den Vader, maar de Vader zal juist door dit heengaan van den Christus hun een anderen Trooster zenden, die bij hen zal blijven in der eeuwigheid. De Heilige Geest zal hun een andere Trooster zijn.

Hij zal hun alles leeren, wat zij zeggen en wat zij spreken moeten, en hoe zij bidden moeten gelijk het behoort. Hij zelf zal in hen spreken en in en voor hen bidden, in hen vóórbidden met onuitsprekelijke zuchtingen. Hij zal hen innerlijk vrijmaken, verlichten, heiligen, bezielen, — om het licht van Gods getuigenis, het licht Gods in den Christus te zien, te onderscheiden, er in te leven, en er uit te leven in woord en werk. Om in de waarheid te staan en, door de waarheid vrijgemaakt, zelf verlicht, welbewust te leven het waarachtige leven in den eenigen weg Christus, die heenleidt naar de zalige woningen van het Vaderhuis.

Deze trooster, de Heilige Geest, is de *Geest der Waarheid*. De waarheid Gods is één met God, één ook met den Heiligen Geest; heel de waarheid Gods, die is in Christus Jezus en die in Gods Woord geopenbaard is. En de Heilige Geest is de Geest der openbaring, Hij openbaart de waarheid. Het Woord Gods is door Hem; en de Christus is ook als de groote Profeet met den Heiligen Geest gezalfd.

Zoo en in dien zin is de Heilige Geest de Geest der waarheid. Alle zinnen en meenen buiten Hem is leugen en waan; de waarheid Gods is alleen geopenbaard door den Heiligen Geest. Hij is daarom ook de Geest der wederbaring, des geloofs en der heiliging. Niemand is uit de waarheid, en niemand kent den Christus en den Vader, en niemand geeft zich Gode en den Christus in geloofswijding, en niemand leeft in woord en daad het waarachtige leven, het leven der waarheid, dat uit God is, — dan door den Heiligen Geest.

Zoo ontvangen dan in de uitstorting van den Heiligen Geest de ware geloovigen den anderen Trooster van den Vader den Geest der waarheid, die bij hen, immers in hen blijft in der eeuwigheid, en door wien zij waarachtig leven in gemeenschap met den Christus, in de waarheid, in het waarachtige leven dat uit God is, in het groote werk Gods.

De *wereld* kan den Geest der waarheid niet ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet. Zij bestaat zelf ook mee, gelijk als Gods schepsel door den Geest Gods; maar zij is geestelijk vreemd aan Zijn kennis als den Heiligen Geest, als den Geest der waarheid. Zij ziet Hem niet en kent hem niet; zij is zichzelf genoeg.

Zij kent Hem niet als den Geest der waarheid; in haar eigen leugengedachten, leugenleer en leugenleven is zij zelfgenoegzaam en blind. Zij dorst niet naar God, naar Zijn kennis en gemeenschap, naar Zijn waarheid en naar het waarachtige leven.

Slechts wie uit dit wereldleven vrijgemaakt is, en uit de waarheid is, die hoort de stem van den Christus, en die *kent* ook den Heiligen Geest. Die kent den Heiligen Geest, gelijk het van dorst bezwijkende hert kent de waterstromen. Gelijk de naar leven uit God smachtende ziel dit leven kent. Gelijk de ellendige in zijn ellende-weten door het zoekende beginsel des geloofs kent den Christus.

Zóó kende het Oude Verbond in de heiligen den Heiligen Geest; en zoo kennen Hem de wedergeboren zielen, die deel moeten hebben aan de vervulling met den Heiligen Geest, en zoo aan de volheid des levens in het groote werk Gods.

De wereld kan den Heiligen Geest, den Geest der waarheid, niet ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar de zielen, voor wie Christus de weg is en de waarheid

en het leven, *die* kennen den Geest der waarheid; die kennen den Geest der waarheid, door wien ze zonder hun weten wedergeboren zijn, en door wien de Vader in de hemelen hun den Christus openbaart.

Zij ontvangen deel aan de uitstorting des Heiligen Geestes. Dan *blijft Hij bij hen; Hij zal in hen zijn;* Hij is dan in hen en Hij blijft in hen. Zóó kennen zij Hem dan, en gaan zij voort Hem te kennen. Zoo worden zij geestelijk geleid door den Heiligen Geest, en leven zij door het geloof in de waarheid, leven zij het leven der waarheid, het waarachtige leven, dat uit God is.

En dan, en zóó, komt de Heilige Geest voor hen in altijd klaarder, inniger, dieper, geestelijker kennis van licht en leven en ervaring uit, als de Geest der waarheid, als de Trooster, de andere Trooster, die hen waarachtig doet leven in de kennis, in de genade, in de gemeenschap van den Heere Jezus Christus en van God hun Vader, in den waarachtigen levenden weg der groote werken Gods; in den weg naar het Vaderhuis der eeuwige rust van het eeuwige leven.

GEEN WEEZEN. [Joh. 14:18-20]

Ik zal u geen weezen laten; Ik kom [weder] tot u. Nog een kleinen [tijd], en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef, en gij zult leven. In dien dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader [ben], en gij in Mij en Ik in u.

Johannes 14:18-20.

De groote smart voor hen, die waarlijk van Christus zijn in deze wereld, is, dat zij zoo weinig zien en ervaren hun openbaring en hun optreden in eenheid, in hun eenheid in en met Christus.

In die eenheid moesten zij helder en krachtig uitkomen in heel het menschenleven, altijd, en bijzonder in het groot en ontzaglijk wereldgebeuren van onzen tijd.

Zij *zijn* toch één met en in Christus. Zij zijn in hun eenheid het lichaam van Christus in deze wereld, het eigen verkregen volk van Christus, en daarin het eigen volk van God, door de volken der wereld heen en midden in de beroering der volken.

Zoo *zijn zij*; dit *zijn* zij. Het staat voor hen onomstootelijk vast in het Woord van God. De Heere zegt en leert en verzekert hun dit in Zijn Woord. Door het geloof in Christus is dit Woord Gods voor hen de waarheid, het licht, waarin zij leven. De Heilige Geest geeft in hen getuigenis aan dit Woord Gods; en hun ziel, die uit de waarheid leeft, geeft medegetuigenis.

Het is voor hen *waarheid*, dat zij Gode als Zijn volk en kinderen toebehooren in den Heere Jezus Christus, en dat zij in Hem één zijn, één volk.

Ook de kinderen des Verbonds behooren tot deze eenheid, — tot dit ééne volk Gods. Ook al zijn ze nog niet tot persoonlijke klare overtuiging en bewustheid in dezen gekomen; en al kunnen en zullen er van hen uitvallen; ze moeten toch in die eenheid gekweekt en opgevoed en geleid worden.

Zoo moet en zal nu het volk des Heeren zich in die eenheid in den Heere openbaren, optreden, en bij het volle licht van Gods getuigenis, naar zijn roeping in het wereldgebeuren, in het menschenleven, uitkomen in zijn eigen eenheid, in woord en daad, in het groote werk Gods.

Zoo *is* het naar Gods Woord; en zoo *is* het voor het geloof. En nooit ontbreken de openbaring en de werking daarvan ook geheel. Maar de klaarheid, de kracht, de volle schoonheid ontbreken in die openbaring en in die werking zoo veelszins. Vreemdelingen, verstrooiden, *verweesden*, gevoelen de geloovigen zich vaak in deze wereld; ze hooren er niet bij; en ze moeten toch zoowat meedoen. En dit is voor de geloovigen te grooter smart naarmate het zielsbegeeren naar eenheidsleven en krachtopenbaring als het volk des Heeren in het groote werk Gods te sterker in hen leeft en werkt.

O, zeker, de Christelijke *Kerk* is er; en die Kerk van Christus *is* de eenheid der geloovigen. Maar hoe is juist de Kerk des Heeren in haar openbaring, in haar eenheid en optreden, veelszins ontsierd, verdeeld en zwak!

Hier is in ons vaderland door Gods genade geestelijke arbeid doorgebroken tot *reformatie*, om uit te komen in eenheid, in het zuivere volle Woord van God, in eenheid van belijden, in principiële eenheid van optreden. Maar helaas! — de grenzen en de fundamenten zijn aan zeer weinigen waarachtig dierbaar.

Er is weer liever een zoeken, om die grenzen en fundamenten gering te achten, en te verloochenen, in verlangen naar breeder omgang en breeder behagen; ja er is, in waan van meer voornaamheid, een hunkeren om die fundamenten als hinderlijk te verzaken.

De kinderen keeren nu, ten deele ook door invloed van voorgangers en leidslieden, terug

in de wegen, waaruit de Heere in Zijn genade de vaders had uitgeleid; en de zonen en dochteren gaan afbreken wat in Gods Naam en vreeze, in zielenood om 's Heeren wil, met tranen en smeking en is opgebouwd.

De sprake en het doen, die zich kenmerkten door het dieper ingaan in het Woord Gods en in de wortelen van het waarachtige leven, om het echt uitkomen in het eigen groote werk Gods, worden almeer een vreemde taal en praktijk. De oppervlakkigen, met hun, zij het dan ook al minder bewuste, ijle of hoogdoende vleiende taal van dunner maar meer zelfbehagende godsdienstigheid, die met iedereen gemakkelijker mee kan, — hoont en doodt de pit en de kern.

En het optreden, de gemeenschap, het woord en het werk van hen, die in dieper Godskennis en in dieper leven elkaar verstaan, en die zich zoo in het gedoe der verwaterende dagmensen almeer weezen gevoelen, lijden onder zooveel gebrek, — ook door allerlei vloekwaardige zelfverheffing, menschenheerschappij en wereldsche praktijk, die hen tot *gestichtsweezen* dreigt te maken.

Zoo staan en gaan de geloovigen dan in het wereldgebeuren van onzen tijd in onloochenbare machteloosheid. De groote gedachte der wereld beheerscht de geesten in het wereldgebeuren. En de geloovigen, ook de beslisten, zijn in al grooter gevaar om meegevoerd te worden en elkaar mee te voeren, ja opzettelijk elkaar mee te drijven in wereldsche wereldgedachten en in wereldsch partijkiezen in het wereldgedoe.

Eén geluk hadden de discipelen van den Heere Jezus Christus bij Zijn scheiden uit hun aardchen levenskring, en bij het staan voor hun hooge roeping in het ontzaglijk wereldgebeuren, dat toen doorbrak. Dit ééne geluk was, dat zij zoo *weinigen waren*, en dat zij stonden tegenover de *geheele* wereld.

Zoowat met de wereld meedoen, hinken op twee gedachten, niet teveel apart worden, — neen dat ging voor hen niet. Dan waren zij weg.

Het eenige, wat hun overbleef, was, zich geheel aan den *Christus* over te geven en vast te klemmen; het van *Hem* alleen te verwachten; en *zóó* te staan tegenover de geheele wereld, gewijd aan hun heilige roeping, ziende in het gebod en blind in de uitkomst.

En er *is* geen andere weg tot eenheid en kracht en tot het waarachtige leven in het groote werk Gods, geen andere weg dan deze: afzien van alles, met geheele overgave aan den Heere.

Hierin alleen *is* ook de eenheid van Gods volk.

Hierin alleen *is* dit volk het Godsvolk en het lichaam van Christus.

Hierin dringen de geloovigen door in de waarheid, in het waarachtige leven, en in de roeping Gods.

Hierin straalt hun het volle licht toe van die groote verborgen heerlijke eigen eenheid, die in God is, in den Christus, en in de zijnen met Hem door den Heiligen Geest.

En *zóó* en *zóó* alleen, niet met dwangmiddelen, niet door menschenaam of overheersching, niet in partijgareel of voortgezweep, maar ook niet in vervloeiing en verwereldlijking ligt de waarachtige zekerheid van het onbedriegelijk doorbreken van Gods volk in eigen levensopenbaring, in woord en daad, in het groote werk Gods in de wereld en het wereldgebeuren!

Zonder dien éénen levenden band aan den Christus met geheele overgave aan Hem zijn de geloovigen slechts als *weezen* in de wereld; weezen in hun droeven toestand, maar ook in hun dwaasheid; kinderen zonder band en kracht in hooger leven; die maar op eigen manier met en in het leven doen, wat nadoen, en dwaasheid doen, — en met wie door anderen gedaan wordt.

Zóó wil de Christus het *niet!* Hij wil en zal één met hen zijn, bij hen zijn en met hen zijn, en zij met Hem. Hij spreekt tot hen: Ik zal u geen weezen laten! Ik kom tot u. Hij gaat niet maar van hen, maar Hij *komt* zoo ook juist tot hen.

In dit Zijn woord van Zijn komen tot hen heeft de Christus niet maar bedoeld Zijn opstanding na Zijn lijden en sterven, en veel minder Zijn wederkomst ten oordeel; neen, hier heeft Hij bedoeld de uitstorting van den Heiligen Geest. In den anderen Trooster komt de Christus tot de zijnen, om met en bij en in hen te zijn, en zij met en in Hem, *opdat zij geen weezen* zijn zouden in deze wereld.

Dit is het nu, wat de geloovigen van de wereld onderscheidt en scheidt: hun gemeenschap en hun eenheid, hun leven met en in Christus door den Heiligen Geest.

Voor de wereld is Christus er alleen in uitwendigen zin — geweest; zij heeft na Zijn sterven met Hem afgedaan, en ze gaat weer wereldsch voort. Zij is wereldsch en leeft wereldsch. Zij ziet den Christus niet meer; zij ziet alleen de wereld. Maar de geloovigen zien Hem. Christus is voor hen *de* levende gekroonde Leidsman in de wereld, hun Herder in het leven.

Met Hem staan zij in verbinding en aan Hem zijn zij overgegeven en gewijd door den Heiligen Geest. *Hij* leeft, Hij leeft het waarachtige leven, en daarom *leven* zij in Hem en met Hem; *hun leven met Hem* is hun waarachtige leven in het menschenleven.

En naarmate *dit* leven hun leven, hun waarachtig leven is, naar die mate onderscheidt hun leven zich van het wereldleven en komt het in eenheid met Christus en daarom ook in eenheidsopenbaring in het menschenleven uit.

Naar die mate kennen zij God en kennen zij den Christus in Zijn eenheid met den Vader; maar naar die mate kennen zij ook hun eenheid in Hem en Zijn leven in hen.

Naar die mate is hun de Schrift het Woord van God, en breekt het volle Godslicht over en in heel het leven en wereldgebeuren voor hen door.

En naar die mate, onder de leiding en werking des Heiligen Geestes in hun éénleven met den Christus, komen zij in het getuigenis Gods en in het leven naar Gods Woord uit in besliste onderscheiding en scheiding van de wereld, in hun wereldroeping als het echte eigen waarachtige volk Gods, — een koninklijk priesterdom, een heilig volk, dat Gods deugden verkondigt en verheerlijkt.

Naar die mate leeft het volk des Heeren, — geen weezen en geen weeshuisgroep, — sprekend en werkend in het groote werk Gods.

En naar die mate komt dit eigen volk des Heeren uit in zijn eigen heerlijke eenheid met God, in Christus, en in de gemeenschap der heiligen!

DIE MIJ LIEFHEEFT. [Joh. 14:21-24]

Die Mijn geboden heeft, en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren.

Judas, niet de Iskariot, zeide tot hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?

Jezus antwoordde en zeide tot hem: zoo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, die Mij gezonden heeft.

Johannes 14:21-24.

Neen, de Heere Jezus Christus laat de zijnen niet als *weezen* in hun roeping in deze wereld.

Wèl leven ze dikwijls als *weezen*, maar dat komt dan, omdat ze niet zóó met Hem in gemeenschap leven, als het kan en moet. Omdat ze niet waarlijk inleven in de gemeenschap, waarin ze met Hem staan.

Ze willen dan met eenige kennis en belijdenis der waarheid Gods in de wereld verkeerem, vooral voor hun eigen groepsleven in de wereld zorgen, en voorts in vrede leven en sterven. Ze zoeken dan daarvoor elkaar wat en doen samen hun best. Ze zoeken in eigen groep aan het wereldleven deel te nemen.

Daarbij moeten ze dan hun hoofdmannen hebben of zelf op hun manier hoofd zijn. Zoo gaan ze dan door de wereld heen en met de wereld mee. Alleen, — de echte menschen, zooals de vrije wereldlingen, zijn ze niet. Ze hebben wel vleeschelijke armen, waarop ze steunen, of vleeschelijke vuisten, waaronder ze zich krommen; en ze hebben misschien knap hun terrein, hun actie, hun zegepralen en hun roem; — en ze weten zich nog al ruimte te maken, zoodat ze in zeker opzicht toch weer met alles kunnen meedoen; — maar, naarmate ze met sterker banden toch waarlijk aan Christus gebonden zijn, naar die mate gevoelen ze zich zóó toch *weezen* in de wereld en leven ze als *weezen* ook in hun commando's en in hun menschendienst.

Er is slechts één weg en middel tot hun vrijmaking uit deze verweezing, en wel hun gemeenschapsleven met Christus. Daarin houdt de knechting op in ware echte vrijheid; en daarin is de waarachtige eenheid, de eigenheid, de kracht en de eere van het optreden der geloovigen in hun wereldroeping.

Men spreekt van "organische" gemeenschap; — *hier* is het organische. Al het andere is het mechanische, dat ongeestelijke en onbarmhartige weezendressuur of weezenwillekeur van het Christelijke leven maakt. Hier is het eenige waarachtige geestelijke organische, dat echte levenseenheid in levensgemeenschap geeft, in nieuwe echte levensbanden, in het nieuwe leven uit God in Christus Jezus.

Het ware Christelijke leven in de wereld, het leven in echte Christelijke gemeenschap en in de Christelijke levensroeping, is het eigen persoonlijke leven *in gemeenschap met den Christus*.

Natuurlijk is dit leven eerst onbewust, verborgen, gelijk het is in het zaad des Verbonds. Het moet in opwassen tot zelfbewustzijn komen, opwassen in de kennis en in de genade des Heeren. Het moet daartoe geleid worden naar Gods Verbond, naar Zijn Woord, in het gebed, en in de gemeenschap der heiligen. Het moet in eigen kring worden gekweekt, gevoed met Gods getuigenis en geroepen tot den Heere. Het moet zóó tot

doorbreking en persoonlijke vrijmaking in het geloof komen, tot het eigen vrije leven in de gemeenschap met Christus. Maar dat *leven in Christus* is toch *alleen* de levensband der geloovigen, waardoor hun verweezing wegvalt. Dat leven in Christus is het, waardoor zij vrij en één zijn en moeten zijn en worden. In dit leven in Christus alleen hebben en kennen en vervullen zij hun roeping in de wereld en in het wereldgebeuren in het groote werk Gods.

In het ontzaglijk tijdsgewricht van Zijn scheiden, spreekt de Heere Jezus Christus dan ook tot de zijnen met het oog op hun nu doorbrekende levensroeping in de wereld niet over allerlei, en allermintst over mechanische maatregelen, over vleeschelijk durven, en over groote bazen, — neen, maar Hij spreekt tot hen alleen over de gemeenschap met Hem en in Hem met den Vader door den Heiligen Geest.

Het komt er voor hen op aan, dat zij den Christus kennen. Dat Hij Zich aan hen openbaart. Dat zij Hem zóó zien. Dat zij Hem zien, gelijk zij met Hem vereenigd zijn. Dat zij leven in het volle licht en de gemeenschap van den Christus. En dat zij in Hem den Vader zien en leven in gemeenschap met den Vader.

Hierop vestigt de Heere Jezus Christus hun volle aandacht, opdat zij, na Zijn verhooring, in de gemeenschap des Heiligen Geestes bewust hun éénleven met den Christus leven, en zóó leven in hun begenadiging en in hun roeping in het groote werk Gods: Gij zult Mij zien; Ik zal Mijzelf aan u openbaren.

En Hij wekt zoo in de zijnen de gedurige vraag, die Judas, niet de Iskariot, vertolkte: "Heere! wat is het dat gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?"

Altoos weer moet de zielsaandacht der geloovigen zóó vragen: wat is dat, Heere? hoe komt dat? waarin heeft dat zijn oorzaak en waarin bestaat dat, dat Gij U openbaart aan ons en niet aan de wereld?

Opdat zóó de gemeenschap met den Christus door den Heiligen Geest hoe langer hoe meer voor hen ontdekt en geopend worde door het overdenkend inleven in het Woord des Heeren.

Het antwoord des Heeren op de zielevraag der geloovigen aangaande de levensgemeenschap, waarin de Christus Zich aan hen openbaart en waarin Hij hen met Zich leven doet, is slechts de herhaling van hetgeen Hij gezegd heeft, de gedurige toestraling van Zijn zelfde woord, dat de Heilige Geest in dezen weg altoos dieper instraalt en inwerkt in hen, en waardoor hun ziele in levensontsluiting met den Christus leeft.

Neen, het waarachtige woord, het woord van Gods waarheid en van het waarachtige leven, wordt niet op eenmaal verstaan en doorschouwd. Het moet altoos weer in ons indringen en doordringen en zóó zich altoos meer en dieper en inniger voor ons en in ons ontsluiten, en immer meer heel onze ziel innemen.

Zóó is het met heel het Woord van God, en zóó is het met het woord van Christus aangaande Zijn gemeenschap, waarin Hij Zich aan de zijnen openbaart.

En wat spreekt dan dit woord des Heeren?

Het spreekt van Zijn woord, van Zijn geboden, die Zijn geloovigen hebben, zoo zij Hem immers liefhebben.

Zij hebben en zij bewaren dat woord en die geboden des Heeren, en daarin hebben zij Hem lief; daarin leeft hun liefde voor Hem, en daarin leeft deze liefde op.

Waar deze liefde ontbreekt, daar heeft en bewaart de ziel ook het woord des Heeren niet; en waar dit woord niet de schat der ziel is, daar leeft ook de liefde van Christus niet. Maar waar deze liefde leeft in het hebben en bewaren van het woord des Heeren, daar doet de Christus Zijn liefde aan de zijnen toevloeien.

Het woord van Christus is het woord des Vaders, en de liefde van Christus is met de liefde des Vaders één. Wie het woord van Christus hoort, die hoort het woord des

Vaders, en waar de liefde van Christus toevloeit, daar vloeit ook de liefde des Vaders toe.

Zóó openbaart de Christus Zich aan de zijnen in Zijn liefde en in de liefde des Vaders. Zoo leven de geloovigen in de liefde van Christus en in de liefde des Vaders. Zoo maken de Christus en de Vader woning bij hen, leven met hen in gemeenschap, en doen hen leven in gemeenschap met hun Heer en God, met den Gezalfden Zoon van God en met den Vader.

Zoo leven de geloovigen in liefdekennis in het goddelijk licht in het aangezicht van Christus Jezus, — in het licht, dat alle dingen verlicht.

En zoo leven zij in het ééne echte leven der gemeenschap der kinderen Gods door den Heiligen Geest, en naar hun heilige en zalige roeping in het leven van Gods menscheid in Zijn wereld.

Dit woord en deze geboden des Heeren zijn voor de begenadigden geen doode letter of wettische voorschriften.

Zij komen alleen door de Heilige Schrift ons toe en staan daarin vast; maar wie de Heilige Schrift heeft en bewaart in uiterlijken zin, die heeft en bewaart daarmee nog niet het Woord des Heeren.

Heel de wil van God in Christus Jezus over ons, wordt hier bedoeld, — gelijk die in het Woord Gods spreekt tot onze ziele. Maar slechts wie het Woord des Heeren *hoort* door den Heiligen Geest, en wiens ziele er aan toevalt en toevalt aan den Heere, die *heeft Hem lief*, en die *heeft* en die *bewaart* het Woord des Heeren.

Dan leeft de Heere door Zijn Woord in onze ziele in, in Zijn liefde; en dan leeft onze ziele op Zijn Woord naar den Heere uit in onze liefde.

Dan openbaart de Heere Zich ons, en dan kennen wij Hem.

Dan ontsluiten wij ons voor Hem, en wijden ons Hem.

Dan woont Hij bij ons, en dan wonen wij bij Hem.

Dan is ons leven met Christus verborgen in God, en dan leven wij Hem.

Dan leven wij al voortgaande in Zijn licht en in Zijn liefde, in Zijn kennis en in Zijn gemeenschap, in Zijn roeping en in het groote werk Gods.

Slechts wie de *liefde* kent, die kan hier verstaan; de liefde, gelijk zij in het menscheven in bruid en bruidegom het schoonste en meest sprekende symbool blijft van de gemeenschap met Christus.

Hoe moet toch de bruid leven? wat moet zij toch doen en laten?

Moet zij met goede voornemens haar best doen, om knap en braaf te zijn voor haar bruidegom, — en voorts dan verkeerden in het menschenleven als in iets en alles, dat buiten de gemeenschap met haar bruidegom staat?

Of moet zij allerlei opgaven en voorschriften van hem hebben voor doen en laten?

Vraag het aan de bruid, die waarlijk bruid is, — zij zal het u zeggen.

Of misschien kan zij het niet *zeggen*, *maat* zij *weet* het niettemin. Zeg het haar dan, en zij zal het verstaan, en juichen: ja, dat is het!

Wat moet zij?

Wel, zij heeft lief.

Het licht van haar bruidegom straalt in haar met zijn liefde; zijn woord met zijn liefde en zijn liefde met zijn woord.

Zij kent hem en zij hoort hem; zij hoort hem en zij kent hem.

Hij openbaart zich aan haar en hij leeft in haar.

Hij ontsluit zich voor haar, en zij ontsluit zich voor hem.

Zijn liefde vloeit haar toe, en haar liefde vloeit hem toe.

Hij geeft zich aan haar, en zij wijdt zich hem.

Hij woont bij haar en zij woont bij hem.

Zóó leeft zij door zijn liefde èn door haar liefde in zijn kennis en gemeenschap, in zijn woord en wil.

En zoo leeft zij door zijn woord en gemeenschap in zijn kennis en in zijn liefde.

Wat zij doen moet?

Zij moet waarachtig liefhebben en geliefd worden; en zóó moet zij leven in wijding. En zóó leeft het volk des Heeren in de heilige en zalige roeping Gods in Christus Jezus. Zoo leeft het in het groote werk Gods.

DIE ZAL U ALLES LEEREN [Joh. 14:25, 26]

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende. Maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in Mijn naam, die zal u alles leeren en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.

Johannes 14:25, 26.

Ja, onze Heere Jezus Christus is van ons heengegaan naar den Vader.

Hij is als onze Borg en Middelaar ingedaald in de diepten van Zijn lijden en sterven, en uit die diepten is Hij in Zijn opstanding verhoogd, en heengegaan, opgevaren ten hemel, gezeten aan de rechterhand Gods. Als de Christus, de Gezalfde Gods, is Hij, de Zoon des Vaders, de Koning der eere, in den troon van God, door wien de Vader alle dingen regeert.

Het werk van den Christus is één in Zijn vernedering en in Zijn verhooging, het ééne groote werk Gods, dat niemand ten volle noemen kan. In Zijn zalving als den Christus is dit groote werk gegeven, waardoor Hij de volle waarheid Gods in Gods wereld openbaart, de verzoening en verlossing tot stand brengt, Gode Zijn volk toevoert, en uitvoert den Raad Gods in de wereld. In dit groote werk Gods daalde de Zoon van God in Zijn menschwording in de wereld in. Hij wrocht dit groote werk in zijn wonen in deze wereld; in Zijn boetend lijden en sterven; in Zijn strijd tegen Satan, zondeen dood; in Zijn overwinning waarin Hij het leven en de onverderfelijkheid aan het licht bracht. En Hij voert dit groote werk uit in Zijn verhooging, in Zijn Naam en Evangelie, die het Woord Gods en den strijd des Koninkrijks door alle geslachten doen heengaan en die het menschenleven met Gods wereld tot hun beslissing en tot hun einde brengen.

In dit groote werk Gods staan de geloovigen, de geroepenen en toegebrachten door de genade die in den Heere Jezus Christus is, met Hem in gemeenschap, — al is Hij in den hemel, terwijl zij op aarde zijn. Zij deelen zoo naar hun roeping en naar hun mate in dit groote werk Gods. Zij deelen in waarheid in dit Zijn werk; maar zij deelen er in alleen door hun gemeenschap aan en met en in Hem, waardoor zij Zijn zalving deelachtig zijn.

Die *gemeenschap* der geloovigen met Christus is niet maar een naam, vorm of schijn, maar zij is groote werkelijkheid. Zij is het geheim van het groote leven der begenadigden in deze wereld. Geen uiterlijke organisatie tot machtssamenbinding, maar alleen de levende gemeenschap der geloovigen met Christus, hun Heer, doet de geloovigen in en uit en voor de waarheid Gods leven, doet ze kennen en getuigen en leeren en doen naar het waarachtige licht en in het waarachtige leven.

In de gemeenschap met den Christus hebben de geloovigen Hem lief. Zijn Woord is met Zijn liefde in hen, en het heeft hen zóó. En zij hebben zóó het Woord; zij bewaren het; want zij hebben Hem lief. Zóó leven zij in Zijn gemeenschap in Zijn liefde, in Zijn licht, in waarachtige levenseenheid met Hem, in Zijn dienst Hem gewijd.

Hij is in den hemel en zij zijn op aarde, maar Hij is met hen al de dagen tot de voleinding der wereld; en zij zijn met Hem in het groote werk Gods, dat Hij op de aarde tot doorwerking en tot voleindiging brengt.

Zoo is het altoos met de begenadigden; maar zoo is het ook bij voortgang en toeneming. Zoo is het, al zijn zij zich daarvan nog schier niet bewust, of ook zeer gebrekkig en zeer ten deele. Maar daarom ook juist blijft die onbewustheid niet en gaan de begenadigden voort van genade tot genade, van licht tot licht en van kracht tot kracht. Altijd klaarder schijnt hun het licht; altijd dieper werkt het leven van Christus in hen door; altijd inniger leeft het waarachtige leven in hen in gemeenschap met den Christus; en altijd verder worden zij gevoerd in de vervulling hunner levensroeping in het groote werk Gods.

Wel zijn hierin schommelingen. Het licht breekt door, en het schijnt weer terug te trekken; het leven wast, en het daalt weer; het grijpen naar de roeping Gods breekt krachtiger door, en weer volgt verslapping. Ach, machtig werken hier tegen de invloeden van Satan en wereld en zonde door de verdorvenheden, die in hen overbleven. Hier is het bedroeven van den Heiligen Geest, door wien zij verzegeld zijn. Maar door den Heiligen Geest juist leeft Christus toch waarachtig in de zijnen en leven zij in Hem. En door den Heiligen Geest gaat zoo immer voort het groote werk Gods in de gemeenschap van Christus met de zijnen.

Christus heeft met de zijnen en zij hebben met Hem gemeenschap *door den Heiligen Geest*.

Daarom was het hun zoo nut, dat Hij heenging naar het Vaderhuis, verhoogd aan de rechterhand Gods. Zóó ontving Hij den Heiligen Geest, om dien uit te storten tot uitvoering van het groote werk Gods; om dien uit te storten in Zijn geloovigen, opdat zij die waarachtige gemeenschap met den Christus en in het groote Godswerk zouden hebben door den Heiligen Geest.

Geestelijke gemeenschap is zoo'n diep geheim, gelijk heel het geestelijke leven een diep geheim is. Dat wij kennen en verstaan, het licht der waarheid geestelijk opvangen, er mee instemmen en samenstemmen, zelf geestelijk er uit leven en getuigen, daarin elkaar verstaan en voor anderen verstaanbaar worden, — dat is het geheim van den Geest Gods, en dat is in het Koninkrijk der genade het geheim van den Heiligen Geest.

Het werk des Geestes ontbrak niet in de geloovigen onder het Oude Verbond, en het ontbrak allerminst in de discipelen des Heeren, van wie Hij scheidde bij Zijn heengaan naar den Vader. Zoo hadden zij ook waarlijk het Woord Gods en de kennis van den Christus; gelijk alle wedergeborenen, tot wie de eerste lichtstralen van Gods getuigenis doordringen in beginsel het Woord Gods en den Christus hebben.

Maar toch, Christus en het Woord waren voor de geloovigen tot op Zijn hemelvaart nog veelszins omhuld en gesloten als in schaduwen en nevelen. De geestelijke invloeiing in wisselwerking tusschen den Christus en hen ontbrak nog zoo veelszins. En zoo kunnen die geestelijke invloeiing van het licht Gods en die wisselwerking ook na wedergeboorte thans nog zoo veelszins ontbreken.

De Heilige Geest alleen geeft in Zijn uitstorting en in Zijn doorwerking de volle verbinding. Dien Heiligen Geest zou, naar de belofte van den scheidenden Christus, de Vader zenden in Christus' naam, d.i. om en door de verhooging en verheerlijking van den Christus.

En zóó is het geschied.

Daarom vielen voor de apostelen en discipelen des Heeren *op den Pinksterdag* de sluiers weg. In de vervulling met den Heiligen Geest openbaarde de Christus Zich aan hen en werden de oogen huns verstands geestelijk verlicht, om Hem te kennen, gelijk nooit tevoren. Toen ging het Woord hun open. Toen stonden zij in het volle licht Gods en spraken zij de groote werken Gods. Toen werden de apostelen ook tot hun bijzondere apostolische roeping bekwaam. Toen spraken zij, ook in talen, gelijk de Geest hun gaf uit te spreken. En toen werden ook de ooren geopend, om in alle talen de groote werken Gods te hooren.

Toen en sinds werd de volle waarheid Gods door het *apostolaat* verkondigd. De Heilige Geest leerde alles aan de apostelen des Heeren. Hij maakte hun indachtig alles wat Christus hun gezegd had. Dit wil ook zeggen, dat de Heilige Geest hun de woorden van Christus onfeilbaar herinnerde, maar het zegt ook, dat Hij die woorden in vol licht voor hen ontsloot en hun ook de ontsloten woorden van den Christus, het ontsloten Woord Gods, te kennen en te spreken gaf. De Geest Gods is de werkmeester van alle geestesbestaan en geesteswerking; ook van het geheugen; maar Hij is niet minder de werkmeester van alle geestesverstaan, kennen en vertolken. Zóó is Hij als de Heilige Geest de werkmeester in het Koninkrijk der genade, en zoo is Hij het bijzonder in het

apostolaat. En zoo hebben in hun hooge roeping de heilige apostelen gemeenschap gehad met Christus en als Zijn dienaars Hem gediend in het groote werk Gods.

Onze is niet de apostolische roeping in dien bijzonderen zin. Het fundament van het getuigenis Gods, van het getuigenis van den Christus, en van heel het groote werk Gods door den Christus en in Zijn gemeenschap na Zijn verhooving, is door de apostelen gelegd. Wij zijn daarop gebouwd en wij bouwen daarop. Maar zóó staan wij daarom dan ook met hen in de gemeenschap met den Christus en in het groote werk Gods. De Heilige Geest ontsluit en ontsluit ook ons het Woord, het woord van den Christus. Hij maakt het ook ons alles licht en Hij geeft ons met dit licht gemeenschap in onzen geest. Hij leert ons alles. Hij doet ons weten en kennen, verstaan en zelf geestelijk bezitten de waarheid Gods in onze toeëigening aan Christus onzen Heer en in de toeëigening van Hem aan ons.

Zóó leven en kennen, gelooven en spreken dan ook wij geestelijk door den Heiligen Geest. En zóó levend en sprekend in bewuste geestelijke gemeenschap met den Christus, in levend en geestelijk bezielde geloof, leven en spreken wij mee met Hem in het groote werk Gods.

MIJN VREDE GEEF IK U. [Joh. 14:27-31]

Vrede laat Ik u; Mijn vrede geef Ik u; niet gelijk de wereld [hem] geeft, geef ik [hem] u. Uw hart worde niet ontroerd en zijt niet versaagd! Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga heen en kom [weder] tot u. Indien gij Mij liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen tot den Vader; want Mijn Vader is meerder dan Ik. En nu heb Ik het u gezegd, eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij gelooven moogt.

Ik zal niet meer veel met u spreken, want de overste dezer wereld komt, en heeft aan Mij niets. Maar opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, en alzoo doe, gelijk Mij de Vader geboden heeft: staat op, laat ons van hier gaan!

Johannes 14:27-31.

Of de Heere Jezus Christus na dit woord aanstonds de Paaschzaal te Jeruzalem met Zijn discipelen verlaten heeft, en de volgende woorden (Joh. 15 en 16), ook het hoogepriesterlijke gebed (Joh. 17), gesproken heeft op den weg naar Getsémané, — dan wel of Hij na dit woord Zich weer heeft neergezet, Zijn rede in de paaschzaal zelf vervolgd heeft, en daar het hoogepriesterlijke gebed heeft uitgesproken, om vervolgens in stilte met de zijnen uit te gaan naar Getsémané (vlg. Joh. 18:1), — achten we een bijzaak, die onbeslist kan blijven, al meenen we, dat de laatstgenoemde orde waarschijnlijker is.

Blijkbaar vangt de rede des Heeren in deze heilige afscheidsgesprekken telkens weer opnieuw aan. Hij zelf gevoelt in Zijn echt menselijke ziel de scheiding van de zijnen, en Hij gevoelt die voor hen. En telkens weer komt Hij op die scheiding terug, om haar beteekenis voor Zich en voor de zijnen in het licht te stellen als Zijn heengaan tot den Vader in den weg van Zijn diepe vernedering; maar als zijn heengaan ook tot Zijn verhooging en verheerlijking bij den Vader, waardoor Hij ook met de zijnen in hogere en inniger gemeenschap zou treden door den Heiligen Geest, en zij met Hem, en waardoor het groote werk Gods in de wereld zou doorbreken.

Zoo is de voortgaande rede des Heeren telkens weer een afscheidswoord Zijner ziele tot Zichzelf en tot de zijnen gesproken, een vredewoord tot opwekking, vertroosting en besturing bij Zijn ingaan in Zijn bitter lijden naar Zijn verhooging en verheerlijking.

De Heere Jezus Christus is in deze afscheidsgesprekken telkens weer ontroerd in den geest; in Getsémané zal die ontroering tot angstige droefheid worden, als Zijn ziel in Zijn zelfofferande zal worden uitgeperst. De Heere gevoelt daarbij ook in Zijn Middelaarshart de vlagen van ontroering en droefheid, van angst en versaging, die over de zijnen komen en komen moeten, door de banden, die hen aan Hem verbinden. De ontroeringen gevoelt Hij, die hun harten moeten en zullen aangrijpen in het ontzaglijke feit der scheiding en van Zijn heengaan, in Zijn vernedering en in Zijn lijden. Maar Hij gevoelt ook de ontroeringen, die — zij het anders, — voor de zijnen zullen wederkeeren bij Zijn verhooging en na Zijn verhooging, als zij zonder Zijn lichamelijke tegenwoordigheid tot hun roeping in de wereld zullen ingaan en in gemeenschap met Hem den strijd op aarde zullen moeten strijden tot het einde toe.

Daarom herhaalt de Heere Jezus weer Zijn woord tot hen: uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd!

Bij Zijn scheiden, in Zijn vernedering en in Zijn verhooging, — door het ontzaglijke gebeuren, dat door hun hart heengaat, en in het wondere feit van hun eenheid en gemeenschap met Hem als dien Christus, die gekruisigd wordt en die, in

onverderfelijkheid opgewekt, opvaart naar den hemel aan de rechterhand Gods, — moeten zij niet verlegen, niet geschokt en benauwd worden in hun leven op aarde. Neen, zij moeten moedig en welbewust vrede hebben en sterk blijven in hun hooge leven en roeping in eenheid en in gemeenschap met den Christus.

Hun eenheid en gemeenschap met Hem — hoe wondervol ondoorgrondelijk en ontroerend ook! — gaat boven alle beroeringen van het gebeuren in de historie en in het menschenleven op aarde uit. Zij zullen daarin hebben hun hoog en heerlijk leven, hun kracht en licht en zekerheid. Hun levenssterkte tegen alle beroering zullen zij hebben in de levende banden aan den Christus en aan den hemel, aan den Vader en aan het Koninkrijk der heerlijkheid, dat is en komt.

Neen, dat kunnen zij bij het scheiden des Heeren, bij Zijn diepe vernedering en nameloos lijden, maar ook bij Zijn opstanding en hemelvaart niet doorzien; en het blijft veelszins geheimvol voor hen ook als de Heilige Geest is uitgestort en als zij door den Geest geleid worden in de gemeenschap met den Christus en in de worsteling van Zijn Koninkrijk in het wereldgebeuren. Het blijft geheimvol ook voor ons en het brengt altoos nieuwe ontroeringen. Het is zoo hoog en zoo diep, dat leven in eenheid en gemeenschap met den Christus, in de gemeenschap des Heiligen Geestes en in het groote werk Gods; — in deze wereld, die ligt in het booze, in ijdelheid en donkerheid, en waarin de overste der wereld zoo machtig werkt.

Na dezen, eenmaal, zullen zij alles verstaan, en telkens weer zullen zij ook staan in vol en hoog heilig licht; maar ook telkens weer zullen donkere wolken en dichte nevelen over hen en om hen heen trekken, om hun hart te ontroeren en te versagen.

Daarom moeten zij leven in het geloof, in het geloof in God, in het geloof in Christus. Daarom moeten zij leven in den vrede des geloofs en in het licht des geloofs bij het Woord des Heeren. En daarom dringt de Christus in Zijn scheidingswoorden tot hen, door tot Zijn *vrede*, waarin Hij van hen scheidt en waarin Hij bij Zijn scheiden hen achterlaat en hen bewaren zal.

"Vrede laat Ik u! Mijn vrede geef Ik u!" — zoo spreekt de Christus tot de zijnen bij en in hun ontroeringen.

En Zijn vredewoord is geen ijdel woord. Hij geeft hun den vrede, dien Hij over hen uitspreekt. Hij geeft hun Zijn vrede. Hij dekt hen als met Zijn vleugelen, en Hij brengt bij al het ontroerende en onbegrepene hun harten tot vrede door het geloof, in hun eenheid en gemeenschap met Hem: "Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u! — Niet gelijk de wereld geeft, geef Ik u!"

Christus heeft *vrede*, en Hij geeft vrede; Zijn vrede. Hij is onze vrede, Hijzelf.

Neen, wij geloovigen in Christus Jezus, wij kunnen in het wereldgebeuren, in ons leven daarin met Christus, en in onze ontroeringen, wij kunnen niet alles uitleggen en verklaren, niet op alles antwoorden en ook niet alles uitwerken; wij weten niet op alles raad, en we kunnen ons niet in alle omstandigheden redden.

Dat poogt en belooft en zoekt en doet de wereld. Zóó geeft zij, en dat doet zij. Zij leert en zegt den mensch, zich goed te houden; zich er doorheen te slaan; met alle kracht en alle middelen zichzelf ruimte te maken: òf afleiding te zoeken en vergetelheid. Zij moet altoos vooruit, er door, en verder. Zij moet en zal zegepralen door haar wijsheid en kracht en vermogen. *Vrede* geeft zij niet, want vrede heeft zij niet.

Van vrede, die de wereld zou geven, spreekt de Heere Jezus Christus niet; en Hij vergelijkt daarom hier ook allermint den vrede, dien Hij geeft met een vrede, dien de wereld geeft. Deze verklaring, die ook door de in onze vertaling ingevoegde woorden in de hand gewerkt wordt, moeten wij verwerpen. De Heere Jezus zegt: "Niet gelijk de wereld geeft, geef Ik u, maar *Mijn vrede* geef Ik u, *vrede* laat Ik u!" De wereld geeft geen vrede en zij bedoelt dit ook niet. Zij heeft geen vrede, zij zoekt geen vrede; zij kent geen vrede en zij geeft geen vrede. Zij bedoelt en belooft, dat de mensch er door heen moet, zich er boven op moet werken, alles moet weten en kunnen, met alle

middelen.

Zóó heeft men ook wel de Christenen tot kracht in de wereld en in het wereldgebeuren zoeken te brengen; wereldsch. Maar zóó is en zóó wil de Heere Jezus Christus niet. Dat heeft de Christus niet; en dat geeft Hij niet; en zóó geeft Hij niet. Hij heeft vrede. En Hij geeft vrede; Zijn vrede. En hij laat den zijnen vrede.

De kracht, het uitzicht en de zekerheid der geloovigen zijn als die van het gespeende kind bij zijn moeder; zij rusten in den vrede van den Christus. De vrede van den Christus in Zijn lijdensstrijd en helleangst is Zijn "Mijn Vader!" "Mijn God!" Zijn volkomen geloof, Zijn geheele overgevenheid aan den wil des Vaders, Zijn goddelijke zekerheid is Zijn vrede; en die vrede is Zijn kracht, waardoor Hij door de donkerheid van den kruisvloek ingaat tot de verhooving aan Gods rechterhand en tot de volheid van macht en van zegepraal over de wereld.

De Christus geeft den zijnen door den Heiligen Geest Zijn vrede, want Hij geeft hun in Hem te gelooven. Hij is voor hen het licht, de redding, de zekerheid. In Hem zien zij de liefde Gods en de heerlijkheid des Vaders. Hij is voor hen de ontraadseling van alle donkerheden, de eenige troost in leven en sterven, de overwinning en het einde in zaligheid. Hij is hun liefde, hun schat, hun schild, hun toevlucht, hun kroon. Hoe het ga, hoe het ga! de banden der geloovigen aan den Heere Jezus Christus, hun banden van Hem en in Hem, en in Hem aan God, breken niet, breken nooit! Niemand kan hen rukken uit Zijn hand, en niemand kan hen rukken uit de hand des Vaders; Hij en de Vader zijn één. Dat is het, wat Hij geeft in onderscheiding der wereld; dat is Zijn vrede, dien Hij in hen geeft en bewaart. En die vrede stilt en moet stillen de ontroering hunner zielen.

En zóó moeten zij dan ook door dien vrede bij al wat ze niet weten noch verstaan, zich *verblijden* in Zijn heengaan. In dat heengaan, — zoo herhaalt Hij hun — ga Ik en kom Ik tegelijk. Dat heengaan is Zijn komen echt en vast. Want Hij gaat heen tot den Vader, die meerder is dan Hij. Hij gaat heen in verhooving in het Vaderhuis, in den troon van God. Zóó gaat Hij heen als hun Heer En zóó komt Hij in Zijn heengaan tot hen door Zijn Heiligen Geest, in al Zijn hoogheid en heerlijkheid, waarin zij met Hem één zijn en gemeenschap met Hem hebben.

In hun vrederust in Hem moeten zij daarop zien. Hij heeft het hun gezegd, opdat zij gelooven, en opdat zij zóó gelooven. Hun liefde tot Hem moet hen daarom, bij alle ontroering, ook niet in droefheid doen neerbuigen maar in blijdschap verheffen. In hun vrede in Hem, in Zijn vrede in hen, moet ook voor hun duistere oogen hun rust en zekerheid zijn; maar hun oogen moeten dan ook in *liefde* tot Hem weer uitstaren in het licht van Zijn verhooving.

O, hoe anders is dit dan de wereld leert en geeft! Hoe anders is het ook dan het wereldsche, dat men Christenen leeren wil!

In Zijn vrede, in het licht Gods, gaat de Heere Jezus Christus zelf heen van de zijnen, Zijn lijden in tot Zijn verhooving.

De *Overste der wereld* komt dan; maar Hij vindt bij den Christus geen wereldsch gedoe en geen wereldsch antwoord. Hij vindt Hem in Zijn vrede en in het licht Gods.

O, anders ware de Christus ook wereldsch geweest! Hij had dan den Vader niet liefgehad. Hij had dan niet gedaan, gelijk de Vader Hem geboden had. De wereld zou dan den Christus wereldsch gezien hebben, en zij zou dan ook geen Christus hebben gezien. Het licht der wereld ware dan verduisterd geweest.

Nu gaat de Christus gewillig, vrijwillig, Zichzelf gevend, zelf Zijn leven afleggend, in het pad van des Vaders gebod, in de liefde des Vaders. De Christus gaat in Zijn vrede.

Dat ziet de wereld; dat moet zij haars ondanks zien. En de Christus is en blijft zoo de Ééne Éénige in de wereld; de Ééne Éénige in Zijn vrede; en de Ééne Éénige die Zijn vrede geeft; en die den zijnen Zijn vrede laat; de eenige Naam onder den hemel tot behoudenis, — de Christus.

Hij is het Lam Gods. Hij is de weg, de waarheid en het leven. Hij is de Zoon des Vaders, de Christus, de Gezalfde Gods.

Hij is niet van de wereld.

De Overste der wereld heeft aan Hem *niets*.

DE WARE WIJNSTOK. [Joh. 15:1, 2]

Ik ben de ware wijnstok, en Mijn Vader is de landman. Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en alle, die vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.

Johannes 15:1, 2.

Groot en diep is het geheim der eenheid en gemeenschap van den Christus met de zijnen, van hen met Hem en in Hem met God.

Dit is het mysterie, dat heel het bestaan en de historie der wereld beheerscht. Dat in haar leeft en zich uitbeeldt. Dat in haar trilt en schokt en zucht, om te komen tot volle openbaring der kinderen Gods en van heel Gods Schepping. En dat eenmaal de eeuwige heerlijkheid in zaligheid vervullen zal in nimmer uitgejubelden lof van God.

De Christus leefde in dit mysterie ten volle en met geheele bewustheid, in Zijn vernedering op deze aarde, in Zijn lijden en sterven; en in Zijn opstanding en hemelvaart. En Hij leeft daarin in Zijn heerlijkheid.

In dit mysterie leefde de Christus in Zijn kennen en spreken en doen op aarde. Hierin was Zijn liefde, en Zijn blijdschap; de liefde en de blijdschap, waarvan Hij vol was, ook toen Hij inging in de diepe lijdensvallei; en waaruit Hij sprak tot de zijnen in het scheiden. Eén was Hij met hen en waren zij met Hem; uit en om die eenheid was naar Gods raad en welbehagen al wat was en kwam. Zóó ging de Christus lijden; en zóó zou Hij heengaan tot den Vader en ingaan in Zijn heerlijkheid. Zóó zou Hij in het Vaderhuis in heerlijkheid vereenigd zijn met de zijnen op de aarde en zóó zouden zij vereenigd zijn met Hem.

Zóó zag en zóó sprak de Christus ook het beeld van den wijnstok. Zóó moesten en zóó moeten de zijnen ook dit beeld zien, en daarbij leven in het levensmysterie, in hun roeping tot het einde der volle openbaring en vervulling in licht en heerlijkheid.

Wanneer de Christus Zich de ware wijnstok noemt en den Vader de landman, dan maakt hij niet slechts een vergelijking, maar dan ziet en zegt Hij de werkelijkheid.

't Is niet zóó, dat aan het natuurlijke en zichtbare toevallig allerlei beelden en vergelijkingen zijn te ontkenen om het geestelijke en onzichtbare toe te lichten en te verklaren. Neen, het natuurlijke en zichtbare *is* beeld van het geestelijke en onzichtbare. Het komt er op aan, dit beeld, door God in Zijn Schepping gelegd, juist te zien en te zeggen. En dit doet de Christus als Gods gezalfde Profeet, bijzonder ook wanneer Hij Zichzelf aanwijst als het Brood de levens, als de Goede Herder, als de Ware Wijnstok.

Van toevalligheid is hier geen sprake. God schiep den mensch naar Zijn beeld en gelijkenis, en in verband hiermee draagt alle schepsel en heel de schepping het beeld des onzienlijken Gods in Zijn en kracht, in leven en werking.

God heeft alle dingen geschapen door het *Woord*, dat is door den *Zoon*; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen en alle dingen bestaan te zamen door Hem. Dit beeldt in heel haar eenheid, haar samenstel en haar samenstemming heel Gods Schepping uit. Alle leven draagt het beeld van de betrekking, waarin schepsel en Schepping staan tot den Zoon, zonder wien de Schepping niet is en wezen kan, geen oogenblik. Valt de band aan den Zoon van God weg, dan is het schepsel uitgeworpen in het niet der eeuwige duisternis.

Zóó reeds is de Christus, als de Zoon van God, de ware wijnstok, gelijk Hij is de levende boom, met wien alle takken één plant moeten zijn.

Toch zegt de wijnstok meer.

Wijn en wijnstok worden in de Schrift het eerst genoemd na den Zondvloed, in verband

met Noach,—gelijk ze nog naar hun bijzonder karakter en kracht in verband staan met den huidige toestand van den aardbodem, die uit het ontzaglijk ingrijpende oordeel Gods in den Zondvloed opgekomen is.

Wij weten niet stellig, of de wijnstok en in het algemeen het plantenrijk vóór den Zondvloed in anderen vorm bestonden en andere werking hadden en of ze na den Zondvloed in gewijzigden vorm en werking optraden. Wel weten wij, dat de maten en krachten van menschen en dieren, en ook van planten, na den Zondvloed gedaald zijn, in verband met heel het inperkend karakter van den Zondvloed en met de beteugelende ordening Gods in het Noachitisch verbond.

Dat de zondeval wijziging bracht in de wereld der planten en dieren, zoo goed als in dien der menschen, zegt de Schrift nadrukkelijk. Zeer bepaald moest heel het scheppingsleven op aarde zich sinds uit vernedering opwerken tegen ontaarding en verwoesting in; en het moest onder het juk in zijn eer en vrucht opgebracht worden door den moeizamen menschenarbeid. Toch brak vóór den Zondvloed de scheppingskracht daarbij geweldig door; de inperking en beteugeling zoowel over de levenskracht als over de levensverwoesting kwam pas in de Noachitische ordening.

Deze waarheid is van zeer groote beteekenis voor het kennen en verstaan der Natuur, en niet minder van de geestelijke werkelijkheid, waarvan de Natuur het beeld draagt, wijl die Natuur zelf in die geestelijke werkelijkheid haar grond heeft. Door het niet erkennen der openbaring Gods in den Zondvloed en het niet doordringen tot den inhoud en den zin van Gods Woord in dit stuk, blijft voor zeer velen niet alleen de Schrift maar ook de Natuur een verzegeld boek.

Zóó treedt ook onder de Noachitische ordening de wijnstok onder ons oog, machtig onderhevig aan verbastering en verwildering, — zoodat al zijn levenskracht, in den wilden wijnstok schitterend, in rank en blad verteerd wordt zonder vrucht. Door Noach wordt die wijnstok beteugeld; uitgeplant tot een wijngaard; ontrankt met het oog op de vrucht; — en uit die wondervol heerlijke vrucht, in rijke volle trossen gezwollen, wordt door hem de geheimvolle wijn geperst, die zich altoos edeler ontsluit, wondervol werkende als heerlijk schepsel Gods levenskracht en levensvreugde, — maar in dezelfde mate bedreigend met verellendinging en verwoesting het menschenleven, dat niet heilig uitgaat naar de verheerlijking van God.

De wijnstok deelt hier een gemeen lot en staat onder eenzelfde ordening met heel het plantenleven, dat in zijn weelderigen wasdom door onkruidsvermenigvuldiging bedreigd wordt en zijn vrucht moet offeren aan de uitwoekering van die takken en twijgen, die geen vrucht zoeken te dragen. Wieden en uitroeien, enten en snoeien behooren tot den eisch der Noachitische ordening. Maar wat hier voor alle plantenleven geldt, dat geldt voor de edelste planten het meest, en dat geldt het allermeest voor den wijnstok. De mensch is hier tot inspannenden arbeid van geest en hand gedwongen, maar ook verwaardigd, opdat zoo het schoon, de heerlijkheid, de vrucht van Gods Schepping door hem in het licht gebracht, gewonnen en genoten worde.

Deze dingen nu staan in verband met den Zoon van God als den *Christus*, den Gezalfde des Vaders, den Middelaar in het verbond der genade.

De Schepping Gods bestaat sinds de zonde nog steeds in en door den Zoon, maar ze bestaat sinds ook door genade, door gemeene genade, in het verbond der gemeene genade Gods, maar door *genade*, en daarom in verband met de zalving van den Christus, in verband met Zijn komen in de wereld. Alle dingen bestaan te zamen door Hem nu ook als den Christus Gods. Hij, die de eerstgeborene is uit de dooden, is ook hierin de eerstgeborene aller creatuur, en heel de creatuur gelijk ze met ons menschenleven in verband staat, bestaat slechts door den band met den Christus en met Zijn Koninkrijk.

Die band kan er slechts een zijn van gemeene genade, een uiterlijke band. Dan trekt het schepsel, dan trekt de mensch, uit den wortel des levens slechts de sappen en krachten voor het natuurlijke en verbasterende leven, dat eindigen moet in verwoesting.

Maar die band des levens met den Christus kan ook een band zijn van bijzondere genade, waardoor het eigenlijke leven, dat in den Christus uit God gegeven is, trekt en werkt naar de godverheer-lijkende vrucht.

Ook dan woekeren daartegen in, gelijk in Gods Israël, in Christus' Kerk, en in de afzonderlijke geloovigen nog de levenswerkingen uit de oude natuur tot verbastering en ontaarding, tot verijdeling en verderving.

Daarom gaan Gods oordeelen door de wereld, om altoos meer de levensverderving in schepselverheerlijking, die den Christus niet eert en Gode geen vrucht brengt, met afsnijding te treffen. Maar zeer bepaald gaat de wan des Heeren ook over Zijn dorschvloer en Zijn snoeiende hand door Zijn wijngaard, — om af te snijden het Israël, dat Zijn eere rooft, de Kerk, die niet uit den Christus leeft, — en om met tuchtiging het leven der geloovigen te treffen, opdat, in knotting van eigen kracht en wil, Christus in de zijnen een gestalte verkrijge en vrucht drage.

Zóó draagt heel de wereld, — hoe zou het ook anders! — het teeken, dat zij in verband staat met den Christus Gods. Bijzonder draagt het menschenleven dit teeken. Meer bepaald nog draagt de Kerk dit teeken. En meest bijzonder dragen de geloovigen dit teeken in hun uiterlijk en in hun innerlijk leven.

En dit teeken *is* er, omdat de werkelijkheid er is, dat deze wereld Gods, door Zijn kracht zijnde en staande in den Zoon, om der zonde wil aan dood en verderf is overgegeven, maar in den band aan den Christus Gods wordt opgehouden, en tot haar vrucht en heerlijkheid komt door de bijzondere levensbanden aan den Christus, die in de bijzondere genade Gods gegeven zijn.

De Zoon van God houdt als de Christus de eeuwige vrucht des levens, en Hij brengt als de Christus die vrucht op. Daarom één met de zijnen in het verbond der genade, daalt Hij in deze wereld en in Gods Israël in, en is Hij de ware wijnstok. Maar daarom ook bloedt Hij onder het snoeimes van Gods gerechtigheid en brengt zóó het leven en de onverderfelijkheid aan het licht. En daarom ook komt in Gods uitverkorenen de waarachtige levensvrucht slechts op uit Hem, — daardoor, dat hun oude mensch in den dood wordt overgegeven, opdat Christus een gestalte in hem verkrijge.

Schoon en heerlijk is het leven in de Natuur, en de arbeid des menschen brengt die schoonheid en heerlijkheid op. Dit is Gods eere en daarmee de eere der Schepping en van den mensch.

Maar dit *is* zoo om de geestelijke werkelijkheid, waaruit dit alles opkomt en waarvan dit alles daarom het beeld draagt en het beeld is: de Christus is de ware wijnstok en de Vader is de landman.

In den dag van het groote gericht zal naar Gods raad en verkiezing de wijnstok, en daarmee heel de wereld Gods, in ontzettingen schrikkelijker dan de Zondvloed, door de volle zuivering heengaan. Maar in den Zoon, en in Hem als den Christus, zal de wijnstok en daarmee Gods wereld, de planting des Vaders, bestaan en staande blijven in onvergankelijke schoonheid en zaligheid, Gode tot heerlijkheid.

Van dit bestaan door en in en voor den Christus, één met Hem als de ranken met den wijnstok, moeten de geloovigen zich door het Woord en den Geest des Heeren bewust worden en bewus zijn, zóó leven in deze wereld, zóó zien ook haar beeldspraak, zóó strijden, zóó lijden, zóó bukken onder leed en druk en zielekastijding, — om in harmonie met wereld en wijnstok Gods eere te zijn in levensroeping en levensgang, één met den Christus Gode vrucht dragende.

DE RANKEN VAN DEN WIJNSTOK. [Joh. 15:2, 3]

Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en alle, die vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.

Gijlieden zijt nu rein, om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.
Johannes 15:2, 3.

De Christus is de ware wijnstok, en de Vader is de landman.

De Vader heeft alle dingen geschapen door den Zoon; en sinds door onzen zondeval het oordeel Gods over menscheid en wereld kwam, is er geen hope op het waarachtige leven dan alleen in den Christus, den erfgenaam aller dingen. In Hem is door den Vader gegeven het waarachtige leven, dat in zijn eeuwige vrucht blijven zal; en alleen wie in de waarachtige gemeenschap met den Christus de ware levensvrucht draagt, die zal eeuwig leven bij den Vader.

Zoo spreekt dan ook heel het natuurleven de verborgenheid van het Koninkrijk Gods. Het leven komt op in groei en bloei, in kracht en ontwikkeling, in schoonheid en werking; maar daar-tegen-in gaat het neerdrukkende en afsnijdende oordeel Gods, ontbladerend en ontwortelend, wiedzend en snoeiend, ook door menschenhand. Het oordeel Gods gaat zoo over volken en eeuwen, door geslachten en kringen, over alle menschenleven, gelijk over alle natuurleven. Afgebroken, afgesneden, uitgeworpen, voorbij, — zóó is het altoos en altoos weer: opgaan, bloeien en verzinken. Toch wordt zóó in der eeuwen gang de vrucht der aarde gewonnen en genoten; en toch komt zóó op en gaat door, leeft en bloeit, het Koninkrijk Gods, en het draagt vrucht uit den Christus.

Het leven in het Koninkrijk Gods, het bizondere genadeleven, staat niet minder dan alle leven, en zelfs in zeer bizonderen zin, in het teeken van den wijnstok. De Christus is de ware wijnstok en de Vader is de landman; alle rank, die in den Christus geen vrucht draagt, die neemt de Vader weg, en alle rank, die vrucht draagt, die reinigt de Vader, opdat zij meer vrucht drage.

De heilige linie in de eerste wereld, van Adam tot Noach, droeg dit teeken van den wijnstok, — totdat in Noach een enkele rank slechts overbleef.

Sinds ging de genade bizonder door in Sems geslacht, in de Chaldeën, in Ur, in Abraham, Izak en Jakob, telkens afbuigend en afsnijdend de rankenmenigte, om uit de ranke der verkiezing, de vrucht te doen wassen, die uit Christus is.

Over Israël gingen in Egypte, in de woestijn, in Kanaän, de oordeelen des Heeren, totdat uit Babel een ellendig volk het overblijfsel wederkeerde, — waaruit in de dagen van den Christus de weinigen Hem vonden.

Sinds werd Israël met verwerping getroffen, opdat de Gemeente Gods, die in Christus Jezus is, zou vrij worden, de gemeenschap der heiligen uit alle volken.

En het oordeel Gods gaat door, altoos weer treffend al wat slechts uitwendig uit den Christus woekert in de volken en in Zijn Kerk, — opdat uit Hem alleen leve, wat waarlijk door den Heiligen Geest Hem toebehoort en wat het waarachtige leven uit den Christus trekt om Gode vrucht te dragen.

Zoo gaat het voort en verder tot het einde toe.

Neen, de Heere geeft Zijn eer niet aan een ander, noch Zijn lof aan de gedichtselen der menschen!

Mchtig en prachtig kan het menschenleven in Christenvolkeren, afzonderlijk en gemeenschappelijk, woekeren uit de groote weldaden des Heeren, die in en met den

Christus geschonken zijn! Machtig en prachtig kan het woekeren in tijden, in groepen, in personen, in genie en wetenschap, in eer en roem en grootheid, in allerlei geweldige en heerlijke levenswerking, zonder dat het waarachtige leven in de gemeenschap met den Christus tot eer van God geleefd wordt, en alzoo zonder dat de waarachtige vrucht van het Koninkrijk des Vaders wordt gedragen!

Maar dan komen de teekenen van ontbinding. Dan vallen Gods oordeelen in. Dan stort wat hoog oprees in puin. Dan wordt de eer tot schande. Dan breekt de Heere af en slaat Hij weg, wat roem in zichzelf draagt. Dan versmaadt, verstoot en verdoemt Hij, wat niet waarlijk is uit den Christus.

En dan doet Hij naar voren komen het echte leven uit God, dat gedrukt was en verscholen. Dan maakt Hij ruimte aan dat echte leven. Dan brengt Hij dit leven tot zijn recht, tot vrijmoedigheid en tot vrucht; tot openbaring van de echte vrucht, die alleen uit den Christus is.

Bang zijn Gods oordeelen, Zijn neerwerpingen en Zijn vertredingen, Zijn beschamingen en Zijn verstoringsen, Zijn afsnijdingen en Zijn ruïneeringen! — Bang zijn ze!— Maar gezegend zijn ze!

Alle paleizen en tronen van vleeschelijken menschenroem storten in puin, — maar het Koninkrijk Gods, de troon van den Christus, de heerlijkheid van het waarachtige leven dat uit God is, — zij blijven!

Ach, de vruchtdragende ranken van den wijnstok Christus, ze zouden stikken en sterven in al de vleeschgrootheid, die groeien wil uit de eere van Jezus' naam, van Gods Woord en Koninkrijk! Ze zouden zelf verijdelen, indien het waarachtige leven Gods uit den Christus door den Heiligen Geest ze niet bewaarde! In de slagen Gods, die de praalranken, waarin het vleesch zich wil verheerlijken, wegsnijdt, komt het leven der waarachtige vruchtranken van den Christus weer vrij en in het licht, dun in 't vergeelde blad en zwak van vrucht, — maar om, door het oordeel heen te komen tot uitbloeiing en vruchtzwellings!

Zoo treft de snoeiende hand des Vaders ook de vruchtdragende ranken van den Christus zelf.

Zij, die waarachtig uit den Christus leven, kennen ook die vleeschswerking, waardoor ze als ranken van den wijnstok in bladervolheid met de andere en boven de andere zouden willen doorbreken. — Maar zij kunnen hierin toch niet tegen die andere op. Zij worden gedrukt, teruggedrukt en onderdrukt; en zoo worden ze in hun bladergroei getroffen.

En de Vader snoeit ze dan nog, zoodat ze bloedend verliezen moeten de sappen, die slechts op hout en blad uitgaan, en zoodat ze terugwerken moeten naar binnen, naar het verborgen leven van den wijnstok, om vrucht uit den Christus te dragen.

O, die teleurstellingen in de wereld, in het menschenleven van volk en maatschappij, in het Christelijk leven der gemeenschap!

O, dat niet kunnen leven voor den Christus in ruimte en kracht, in geluk en weelde, in gemeenschap en in vrijheid!

O, dat doordorsten van binnen naar waarachtigheid in waarheid en wijsheid, in liefde en geluk, in licht en heiligheid!

Dat arm en ellendig moeten vluchten tot den Christus!

Dat alleen kunnen schuilen aan Zijn kruis, aan Zijn voeten, onder Zijn vleugelen, aan Gods genadetroon!

Dat smachtend moeten bidden, waken, uitzien als van de wachters naar den morgen!

Dat geeft den verborgen omgang met God; — het alleen-leven met den Christus; — het hunkerend zielezuigen om te leven uit Hem en om de zijne alleen te zijn!

Zóó draagt de vruchtdragende rank van den wijnstok Christus haar vrucht onder de

reinigende hand van den landman, van den Vader.

Zoo waren de discipelen des Heeren de vruchtdragende ranken van Hem, den waren wijnstok. Zoo waren ze en bleven ze aan Hem verbonden, toen Israël met de wereld Hem sloeg aan het kruis. Uit nood waren ze de zijnen geworden, uit zielenood. — En ze konden niet meer weg van Hem, omdat ze in Hem alleen vonden hun leven. Al wat menschen waren, roemden, schenen, — hoe groot ook en met hoeveel aanmatiging en gezagsvertoon! — 't was alles bij hen weggevallen voor Jezus Christus alleen.

Zijn *woord* had hen gegrepen, was in hen gedaald, en leefde in hen. En dat woord had hen gereinigd. In dat woord alleen kenden zij, met verwerping van allen schijn, den Christus, gelijk de Vader Hem hun openbaarde. Weken dan de wonderen des Heeren op den achtergrond, kwamen versmading, verlating, verwerping over Hem, — Hij alleen was hun de Christus Gods en het waarachtige leven; Hij bad voor hen, en hun geloof zou niet ophouden; Hij zou hun eeuwig de Christus blijven.

Zij waren de zijnen door Zijn woord, dat Hij tot hen sprak. Dat woord leefde en werkte in hen, wierp alle overleggingen des vleesches neer, snoeide hun vleeschleven en deed hun geestelijk leven in Hem groeien.

O, alle liefde en levensgemeenschap, waardoor ziel aan ziel zich geeft, om elk offer willig te brengen, wordt gewerkt en vastgemaakt door het zielewoord. Zoo ook is door de werking des Heiligen Geestes het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods.

Door Zijn Woord neemt de Heere met de werking van Zijn Geest bezit van de zijnen en bindt Hij ze in hun zieleleven met onbreekbare levenssnoeren aan Zich.

In Zijn Woord worstelt Hij met hen, om hun leden, die op de aarde zijn, te doden.

Door Zijn Woord maakt Hij hen vrij om alle dingen schade en drek te rekenen buiten Hem waarachtig, en om alles prijs te geven voor Hem alleen.

Door Zijn Woord straalt Hij in hen het waarachtige licht, troost en koestert en sterkt Hij hun zielen in de gemeenschap met Hem.

Door Zijn Woord verootmoedigt, loutert, heiligt Hij hen en laaft en voedt Hij hen met leven uit Zijn leven.

Door Zijn Woord heeft de Vader hen gereinigd en reinigt Hij hen, zoodat ze zich niet kunnen verleven in vleeschelijke pralerij en schijn-zijn, maar zoodat ze bij Hem alleen, in den Christus, moeten zoeken hun leven — en vrucht dragen.

Zóó wassen met en door het Woord Gods de ware levensranken van den wijnstok Christus, — gesnoeid en vrucht dragende!

BLIJFT IN MIJ! [Joh. 15:4, 5]

Blijft in Mij, en Ik in u! Gelijk de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zoo zij niet in den wijnstok blijft, alzoo ook gij niet, zoo gij in Mij niet blijft. Ik ben de wijnstok [en] gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.

Johannes 15:4, 5.

Heerlijk en ontzaglijk is de goddelijke waarheid, waarvan de wijnstok de beeldspraak doet uitgaan, niet het minst nu de Heere Jezus Christus is opgevaren ten hemel. En toch heeft de Christus zeer bepaald met het oog op Zijn heengaan ons de beeldspraak van den wijnstok vertolkt.

Alle leven op aarde hangt aan den Christus in Zijn Zoonschap, in Zijn Middelaarschap, en in Zijn verheerlijking.

Het natuurlijke leven woekert echter uit Hem, om in zichzelf zich te verheerlijken en te verzadigen. Alle levenswerking, die den echten band met het organisme loslaat en zelfwerking wordt, is verkanking.

Dan moet het operatiemes komen, om de woekering uit te snijden. Zoo is er nu ook een levenswerking, die het eigenlijke diepste doel van het levensorganisme verzaakt, gelijk groeiend hout en blad, die niet op de vrucht uitgaan, maar inwerken tot verijdeling der vrucht. Het snoeimes spreekt hier Gods waarheid.

Zoo moet alle leven, dat de Zoon van God verzaakt en vrij in eigen werking wil uitgaan, zonder naar het goddelijk levensdoel te vragen, wel door Gods oordeel getroffen worden.

Wat kwam er anders van de wereld! En wat kwam er anders van Gods Kerk! Wat kwam er anders van de geloovigen! Van u en mij, mijn lezer en lezeres!

Maar dit wil zeggen, dat ons leven ijdel is, — hoe breed het zich ook ontplooië, hoe hoog het zich ook uitwerke, hoe het ook schittere in glans of juiche van weelde en vreugde! — ijdel is ons leven, zoo de beteekenis van dit leven niet ligt in onze gemeenschap met den verheerlijkten Christus, en zoo wij geen vruchten dragen uit Hem. De verheerlijking Gods is het doel van heel het bestaan en gebeuren der Schepping, — de verheerlijking daarin van den Zoon van God en de verheerlijking van Hem als den Christus, den verhoogden Middelaar. Al het andere is ijdelheid, gaat voorbij en ten verderve.

O, zien we toch het leven en het gebeuren, ook ons eigen levensgebeuren, in dit licht! Smartelijk, ontzettend is de insnijdende handeling Gods, die het menschdom in eeuwen en volken treft; hoog-klimmende tijden neerwerpt, bloeiende levens knakt, voor gelukshonger verzadiging met gallesprijze biedt, — maar het moet! opdat de vrucht uit den verhoogden Christus kome!

Binden slechts natuurlijke banden ons aan den Christus, of uitwendige verbondsbanden alleen, uitwendige banden van kerk en bijbel en belijdenis, — ach, dan zullen ook de persoonlijke kastijdingen, smarten, teleurstellingen, zielsberoeringen evenmin de waarachtige levensvrucht uit ons doen wassen als het bange wereldgebeuren, en we zullen omkomen met alle wereldlingen, die zelfs den naam van Christus niet meer noemen of ook dien lasteren. Er is daarom ook een treffen Gods met het snoeimes voor al dien uitwendigen groei uit den Christus.

Ja, er is geen vrucht dragen uit den Christus zonder dat de Heere het leven der waarachtig geestelijk levenden op velerlei wijze wondend en vernederend treft!

Ach, daarom blijft smart wel smart. Temeer als ons zoeken toch niet is naar stoffelijk goed of vleeschelijk genot, maar naar zielsgemeenschap en naar hooger levensgoed.

Bange zielebloeding wordt dan vaak geleden. Ja zeker, 't moest alles schoon kunnen zijn en bloeien, ongestoord en zonder smart, — en dat zou ook zoo zijn, indien het alles alleen waarachtige levenswerking uit den Christus was naar den raad van God. — Maar zoo is het niet, en zoo kan het veelszins niet zijn. En daarom moet ook 't fijnste teerste zieleleven zoo diep worden getroffen door de hand des Heeren, opdat de ware levensranken van den wijnstok Christus uit Hem vrucht dragen.

Dit vrucht-dragen komt echter toch niet voort uit het snoeien noch uit het bloeden onder het snoeien des Heeren. Dan toch ware nog de levensvrucht uit ons zelf.

De rank kan geen vrucht dragen van zichzelf, ook niet door of onder het gesnoeid worden en het bloeden. De Zoon van God alleen, de Middelaar Gods en der menschen, de verhoogde Christus alleen, brengt de waarachtige levensvrucht op.

Wij mogen dit nooit vergeten.

De vernedering door Gods hand, het levenslijden, het ongeluk, de verdrukking, de strijd, de zielesmart, de berooving en de verlating kunnen toch de waarachtige levensvrucht uit ons niet werken. Ook onder vele levenssmarten en bang ongeluk wordt dan ook de ware levensvrucht nog vaak gemist. De regel "door lijden tot heerlijkheid" gaat in dezen algemeenen zin niet door. Niet van ieder mensch afzonderlijk is het waar, dat het tarwegraan, stervend, vrucht draagt. Dit is alleen waar van den Christus en in de waarachtige gemeenschap met Hem.

Wel zijn in heel den weg Gods met Zijn wereld, met Zijn Kerk en met Zijn afzonderlijke geloovigen de snoeiingen en bloedingen dienstbaar aan het wassen van de waarachtige levensvrucht uit den verhoogden Christus, maar niet die snoeiingen en bloedingen zelf brengen deze vrucht voort. Die vrucht wast alleen uit Hem, die de ware wijnstok is. En die vrucht komt alleen op uit het blijven in Hem, gelijk de vruchtdragende rank in den wijnstok blijft. Daarom spreekt de Heere Christus vóór Zijn opvaren ten hemel tot de zijnen over hun leven op aarde: Zonder Mij kunt gij niets doen! Ik ben de wijnstok en gij zijt de ranken! Gelijk de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, tenzij ze in den wijnstok blijft, alzoo ook gij niet, zoo gij in Mij niet blijft! Wie in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht!"

O, er is ook een verachten onder de kastijdingen des Heeren, in smart en ongeluk, in zielelijden en verlating. Als we toch ons willen ophouden. Als we toch weer willen groeien, bloeien en vruchtdragen uit onszelf. Als we ons blijven vastklemmen aan het verleden, aan ons verlies, aan onze stervende hoop, aan ons eigen bedoelen, aan onszelf. Dan bedreigt ons groote zonde en gaan we onzen ondergang te gemoet. Dan verkwijnen we en dan sterven we aan ons leed en ongeluk, aan onze vernedering en mislukking.

Het komt er bij de wijnrank op aan, dat de snoeiing en bloeding een krachtiger werking van het waarachtige wijnstokleven der rank naar binnen werkt, naar de ware wijnstokwerking, die op de vrucht uitgaat.

Die werking is in den wijnstok zelf niet getroffen en bloedt niet, maar juist wordt door snoeiing en bloeding der rank aan die werking uit den wijnstok ruimte gemaakt. Al wat krachtig in den wijnstok naar vrucht werkt, dringt onder snoeiing en bloeding der ranken naar de ware wijnrank heen, om het vruchtleven van den wijnstok krachtig in die wijnrank te doen doordringen en haar met de vrucht van den wijnstok te zegenen.

In verband hiermee, en uit deze wijnstokwerking, werkt nu de getroffen wijnrank in op de levenswerking van den wijnstok, die naar vrucht uitgaat. Haar leven, naar buiten getroffen, gaat te krachtiger naar binnen, houdt zich staande niet in zichzelf maar in den wijnstok, blijft in hem, wijl ze zonder den wijnstok niet kan, minder kan en minder wil, niets kan en niets wil.

Dan groeit het waarachtige wijnrankleven, en dan komt de vrucht, de rijke vrucht, de vrucht uit den wijnstok in de rank.

Hierin nu is het geheim van de waarachtige levensvrucht uit den Christus. Wie waarlijk voor zich de levensvrucht uit den verhoogden Christus begeert, die moet acht geven op het blijven in Hem. Die moet loslaten en overgeven, wat de Heere hem afsnijdt. Die moet zich bukken in levenssmarten, in strijd en lijden, in teleurstelling en vereenzaming, in het afsnoeien door Gods hand van wat de eigen ziele als haar goed, haar lust en hope en vreugde en eere, zoo vastklemmend wil behouden. Die moet leven, temeer leven, te echter leven, in het zich vastklemmen aan den Christus alleen. In het zich overgeven aan den raad des Heeren. In het inwilligen, dat de vrucht van den Christus in ons wast.

Christus leeft, en Hij sterft niet. Hij wordt niet getroffen, en Hij gaat niet onder. Hij wordt niet beroofd, en Hij verliest niets. Hij leeft, en Hij draagt vrucht, de volle vrucht van Gods bedoelen, die eeuwig zal blijven tot heerlijkheid des Vaders. Maar andere waarachtige blijvende levensvrucht is er ook niet. Andere schoonheid zal niet duren. Andere zaligheid zal er niet zijn. Ander geluk en levensheerlijkheid kunnen niet bestaan.

Het komt daarom aan op het blijven in den Christus. Op het alles verlaten om Hem te volgen. Op het alles verliezen, om in Hem gevonden te worden. Op het "niet meer ik leef maar Christus leeft in mij, en wat ik nu leef, dat leef ik door het geloof in den Zoon van God!"

Het is een diep mysterie, maar het is de hoogste schoonste en meest vreugdevolle werkelijkheid en waarheid, — die werking van den Christus door den Heiligen Geest in ons, om in ons vrucht te dragen; — en die werking onzer ziele door den Heiligen Geest naar den Christus heen en in Hem, om uit Hem vrucht te mogen dragen!

Dan wordt onze inwendige mensch vernieuwd van dag tot dag, ook als onze uitwendige mensch verdorven wordt.

Dan leven wij het waarachtige leven van den wijnstok Christus.

Dit is het blijven in Hem, gelijk de vruchtrank in den wijnstok.

Zij het door de zaligmakende genade des Heeren ons leven, — opdat wij Gode vruchten dragen in Christus Jezus onzen Heere! — en opdat wij daarin bezitten mogen den waarachtigen rijkdom van leven in 't leven der menschheid, — den levensrijkdom, die eeuwig blijft!

VERDORDE RANKEN. [Joh. 15:6]

Zoo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijk de rank, en is verdord; en men vergadert die, en men werpt ze in het vuur en zij worden verbrand.

Johannes 15:6.

Heel de wereld draagt het beeld der waarheid, Gode tot eer!

Enmaal, in den staat der rechtheid, verstond de mensch de waarheid. Gods ook uit al Zijn werken. De onbevleete schoonheid, die niet verwelkte, in volheid van harmonie, sprak van het ongerepte leven in Gods gunst en gemeenschap, het levensgeluk, waarin geen breuke dreigde noch te duchten viel. En de menschenziel verstond de waarheid Gods hierin, en ze genoot in kennen de harmonie ook tusschen de onzichtbare geestelijke waarheid en het zichtbare levensbeeld.

Het is nòg zoo, dat Gods wereld het beeld der waarheid Gods draagt, waardoor alle verontschuldiging ons ontnomen wordt. Thans echter ziet en kent de mensch van nature die waarheid uit de wereldgestalte slechts zeer ten deele; hij houdt de waarheid in ongerechtigheid ten onder.

Wel spreekt het wereldbeeld tot zijn hart en conscientie nog de waarheid Gods en de mensch wordt in hart en geest ook door die lichtstralen der waarheid aangeraakt; zijn innerlijk zijn heeft er ook eenig besef van en geeft er ook eenig getuigenis aan, maar door het zondebederf kan en wil de mensch de waarheid niet verstaan noch erkennen.

Zoo is het Boek van Natuur en Historie voor de gevallen menschheid een veelszins gesloten Boek, dat zich in zijn lichtuitstralen pas opent onder de lamp van Gods Woord, en voor de oogen, die geestelijk geopend zijn in de wedergeboorte door den Heiligen Geest.

Hoe heerlijk straalt dan Gods wereld Zijn waarheid uit voor de geestelijk verlichte oogen, dezelfde waarheid, die God in Zijn Woord geopenbaard heeft.

Want, geloofd zij God! de wereld draagt niet meer het schoonheidsbeeld uit den staat der rechtheid; — dan toch sprak zij niet de waarheid. Zij draagt het schoonheidsbeeld ja van haar zijn uit Gods scheppend vermogen, maar van haar zijn ook onder het oordeel van Zijn heiligheid en gerechtigheid, en van haar zijn onder de werking van Gods gemeene en van Zijn bijzondere genade. Zij draagt het beeld van het zijn, waarin alles moet samenwerken tot het ééne einde, het beeld van het duurzaam zijn en voortgaan zonder ondergang, — maar zij draagt het beeld ook der verstoring tot losraken en loslaten, tot ontbinding, dood en ondergang.

Wie ziet en gevoelt die waarheid niet met zielsontroering, die goddelijke waarheid, in het doode hout tusschen de hooger opgroeiende levende takken; in den verstijvenden winter en in de nieuwbloeiende lente; in de afgesnoeide takken en in de vruchtknoppen; in de verflensende bloemen en in het zetten van vrucht; in den worm, die knaagt aan de gezette vrucht, totdat deze afvalt, en in de zwellende vruchten, die rijpen; in den rijken oogst en in de ontrooide velden; in den juichenden hemel en in het vernielende onweer; — in alle natuur en in heel het menschenleven, bij het wiegje en bij het grafje, op den bruidsdag en in het levensongeluk? Het gaat alles altijd krachtig door en voort, — en het wordt alles altijd door omstrooid door wat losbrak en uitviel. In altoos klimmende schoonheid en kracht komt alles op, — en vuur en dood verteren alom den afval.

In den wijnstok spreekt heel het levensbeeld, in den wijnstok en zijn ranken, — en het spreekt de waarheid Gods. Maar de natuurlijke mensch verstaat niet en wil niet verstaan de dingen, die des Geestes Gods zijn. En altoos blijft in de begenadigden voortgaan de strijd tusschen vleesch en Geest, waardoor eenerzijds de waarheid Gods in het lichtbeeld

van Gods wereld voor ons oog verduisterd wordt en anderzijds het goddelijk licht hieruit overwinnend doorbreekt in de begunadigde zielen.

Wat één is, blijft één en wordt hoe langer hoe meer één; het leven en het eenheidsleven zijn onverstoortbaar; geluk kan niet sterven, en liefde kan niet vergaan; — zóó gevoelen, denken en spreken wij van nature.

Toch hebben we hiermee, zonder nadere onderscheiding, de waarheid Gods niet gevat en erkend.

De wijnstok kan ons met heel de Natuur beter leeren; en onze eigen levenspraktijk en levenservaring spreken met de sprake van den wijnstok mee.

Zeker, de eenheid en de duurzaamheid zijn waar, — maar slechts *voor zoover* zij waar zijn en doorgaan. 't Is leven van den wijnstok en met den wijnstok, dat in de rank uitgroeit en doorbreekt in kracht, — maar als dit leven in de rank het innerlijkste wezen en werken van den wijnstok derft, dan heeft de eenheid hierin haar grens bereikt, en houdt zij op. Dan volgt en moet volgen de afsnijding der rank, juist om de waarheid en het wezen van den wijnstok. De rank, die eerst ons bekoorde, snijdt onze eigen hand dan af; ze verdort; en we zamelen de verdorde ranken en werpen ze in het vuur.

Deze waarheid gaat in heel het leven, in alle eenheidsleven, en in alle levensgeluk door. Er is voor alle leven en levenseenheid een grens, die in het wezen van het leven, van het eenheidsleven en van het levensgeluk zelf gegeven is. Duurzaam blijft de eenheid slechts tot op die grens. Ze gaat slechts door, naarmate ze dieper en inniger is. En ze is slechts eeuwig, indien zij de diepste, de eeuwige eenheid is. Anders vindt ze in haar grens haar einde.

Er zijn echte ware levensbanden der jeugd, vriendschapsbanden, liefdebanden. Maar het leven gaat door in hart en geest; hier verdiept het zich, daar werkt het zich uit in oppervlakkigheid; — er moge dan trouw blijven van hart en karakter, maar de levenseenheid heeft in innerlijkheid haar grens bereikt en laat los, ja wordt veelszins tegenstelling.

Er is een trekken van harten tot elkaar, dat niet onecht kan heeten, — maar het eene hart is voldaan in het uiterlijke bezit, het andere kan de innerlijkste zielsgemeenschap niet missen; zoo ontleven die harten van elkaar en vervreemden innerlijk, — totdat de scheiding voleindigd wordt.

Het huwelijk is slechts voor de aarde, en is niet eeuwig; en waar geen geestelijke banden in Christus zijn, daar bestaat de eenheid slechts ten deele, hoe oprecht de liefde zij, — en ze eindigt met den dood.

Echt en waar zijn de eenheidsbanden tusschen ouders en kinderen, tusschen broeders en zusters; — maar zoo het echte leven in Christus niet saam verbindt, volgt op de echte eenheid de echte scheiding, vol en eeuwig.

Zoo leeft heel het menschenleven uit den Zoon van God, en zoo zijn alle banden der Kerk, der Christelijke gemeenschap, der Belijdenis, echte levensbanden; — maar ze strekken in hun waarheid niet verder dan hun innerlijkheid en hun diepte.

Die banden houden op en ze breken op het punt, waar het innerlijkste leven den Christus mist en loslaat en in zichzelf doorgaat. Daar snijdt God, de Vader, het leven af en werpt het uit, laat het verdorren en geeft het aan verdorring over, en doemt het tot het vuur dat eeuwig brandt en verteert.

De Zoon van God, de Christus, droeg en draagt heel het leven; en uit Hem is alle genade en gave in Zijn Kerk, ook in uitwendige banden, in verlichting en kracht van kennen en leeren en getuigen, en in hoog-uitkomen met het roemen van Christus; — maar Hijzelf laat in den tijd los, wat als Saul en Judas niet waarachtig uit Hem leeft, en Hijzelf zal verdoemen wat in Zijn Naam geprofeteerd heeft: "Ik ken u niet van waar gij zijt! Ik heb u nooit gekend! Gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid!"

Afgesneden ranken, die niet waarachtig in den wijnstok bleven, verdorde ranken, ranken die ten vure gaan, liggen altoos weer bij eiken wijnstok, — hoe ze ook voor een tijd uit den wijnstok tierden en den wijnstok sierden.

Verdorde ranken, — ze komen te liggen op elk levenspad; eigen levensranken, die echt en waar in het leven aan ons verbonden waren, maar die van ons innerlijkste leven vervreemdden, en met wie onze eenheid haar einde vond.

Verdorde ranken kunnen we zelf worden of zijn, waar de veruitwendiging en vervreemding aan onze zijde ligt. Al willen we dan ook, als Saul, krampachtig vasthouden en vorderen te behouden wat ons ontgaat, — het baat niet; — waar de waarachtige levenseenheid ophoudt, daar breekt de rank af; daar treft haar het oordeel van al wat woekeren wil op het diepere echtere leven.

Verdorde ranken van den Zoon van God, van den Christus, — o, de wereld en het wereldleven zijn er vol van! Al willen ze ook zich staande houden en hoog opgaan zonder en tegen den Christus, — het oordeel der verdorring trof en treft ze en gaat door, — tot ze ten vure gaan!

Verdorde ranken! de Kerk van Christus in haar historie en in haar heden zag en ziet ze telkens weer, — waar het waarachtige leven uit den Christus, uit God, ontbreekt!

Daar vergroeien zich de ranken van den wijnstok in Christus' Kerk en in de gemeenschap der belijdenis van Zijn Naam!

Personen, groepen, stichtingen, ze veruitwendigen zich dan, en ze laten almeer los het waarachtige leven uit den Christus en uit de waarheid Gods!

Ze vergroeien in afwijking van de waarheid Gods in onvruchtbaar gedoe, in eigenwilligheid, in eigenwijsheid, en in zelfverheerlijking!

Ze vergroeien in zonden, in ongerechtigheid! Het oordeel des Heeren treft ze!

Al haast kan elk ze in hun verdorring zien! En al wat uit den verhoogden Christus waarachtig dieper geestelijk leeft, zal ze loslaten!

Ze hebben hun einde!

En hun einde is tot verbranding!

Zoo iemand in Mij niet blijft, — zegt de Heere, — die is buiten geworpen, gelijk de rank, en is verdord; en men vergadert ze, en men werpt ze in het vuur, en ze worden verbrand!

O, uit ons vleesch, uit ons aller vleesch, werkt òp de veruitwendiging, de loslating van den Christus; — en daarin zou zijn ons einde tot verbranding!

Wake en bidde dan al wie leven wil in de levenseenheid, die in den Christus is, om zijn eigen leven te mogen verliezen, en in den Christus te blijven!

HET ÉÉNLEVEN MET CHRISTUS. [Joh. 15:7, 8]

Indien gij in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, zoo wat gij wilt, zult gij begeeren, en het zal u geschieden. Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn.

Johannes 15:7, 8.

In het beeld van den wijnstok heeft de Heere Jezus Christus het goddelijk licht der waarheid aangewezen voor het leven der wereld, en in het bijzonder voor het leven der geloovigen, in de banden aan Hem als den Zoon van God en den Christus, zeer bepaald ook na Zijn verhooving aan de rechterhand des Vaders.

Het licht van dit beeld blijft stralen voor wie het eenmaal opving, en het blijft zoo spreken tot hart en leven van hen, die in Jezus Christus als den Zoon van God en als hun Heer gelooven.

In Zijn verdere rede vóór Zijn ingaan in Getsémané noemt nu de Heere Jezus Christus het beeld van den wijnstok niet meer. Toch blijft Hij spreken uit de waarheid van dit beeld, en zóó over het blijven der zijnen in Hem, over het éénheidsleven met Hem, en over het dragen van vrucht.

Het komt er voor de discipelen des Heeren, voor wie Hij lijdt en voor wie Hij uit de dooden opstaat en opvaart ten hemel, — het komt er voor hen op aan, dat zij na Zijn verhooving met Hem leven in éénleven in het groote werk Gods op aarde. En hierop komt het aan voor allen, die sinds en tot aan het einde der wereld in den Christus gelooven. Hierop komt het aan voor ons.

Alle menscheijk leven is ijdel, zoo het niet een eigen en persoonlijk leven is in de gemeenschap met den Christus tot verheerlijking des Vaders. Dan is al dit leven door het gif der zonde zondig, levenverwoestend, vleeschverheerlijkend, Gode tot oneer. Zóó is alle menschenleven slechts vleesch, dat als gras verdort; en het beste van dit leven is als de bloemen des velds, die verwelken en afvallen.

Alleen het Woord des Heeren als beginsel des levens blijft in eeuwigheid. Dit Woord is vleesch geworden in den Christus, den tweeden Adam, uit wien de waarachtig blijvende menschheid leeft. Gebaad door het Woord der waarheid uit onvergankelijk zaad, leven de ware geloovigen het nieuwe echte menschenleven in de gemeenschap, in levenseenheid, met den Christus. Zij leven uit Hem en in Hem het leven, dat tegen Satan en zonde, tegen het wereldleven, de waarheid Gods opheft, naar het Woord des Heeren zijn schreden richt, en God naar Zijn geboden in het menschenleven dient.

Zoo wordt door de geloovigen in echte levenseenheid met den verhoogden Christus het echte menschenleven geleefd op de aarde en daarmee het waarachtige werk Gods in deze wereld gewrocht.

Zoo wordt tegen het leugenlicht van het ijdele leven het waarachtige licht Gods ingedragen en voortgedragen in alle geslachten en tijden tot aan het einde der wereld.

Zoo komt over de wereld het oordeel Gods om de verwerping van den Christus en van Zijn Evangelie. Maar zoo wordt ook de waarheid Gods, die in den Christus is, het waarachtige leven in Hem, in de wereld openbaar. Zoo wordt de wereld van den Heere gezegend. Zoo komt het Koninkrijk Gods. Zoo wordt de Raad des Heeren uitgevoerd.

Dit waarachtige leven nu kan alleen geleefd worden in levenseenheid met den Christus, in de echte levensgemeenschap door de wedergeboorte uit den Heiligen Geest; door het echte geloof; door het innerlijkste één zijn en één-leven met den Christus; door het blijven in Hem.

Groot is de verborgenheid van dit blijven in den Christus, van dit *mystieke één-leven in en met Hem*, dit één-plant-zijn met Hem, gelijk ook het apostolische woord het noemt.

Het is een geheel echte zeer diepe levenseenheid in het diepste zielewezen der geloovigen; innerlijker en waarachtiger dan die van man en vrouw in den hoogsten echt; inniger één dan de vrucht is met het echte moederleven; — al zijn die eenheid in den echt en in den moederband de schoonste en hoogste beelden en symbolen van de eenheid tusschen den Christus en de zijnen.

Maar de diepe verborgen eenheid in het menschenleven moet ook een *bewuste* en werkzame worden.

Teeder, schoon, heerlijk, is de diepe eenheidszieleroering tusschen bruidegom en bruid, tusschen man en vrouw in den echt; — maar juist wanneer die eenheidszieleroering waarachtig echt en sterk is, dan zal het leven in die zielen slechts lijden, tenzij het bewust in dat der andere eenheidsziel ingaat en zich meedeelt, en tenzij het zelf den bewusten uitgang van het leven der andere ziel ontvangt. De eenheidszielen ontsluiten daarom noodzakelijk hun eenheidsleven aan elkaar en geven zich aan elkaar in *woorden*.

Zoo geeft de moeder haar eenheidsleven aan haar kind in haar taal. Zij geeft zich in die taal ook als moeder; en zij wekt zoo niet slechts de kindertaal, maar zij wekt in die taal ook het kind, het bewuste kind, dat zich als kind aan moeder geeft.

Man en vrouw, die diep innerlijk mystiek waarlijk in ziele-eenheid één zijn en in één-leven in diep verborgen zielsontroering, ze worden door hun ziele spreken in woorden waarlijk ook zoo in bewust één-leven echt man en vrouw in echte eenheid. En moeder en kind, die diep mystiek één zijn, die waarlijk moeder zijn en kind, ze worden zoo ook bewust en echt en ten volle moeder en kind.

Zóó moet het mystieke éénleven der geloovigen met Christus ook een bewust en daadwerkelijk éénleven worden van Christus met de zijnen en van de zijnen met Hem.

Natuurlijk valt de onderscheiding van zijn en werking tusschen den Christus en zijn geloovigen daarbij niet weg, evenmin als tusschen man en vrouw, tusschen moeder en kind, in de menschenlijke gemeenschap; maar toch is door die onderscheiding het eenheidsleven niet minder echt, integendeel, juist mee door die onderscheiding bestaat en werkt dit eenheidsleven ten volle.

Het bewuste eenheidsleven der ware geloovigen met den Christus in Zijn verhooging wordt mystiek gewekt door Zijn Geest en bewust door Zijn *woorden*, door Zijn *Woord*. En het werkt uit hen naar Hem, in hun *zielsbegeeren*, in hun *bidden*.

Ook hier blijft het natuurlijke beeld gelden. In al het natuurlijke éénleven werkt een geven en een ontvangen; maar ook dit ontvangen is weer een zich ontsluiten, een zich geven, een uitgaan in hunkering, een aannemen en bewaren, en een weergeven van het eigen zijn aan het zijn, dat het ontvangt.

De *woorden*, het *Woord*, van den Christus moeten doen en blijven en werken in de geloovigen, het *Woord*; de woorden van den verhoogden Christus.

Zeker en zeer stellig hebben we hier te verstaan de Heilige Schrift. Door haar spreekt de Christus tot de zijnen. Maar Bijbelkennis en Dogmatiek of preeken naar den heiligen eisch des Woords zijn hier niet genoeg, om van alle ijdel en zielloos gemoraliseer en geknoei met het heilig Godswoord nu te zwijgen.

Het komt bij het *Woord* des Heeren op zieleleven en zielewerking aan. Het *Woord* Gods, het *Woord* van den Christus, de woorden van Christus, — ze zijn het spreken des Heeren tot ons, het ingaan van Zijn zeggen in ons.

O, wie nooit zijn ziel met zijn woorden zag en voelde ingaan in een menschenziel, zoodat hijzelf met zijn woorden daarin ging, — die weet niet, wat spreken is; — en wie nooit zóó sprak, die is zelf een dorre boom.

Zoo spreken de waarachtig in liefde-eenheid levenden hun zielen in eikaars ziel uit door

hun woorden. En zoo spreekt de Heere Zijn Woord, Zijn woorden, tot ons.

Ja, dan is Zijn Woord levend en krachtig als het zwaard, dat doorgaat tot de verdeeling der ziel en des geestes, der zielevoegselen en van het zielemerg.

Dan zijn de woorden des Heeren levende zaden van Hem in ons, waarin Hij Zichzelf aan ons in ons geeft en meedeelt, Zijn licht, Zijn waarheid, Zijn liefde, Zijn wil, Zijn leven. Zijn leven, dat ons leven in éénleven aangrijpt, opwekt en werkzaam maakt.

Met dit waarachtig inblijvend ingaan van de woorden des Heeren gaat dan ook gepaard een *begeeren*, een zielsbegeeren naar het één-leven met Hem, naar het leven uit Hem, naar het vrucht dragen van Hem, naar Zijn vrucht in onzen levensuitgang, in ons levenswerk.

En die waarachtige begeerte van het éénleven met den Christus wordt vervuld.

Hier is de heilige mystiek van het echte *gebed*.

Neen, het gebed, het echte gebed, is allermintst ook maar een praten of prevelen van woorden, een zeggen van een gebedsrede of opzeggen van een gebedsprogram.

Het echte bidden is begeeren, begeeren van God en van Christus, zielsbegeeren, geestelijk zielsbegeeren naar den wil des Heeren.

Het echte gebed is opwerkend leven uit God, naar God, om God. Het is opwerkend leven met de zuchtingen des Heiligen Geestes, die uit den Christus zijn; zuchtingen, die uit ons met onze ziele en in ons opwerkend zieleleven naar Hem terugkeeren, en die in Hem en door Hem gaan tot God.

Zoo is het gebed het zielsbegeeren in het bewuste eenheidsleven met den Christus; een begeeren om dat eenheidsleven in zijn werking en vrucht; en daarin een begeeren om het echte eigen leven, om het vrucht dragend leven voor den Christus en voor den Vader.

En dit gebed wordt verhoord.

Dit gebed *geschiedt*.

Zóó leeft het eenheidsleven met Christus in Zijn geloovigen op aarde *vrucht* dragend.

In dit éénleven wordt zóó *de Vader verheerlijkt*, die het zóó wil; voor wien zóó het echte leven op de aarde leeft; en die zóó in den Christus en in de zijnen Zich in de wereld openbaart.

En zóó zijn de geloovigen waarlijk de *discipelen* en *discipelinnen* van den Heere Jezus Christus.

LIEFDE — BLIJDSCHAP. [Joh. 15:9-11]

Gelijk de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad; blijft in deze Mijn liefde. Indien gij Mijn geboden bewaart, zoo zult gij in Mijn liefde blijven, gelijk Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in Zijn liefde.

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve en uw blijdschap vervuld worde.

Johannes 15:9-11.

De verheerlijking van God en onze zaligheid zijn één. Hoe zou het ook anders kunnen zijn? Zoo zijn ook één onze roeping van den Heere Jezus Christus, ons éénleven met en voor Hem, en ons geluk, ons vreugdeleven. Hoe zou het ook anders kunnen zijn?

Hoe zou het ook anders kunnen zijn?

En toch, ach, hoe weinig, hoe weinig diep, verstaan we dit en zijn we er van doordrongen en mee vervuld?

Hierin ook is openbaar onze gebrokenheid en ellendigheid door onzen diepen val.

Dat was het in den staat der eere, waarin de Heere ons schiep: Wij geheel en in alles gebonden aan Gods wil en ordening, wij alleen en geheel van Hem en voor Hem, en daarin en daardoor wij levend in volmaakt vol leven en geluk.

Maar sinds onzen val zijn plicht en roeping, gebod en band, in elke levensverhouding, ons van nature en gedurig weer als een juk, dat gedragen moet worden; dat niet één is met ons geluk, maar veeleer daar tegenover staande; een offer, dat we ter wille van ons geluk of uit dankbaarheid voor ons geluk dan wel willen brengen, ja er ons wel in willen oefenen, maar dat niet zelf ons geluk is.

In deze tweeheid juist is de bron van zooveel ongeluk.

Hoe moeten we van onze jeugd af toch vermaand en geprikkeld worden, om te ijveren en al onze krachten in te spannen in ons werk! Hoe weinigen dringen door tot de vreugde van hun arbeid! Hoe moeten zelfs gelieven elkaar dringen, om toch naar liefdeplicht heel hun ziel mee te deelen en in eikaars leven in te leven ter wille van hun geluk, — indien ze al ooit zoover komen! Alsof de levenstaak en de liefdetoek niet juist, en zij alleen, *zelf* het levensgeluk en het liefdegeluk zijn, — en anders is er geen!

Zoo is het leven in den wil en in den weg des Heeren, dat zelf, dat juist en dat alleen, het groote goed des Heeren voor de zijnen. Heilige roeping en heilige vreugde zijn één!

De liefde is de vervulling der Wet, op elk gebied; er is geen andere vervulling. En de liefde alleen is het ware leven, het levensgeluk, de levensvreugde, op elk gebied; er is geen ander waarachtig leven, geen andere ware geluksvreugde.

Dit wordt ten hoogste geleerd, gekend, beleefd, genoten, in de genade Gods door den Heere Jezus Christus.

De Heere Jezus Christus spreekt vóór Zijn scheiden van de aarde tot de zijnen, met het oog op hun éénleven met Hem, over Zijn eigen leven, over Zijn leven in de liefde des Vaders, in de geboden des Vaders; over Zijn blijdschapleven daarin; — en over Zijn liefde tot de zijnen; over Zijn bedoeling met de zijnen. — 't Is alles één.

O, wie liefde, wie leven, wie geluk wil leeren, die luistere toch naar den Heere Jezus Christus! Die beware toch Zijn woorden en leve er uit! Die leve zóó geheiligd zalig in God! Maar die leve zoo ook vreugdevol heel zijn leven in alle levensbanden!

De Christus spreekt over de liefde waarmee de Vader Hem liefheeft en liefgehad heeft.

Hiermee zegt ons de Christus niet slechts de liefde van den Vader tot den Zoon in het goddelijk Wezen. Bij de verhouding van den Vader tot den Zoon in het Wezen Gods is toch geen sprake van de "geboden" des Vaders, die de Zoon bewaren moet, — al is er ook een wil des Vaders en des Zoons.

De Heere Christus spreekt hier dan ook over Zichzelf in betrekking tot de Zijnen, en Hij spreekt over Zijn leven op aarde, in zeker opzicht over Zijn voleindigd leven op aarde bij Zijn nu aanstaand heengaan tot den Vader. Uit een en ander blijkt ten duidelijkste, dat onze Heiland hier over Zichzelf spreekt als den *Christus*. Niet maar over Zijn menselijke natuur — (de naturen van Christus bestaan toch niet afgescheiden van Zijn persoon); — neen, de Heere Jezus spreekt hier over Zichzelf, over den Zoon, maar die de *Christus* is, de Gezalfde des Vaders, en die als zoodanig de menselijke natuur heeft aangenomen, op de aarde onder de menschen geleefd heeft en dit leven in Zijn lijden en sterven voleindigt, om daarna uit de dooden te verrijzen en op te varen naar den Vader in de hemelen.

Als de *Christus*, die den Raad Gods uitvoert in de wereld door verzoening en verlossing, en door de wereld tot haar beslissend einde te brengen, is de Zoon het voorwerp van de *liefde* des Vaders.

Zóó is Hij van eeuwigheid de geliefde des Vaders. Zoo jubelen de engelen over Hem bij Zijn geboorte te Bethlehem. Zóó spreekt de Vader over Hem bij Zijn doop in de Jordaan: "deze is Mijn geliefde Zoon, in wien ik Mijn welbehagen heb!"

Maar *als de Christus* staat de Zoon ook *onder den wil* des Vaders, van eeuwigheid aan Hem gewijd en geofferd: "Zie Ik kom om Uw wil te doen, o God!" Als de Christus doet Hij het werk, dat de Vader Hem gegeven heeft, om te volbrengen. Als de Christus kan de Zoon niets van Zichzelf doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen. Als de Christus spreekt Hij niet *Zijn* leer, maar die van den Vader, die Hem gezonden heeft. Als de Christus leeft en spreekt en doet Hij, gelijk de Vader Hem een *gebod* gegeven heeft. De *geboden* des Vaders heeft de Zoon als de Christus te bewaren en te doen; alleen de geboden des Vaders, en geheel de geboden des Vaders.

Als de Christus is de Zoon den Vader in alles gehoorzaam geworden, onder de Wet, tot den dood, ja den dood des kruises. Als de Christus bidt de Zoon tot den Vader, en in lijdensvernedering tot de diepste smeeking met geroep en tranen: "Mijn Vader! indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan! doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt!"

Zóó heeft de Vader den Zoon als den Christus lief. In deze liefde des Vaders nu moet de Zoon als de Christus *blijven*. Dat is Zijn roeping, maar dat is ook Zijn leven. Hij moet als de Christus in de liefde des Vaders blijven «voor de *geboden des Vaders te bewaren*. En Hij bewaart de geboden des Vaders en blijft zóó in Zijn liefde.

Hierin is het *leven* van den Zoon als den Christus op de aarde.

Ja, hierin is Zijn vernedering op aarde in het menschenleven; hierin is Zijn strijd; hierin is Zijn smaad en hierin is Zijn lijden.

Maar hierin is ook Zijn waarachtig leven als de Christus in de wereld, zijn Zichzelf-zijn, Zijn liefdeleven en geluksleven, Zijn vreugdeleven. Hierin is Zijn schoonheid, Zijn hoogheid, Zijn eere. Hierin is Zijn blijdschap als de Christus, Zijn vrede, Zijn vreugde, Zijn eenig en vol Christus-geluk in deze diepgezonken en verellendigde menschenwereld Gods, Zijn Christus-geluk in Zijn Christusliefde voor de zijnen en voor de wereld. Hierin is Zijn Christus-geluk, waarin Hij den wil des Vaders doet, de wereld redt, de zijnen zaligt en de wereld in eeuwige glorie draagt, opdraagt in eeuwige zaligheid naar den troon van God!

In zeker opzicht is de vreugde Gods de vreugde des Vaders, in den *Christus*. Want de Christus is het voorwerp van de *liefde* des Vaders, en liefde is welbehagen, verlustiging, vreugde, levensjubel.

Zeker, Gods Schepping, Zijn wereld, de menschheid naar Gods beeld, Gods gewrocht, waarin Hij Zich eeuwig verheerlijken zal, was in den eersten Scheppingsabbat voorwerp van Gods welbehagen, van de liefde des Vaders.

Maar die wereld viel en zonk onder Gods oordeel.

En die wereld Gods redt de Zoon als de Christus, en Hij leidt haar in tot de heerlijkheid Gods. Hij voert uit dien dieperen raadslag Gods van vóór de wereldschepping, dien raadslag der verkiezing, die van eeuwigheid vaststond in den Zoon als den Christus.

Heilige zalige jubelende liefde des Vaders was daarom het deel van den Zoon als den Christus in Zijn vernedering op de aarde niet minder dan in Zijn verhooging aan des Vaders rechterhand. Liefde des Vaders was het deel van den Christus in Zijn Zich-vernederen; in Zijn Christus-zijn en in Zijn Christuswerk; in al die banden van Gods Wet en geboden, die voor den Zoon als den Christus golden, tot in den vloek toe, dien Hij droeg en leed.

Het *leven* van den Zoon als den Christus op de aarde was nu in die liefde des Vaders en daarom in de geboden des Vaders, O, hier was een steeds Zich-vernederen, buigen, bukken, verloochenen, lijden, — maar daarin, daarin juist was voor den Christus het leven, het leven in de liefde des Vaders, het blijven in de liefde des Vaders door het bewaren van de geboden des Vaders.

Diep mysterie van de *blijdschap* van den Christus in Zijn vernedering, in Zijn lijden! Maar liefde kan zoo ontzaglijk lijden, en toch blijft liefde leven, blijdschap, — *het* leven, *de* blijdschap. Zóó was de Zoon als de Christus zalig in Zijn lijden, in de liefde des Vaders. In dat heerlijke liefdedoen van den wil des Vaders, waarin de Vader verheerlijkt werd, maar waarin ook de Zoon als de Christus werd verheerlijkt, en waarin verlost en verheerlijkt worden Gods uitverkorenen en de Schepping Gods.

Wat stof en voorwerp zal zijn van de eeuwige zaligheid, en wat die zaligheid zelf wezen zal, — dat is stof en voorwerp van de liefde en de vreugde des Vaders ook in den tijd en in den Christus en in Zijn vernedering; — en dat was stof en voorwerp van het leven, de liefde en de vreugde, de zaligheid van den Christus in Zijn vernedering en in Zijn lijden.

In *die* liefde, in *die* vreugde, in die zaligheid nu moeten de geloovigen in den Heere Jezus Christus deelen en daarin moeten zij leven.

1 let leven in die liefde-vreugde moet hun leven zijn in de eeuwige heerlijkheid; maar het leven in die liefde-vreugde moet daarom ook hun leven zijn in den tijd, in hun strijd en in hun lijden op aarde. Het leven in die liefdevreugde moet zijn hun éénleven met den Heere Jezus Christus als ranken van den waren wijnstok.

Want *alle* leven en alle vreugde is alleen waarachtig in de *liefde*, in de waarachtige liefde en daarom in de liefde des *Vaders* en in de liefde van den Zoon als den *Christus*.

Zóó heeft de Zoon als de *Christus* de wereld lief, zóó als de Vader haar liefheeft. En zóó heeft de Christus lief de zijnen, in *die* liefde en daarom in die ordening des Vaders. De Christus heeft de zijnen lief als die van den Vader aan Hem als den Christus zijn gegeven; als die Hem als den Christus toebehooren; en die door Hem als ranken van den wijnstok den Vader verheerlijken zullen en in de liefde des Vaders zalig zullen zijn.

In *die* liefde wil de Heere dat de zijnen in éénleven met Hem zullen leven. In die liefde, in dat welgevallen, in die verlustiging van den Christus en van den Vader. In die liefdevreugde des Vaders en in die liefdevreugde van den Christus, waarin alleen de liefde-vreugde der zijnen bestaan kan.

Maar daarom moeten zij dan ook in het geloof geheel *overgegeven* zijn aan Hem, gelijk de Bruid aan den Bruidegom; gelijk de Christus aan den Vader. Daarom moet dan ook hun leven zijn een geheel buigen voor den Zoon als den Christus, als hun Heer. Een geheel ingaan moet het zijn in Zijn wil, in Zijn ordening, in Zijn geboden. Een geheel willend leven in Zijn willen, in Zijn leven als den Christus. Een *bewaren* van Zijn geboden als hun levensschat, als hun eigenlijke echte leven.

Zóó moeten zij leven in Zijn liefde. Zóó moeten zij in Zijn liefde *blijven*. In *deze* Zijn liefde, geheel gewijd aan den Zoon van God, die mensch werd, aan Jezus als den Christus, moeten zij hun leven vinden in hun éénleven met den Christus, in Zijn liefdeleven, in het liefdeleven met den Christus, en in Zijn liefdeleven met den Vader.

Dan is de *blijdschap* van den Christus, de eigen zieleblijdschap van den Zoon van God als den Christus, als hun Bruidegom en Heer, hun deel. *Zijn* blijdschap is dan *in hen*; zij zijn van die blijdschap dan voorwerp en deelgenooten. In één blijdschap leven zij dan met Hem, in de blijdschap van den Christus, in de vreugde des Vaders. Zóó leven zij dan ook bij liefdestrijd, liefdeworsteling, liefdelijden, liefdesmart, in *liefdevreugde*, in liefdezaligheid.

Ja, hierin is ook *hun* blijdschap, hun *eigen* levensblijdschap, hun levensvreugde. En die eigen waarachtige heilige levensvreugde van hun hart wordt zóó *vervuld*, d.i. volkomen, *vol*, — tot de volheid der eeuwige zaligheid.

GELIJK IK U LIEFGEHAD HEB. [Joh. 15:12-17]

Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u liefgehad heb.

Niemand heeft meerdere liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden. Gij zijt Mijn vrienden, zoo gij doet wat Ik u gebied. Ik heet u niet meer dienstknechten, want de diens knecht weet niet, wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd; want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, [dat] heb Ik u bekend gemaakt. Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en [dat] uw vrucht blijve; opdat zoo wat gij van den Vader begeeren zult in Mijn naam. Hij u [dat] geve.

Dit gebied Ik u, opdat gij elkander liefhebt. Johannes 15:12-17.

Liefde is leven. Liefhebben is leven. Geliefd worden is leven. In de liefde alleen zijn de ware levensbanden en levensverhoudingen, en de ware levenswijding.

Zoo leert ons het Woord Gods; Zijn Wet en Zijn Evangelie. Zóó is de waarheid Gods; en er is geen andere waarheid.

Ons menschenongeluk is, dat de liefdebanden gebroken zijn, onze liefdebanden met God en daarmee ook de liefdebanden in het menschenleven. Hierdoor is de leugen in ons menschenbestaan; de ware levensbanden en levensverhoudingen en de ware levenswijding zijn gebroken; en gebroken is daarmee onze levensblijdschap, ons geluk,

Het overblijfsel van geluk in het menschenleven is nog alleen in het overblijfsel der liefde. Dit overblijfsel der liefde bindt nog harten en levens aaneen in echte banden, in echte verhoudingen, in echte wijding, in echte blijdschap, in echt geluk.

Verre boven dit schoone en zoete overblijfsel van liefdegeluk gaat de liefde der genade Gods in den Heere Jezus Christus, door den Heiligen Geest uitgestort in de harten. In die liefde des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes wordt ons leven in echtheid van liefde hersteld, in echte levensbanden, levensverhoudingen en levenswijding, in echte levensblijdschap en levensgeluk.

Hier zijn de levensbanden der liefde in de liefde Gods en in de liefde van Christus; en hier zijn daardoor ook de levensbanden der liefde aan alle geloovigen, aan al Gods Volk. Deze banden der echte liefde uit God gaan boven die der natuurlijke liefde uit; maar ze nemen ook die banden der natuurlijke liefde op, en ze heiligen die. En hoog staat dan het leven in natuurlijke liefdebanden, die in Christus geheiligd zijn; hoog staat hier het leven in het hoogste aardsche geluk.

De Heere Jezus Christus is in de wereld gekomen, om ons te redden, door ons leven te herstellen in de liefdebanden. Sinds Hij verhoogd is aan de rechterhand des Vaders houdt Hij ons in die liefdebanden in Zich verbonden, en gebiedt Hij ons het leven in de liefde als het ware echte leven. Gelijk Hij ons in deze wereld liefhad, zóó heeft Hij ons ook thans lief; en zóó moeten wij als geloovigen in Hem liefhebben; zóó moeten wij in onze levensroeping als geloovigen liefhebben elkaar.

Hoe Hij ons liefhad en liefheeft?

Zóó lief had en heeft Hij ons, dat Hij Zichzelf voor ons gaf. Dat Hij, de eeuwige Zoon van God, voor ons indaalde in de wereld, indaalde in onze ellende, ja in onze schuld en in onzen vloek; in onzen dood, om ons zóó te redden. Hij had ons lief met de hoogste liefde; met de liefde, waarmee Hij Zichzelf gaf en Zijn leven gaf voor ons.

De Heere Jezus Christus gaf Zijn leven voor ons als Zijn vrienden.

Hij zette Zijn leven voor ons, gelijk Hij het zelf uitdrukt. Met Zijn leven stond Hij voor ons borg; en Hij gaf Zijn leven prijs voor onze redding. Hij stond voor ons als Zijn vrienden in. Neen, geen medelijden slechts bewoog Hem. Niet met afkeer als van Zijn vijanden gaf Hij Zich voor ons. Uitverkorenen en beminden waren wij Hem; die de zijnen moesten zijn, en die Hem gelijkvormig moesten worden, Zijn zielsgeliefden en Zijn vertrouwelingen. Zóó was en is de liefde van Christus voor ons, echte, echte liefde!

Hij heeft ons vrienden genoemd. Om dat éénleven van liefdekennen, van liefdevertrouwen, van liefdegemeenschap, van Hem met ons en van ons met Hem, is 't Hem te doen in echte, echte liefde.

Zeker, wij moeten Zijn eigendom zijn. We moeten Hem dienen door en in de liefde. We moeten zóó Zijn dienstknechten en dienstmaagden zijn. — Maar toch is 't niet Zijn bedoelen, dat wij daarin slaafs bestaan, buiten Zijn leven en Zijn vertrouwen, buiten Zijn gemeenschap.

Neen, een slaafsche dienstknecht weet niet wat zijn heer doet; hij slaat buiten diens leven en gemeenschap en is slechts arbeidswerktuig. Hier is enkel de uitwendige band, die in het doode leven den liefdeband wel vervangen moet.

Neen, zóó bedoelt de Christus het met ons niet. Hij is niet gekomen, om dienstbaar te maken. Hij weet in Zijn werk van geen uitwendige dwingende organisatie. Hij heeft lief en Hij geeft liefde. Hij maakte ons de zijnen, gelijk de Bruidegom zich de Bruid eigent, haat tot zich opheft en haar in eenheid met zich doet leven.

Daarom heeft de Heere Jezus Christus ons dan ook niet maar gered buiten ons weten om. Daarom heeft Hij Zich aan Israël geopenbaard. Daarom heeft Hij onder ons gewoond, geleefd, gesproken, met ons verkeer. Daarom heeft Hij ons ontsloten Zichzelf, Zijn waarheid, Zijn ziel, Zijn leven en Zijn werk, Zijn liefde, den Naam en de liefde des Vaders. Daarom hebben wij het Evangelie, het Woord Gods. Daarom mogen wij weten en kennen den Raad en de liefde des Vaders, de liefde, het eigen liefdezeggen en de zelfopenbaring van den Christus, en mogen wij door Zijn liefde voor en met Hem leven in de liefde.

De Heere Jezus Christus heeft ons lief met echte liefde, die ons aan Hem verbindt in levensgemeenschap, in liefdegemeenschap, in gemeenschap van vertrouwen, van kennen en van mogen deelen in Zijn zalving en in het groote werk des Vaders, dat Hij werkt.

Zóó heeft Hij ons uitverkoren. Neen, wij hebben Hem niet eerst gekozen. Wij kozen Hem niet. Wij zouden Hem nooit gekozen hebben. Ach, wij konden Hem niet kiezen; want wij wilden Hem niet. Wij hadden de zonde gekozen; en we zouden daarmee ondergegaan zijn in die levensontbinding, die 't valsche grijpt, om 't waarachtige te ontgaan, en die eindigt in den toestand, die voor eeuwig alle liefde en alle blijdschap buitensluit, in eeuwige vijandschap, in eeuwige duisternis en in eeuwige pijn.

Wij hebben den Christus niet gekozen, maar Hij heeft ons gekozen. Ook toen wij vijanden waren, had Hij ons lief, om ons als Zijn verlustiging in Zijn gemeenschap, in Zijn liefde zalig te doen leven. Zóó had Hij ons lief, en zóó heeft Hij ons gekozen, om voor ons te geven Zijn leven. Zóó heeft Hij ons gekozen, om ons sierlijke ranken van Hem den waren wijnstok te doen zijn. Om ons te doen deelen in Zijn leven; om ons te doen dragen Zijn vrucht. Om die vrucht mee als onze levensvrucht blijvend te doen zijn. En om ons zóó te doen leven in de kennis, in de liefde, in de gemeenschap en in de verheerlijking des Vaders, als kinderen Gods, wier begeeren naar den Vader uitgaat en door den Vader vervuld wordt.

In dit hooge leven wil de Heere Jezus Christus ons. Daartoe en zóó had en heeft Hij ons lief en heeft Hij ons in liefde verkoren, Zijn leven voor ons zettende, opdat wij in Hem, in

Zijn liefde en gemeenschap, Godverheerlijkende kinderen Gods zouden zijn, die, in de liefde bloeiende en vrucht dragende, daarin zouden hebben ons eigen echte leven, ons levensgeluk, onze echte, zalige blijdschap.

Daarom nu is het gebod van den Heere Jezus Christus voor ons: de liefde, de liefde alleen, de waarachtige echte liefde als Zijn vrienden: "gij zijt Mijn vrienden, zoo gij doet, wat Ik u gebied."

De liefde moet zijn de band der samenbinding in hen die van Christus zijn. Wij kunnen in de liefde van Christus niet leven zonder Zijn gebod te bewaren, Zijn levenswet, die de liefde is. En dit is Zijn gebod, dat zijn geloovigen elkander zullen liefhebben, gelijk Hij hen liefgehad heeft.

O, hier is het hooge echte vrijmakende en blijmakende Christelijke leven.

Hier is het leven, dat niet meer zichzelf zoekt in vertreding of verslaving van den ander, maar dat zoekt den ander door de liefde; dat zoekt den ander in zijn minderheid, in zijn vernedering, in zijn ellende.

Hier is het leven, dat zich geeft; het echte liefdeleven; want er is geen ander liefdeleven dan het zichzelf-gevende liefdeleven.

Hier is het leven, dat het andere leven ook in ellende en nood waardschat, kiest, om er zich voor te ontsluiten, het op te heffen in kennen, het gemeenschap te bieden, het vrij te maken en vruchtbaar, het in te doen leven in het leven der liefdegemeenschap, in het leven voor God, in het leven voor en met den Heere.

Zóó lief te hebben elkaar, — dat is het gebod van den Heere Jezus Christus aan de zijnen, want dat is de wil des Vaders, en dat is het leven van den Christus.

De Christelijke gemeenschap is alzoo de ware levensgemeenschap, want zij is de ware liefdegemeenschap, de vrijmakende waarachtige gemeenschap van liefde en van leven.

O, hoe is hierin de gemeente van Christus waarachtig het zout der aarde, het licht der wereld, de stad op den berg!

Waar zij is, daar is de vrije, de echt levende; — immers zoo zij leeft in de waarachtige liefde, vrijheid en blijheid van den Christus.

En van haar gaat, met het Evangelie van Christus en met de roeping Gods, het getuigenis in de wereld uit, dat pleit en strijdt voor het echte leven naar den wil van God, en daarom voor een menschenleven niet in onderlinge vertreding, maar in ware gemeenschap door de liefde naar het gebod des Heeren, het gebod van den Christus: "dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u liefgehad heb!"

DAAROM HAAT U DE WERELD. [Joh. 15:18-21]

Indien u de wereld haat, zoo weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft. Indien gij van de wereld waart, zoo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. Gedenkt het woord, dat Ik u gezegd heb: een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren. Maar al deze dingen zullen zij doen om Mijns naams wil, omdat zij Hem niet kennen, die Mij gezonden heeft.

Johannes 15:18-21.

Innig verbonden met den Christus, die van hen heengegaan is tot den Vader, met Hem innig één als ranken met den wijnstok in Zijn liefde blijvende door het bewaren van Zijn woord, en zóó levende in de liefde des Vaders, moeten de geloovigen op deze aarde elkander liefhebben, en moeten nu leven in hun roeping in deze wereld.

Het gevallen geslacht der menschen, voor zooveel ze niet geestelijk met Christus één zijn, staat buiten en tegenover de gemeenschap der geloovigen, — als *de wereld*.

Zij zijn de wereld, niet in den zin van de geheelheid van Gods Schepping of van Zijn menschdom op aarde, maar als de gemeenschap dergenen, die met God gebroken hebben en tot Hem niet weerkeeren.

De Heere God heeft aan het gevallen menschdom Zichzelf geopenbaard, Hij heeft Zijn Woord gesproken; in Israël heeft Hij Zich een eigen volk verkoren, en Zich daaraan te kennen gegeven door de Profetie. En Hij heeft Zijn Zoon gezonden, dien Hij tot Christus gezalfd heeft. Met grooten nadruk zal de Christus door Zijn apostelen het Evangelie nog tot het overblijfsel van Israël doen spreken, en Hij zal door hen dit Evangelie doen uitgaan tot alle geslachten en volken der menschheid. Zóó zal ook de levende God in heel de wereld der menschheid geopenbaard worden; Zichzelf zal Hij hun zoo te kennen geven. En zóó zal de Gemeente van Christus uit alle volken vergaderd worden als het volk van God. Maar daarmee, en mee daardoor, als de keuze van den afval, van de vijandschap, van het vleeschelijke zelfleven, dat God en Zijn Woord en Zijn Christus verwerpt, zal de gemeenschap dergenen, die van den levenden God afkeerig zijn, als wereld, als wereldsche wereld uitkomen.

In Gods wereld in gemeenschap met Christus levende en naar hun goddelijke roeping uitkomende voor God en voor Zijn Christus in het menschenleven, zullen de geloovigen de vijandschap en den haat der wereld ondervinden, — zoo zegt hun de Heere Christus nadrukkelijk vóór Zijn scheiden.

De wereld zal hen haten.

De vijandschap en de haat leven op den bodem der harten van alle menschen tegen alle menschen. De waarachtige liefde is gebroken, omgeslagen in zelfzucht en in liefde tot het vleesch. Daarom trekt nog wel het menschenhart naar het menschenleven, naar de menschen, maar het vleeschelijk bestaan doet in de natuurlijke liefde den geestelijken wortel missen; zóó komt allerlei vijandschap op; ja, de broedermoord is het begin en de inhoud der Historie.

De wortel van dezen haat is geestelijk. In de wereld der wereldsche menschen, die geen geestelijke verandering kennen, is daarom God zelf, niet óók, maar boven alles het voorwerp van de vijandschap en van den haat. Door de geestelijke blindheid kennen deze menschen God niet, en door hun verdorven willen zijn zij vijandig en opstandig tegen Gods wil.

Zoo is ook de Christus het voorwerp der vijandschap en van den haat der wereldsche wereld. Hoe is dit uitgekomen in het overblijfsel van Israël, waarin de Christus in Zijn vernedering maar daarbij in Zijn waarheid, in Zijn heiligheid, in Zijn schoonheid, hoogheid en heerlijkheid als de eeniggeboren Zoon des Vaders, in Zijn liefde, in Zijn ontferming en in Zijn verlossend werk als de Christus verkeerd heeft! Hij is gehaat, verafschuwde, verworpen, en overgegeven, met hartstocht verwezen naar het vloekhout des kruises!

Zóó is Hij gehaat, en zóó wordt Hij gehaat in en door de wereld, overal, waar Zijn Naam ten volle onthuld wordt, niet maar als een leus, die ook de wereld dienen kan, maar als den Naam van den Gezalften Zoon van God, als de weg, de waarheid en het leven, als den eenigen Naam onder den hemel tot verlossing gegeven, in welken alle knieën zich moeten buigen en dien allen belijden moeten tot heerlijkheid van God den Vader, als den Koning der koningen en den Heer der heeren.

Het wereldsche leven wil er niet aan, om God en Zijn Christus te erkennen. De hoogste wereldsche vorm is het bewilligen, dat er een Kerk van Christus zij, die dan mag gelooven en lofzingen en bidden, — maar het uitgaand belijden van den Christus als Christus voor heel de wereld, in het leven, in heel het leven van alle volken en van heel de menscheit, voor heel het menschenleven, dit echte, dit alleen en ten volle echte belijden en prediken van den Christus tast alle vleeschelijke hoogheid aan, en het doet zóó de vijandschap en den haat tegen den Christus opkomen, tegen den ontfermenden schoonen heerlijken Christus Gods.

In die vijandschap en in dien haat deelen de ware getrouwe belijders van den Christus, die met Hem in waarachtige gemeenschap leven in hun Christelijke roeping in de menschenwereld, — zij, die door hun gemeenschap met den Christus met ontferming bewogen zijn.

Hoe bitter is deze haat, waarmee de waarachtige liefde vergolden wordt!

De Heere Jezus Christus troost en bemoedigt daarom Zijn getrouwe belijders, Zijn discipelen en discipelinnen, Zijn dienstknechten en dienstmaagden, door er hen op te wijzen, dat deze haat hun deel is om hun gemeenschap met Hem, om hun begenadiging in Hem. De wereld heeft Hem eerder gehaat dan hen, en haat hen om Hem.

De wereld gevoelt en weet, dat er een geestelijke breuk is tusschen haar en de waarachtige getrouwen van den Christus. Wilden die geloovigen nog een accord aangaan met de wereld, Christenen zijn in hun verborgen of teruggetrokken en kerkelijk leven, en voorts in de wereld met de wereld op wereldsche wijze wereld zijn, zonder daar den Christus te laten gelden en voor God naar Zijn Woord te roepen, — de wereld zou het dragen kunnen. Maar in de waarachtige Christenen gevoelt de wereld een geestelijke breuk, die haar verloochent en veroordeelt. Zij zijn niet meer van de wereld, anders toch zou de wereld het hare nog op haar wijze liefhebben.

Nu haat zij hen, omdat zij van de wereld niet zijn.

Zij zijn niet van de wereld. Christus heeft hen uit de wereld uitverkoren. Zij zijn de zijnen, met lichaam en ziel Zijn eigendom. En in heel hun leven, in heel hun optreden en getuigen in de wereld, zijn zij van Christus en voor Christus. Daarom haat hen de wereld.

Zij zijn dienstknechten van Christus in heel hun levensoptreden voor Hem. Daarom deelen zij met hun Heer en Meester.

Daarom deelen zij met Hem in de vervolging, waarmee de Christus juist als *de Christus* vervolgd is en wordt. Maar daarom deelen zij ook met den Christus in de liefde dergenen, die Zijn Woord bewaren.

Ja, de ware geloovigen, de getrouwe belijders van Jezus als den Christus, — *die* zijn de voorwerpen van de vijandschap en van den haat der wereldsche wereld, die het heilig recht en de eere van den levenden God en van Zijn Christus in het menschenleven

verwerpt.

Die vijandschap en die haat zijn hun deel, wijl die wereld God niet kent, die den Christus gezonden heeft, den God der Schriften, die Zichzelf geopenbaard heeft voor het leven van heel Zijn menscheid.

Die vijandschap en die haat zijn het deel der getrouwe geloovigen, die in belijden, leeren en getuigen hun roeping volgen, en den Naam, d. i. de hoogheid van den Christus, ten volle laten gelden.

Zij zijn van Christus.

O, dat is de troost, de zoete troost dier geloovigen, — en daarom worden zij alzo in vijandschap gehaat.

Zij zijn van Christus. Hij heeft hen uitverkoren uit de wereld. Zij zijn niet van de wereld, — geloofd zij God! Zij zijn dienstknechten en dienstmaagden van den Christus. Hun Heer en Meester moet hun daarom altoos voor oogen staan, Zijn beeld, Zijn smaad, Zijn lijden, Zijn hoogheid, Zijn liefde en Zijn trouw daarin. En de vijandschap, de bittere haat, die Zijn deel was, omdat Hij beleed de Christus te zijn, en omdat Hij zóó de Christus was.

Hoe dierbaar moet hun dat beeld zijn! En hoe dierbaar moet het hun zijn voor en in de wereld niet meerder te zijn dan Hij. Zij niet met Zijn Naam op de lippen wereldsch ontvangen, toegejuicht en bewierookt! Ei, dan zouden zij Zijn discipelen niet zijn. Neen, Zijn smaadheid moet hun dierbaar zijn. En zóó moeten ze dan blij leven in hun roeping met en voor den Christus in de wereld, — blij leven in Zijn liefde, in Zijn dienst, en de vijandschap en den haat der wereld om Zijns Naams wil.

EN GIJ ZULT OOK GETUIGEN. [Joh. 15:22-27]

Indien Ik niet gekomen ware en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.

Die Mij haat, die haat ook mijn Vader. Indien Ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien en beiden Mij en mijn Vader gehaat. Maar [dit geschiedt], opdat het Woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is: zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat.

Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien Ik u zenden zal van den Vader, [namelijk] de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat, die zal van Mij getuigen. En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest.

Johannes 15:22-27.

De tegenstelling tusschen den Christus en de werldsche wereld is, dat zij Hem haat.

Zij vedraagt niet het feit, dat in Hem vaststaat, namelijk dat de wereld gevallen en in zichzelf verloren is; en dat God de Vader daarom zijn Zoon gezalfd heeft tot een Christus, opdat deze in de wereld den Raad Gods zou uitvoeren en Zijn wereld redden en verheerlijken zou.

Zij verdraagt daarom niet het feit, dat de Zoon van God in de wereld gekomen is; dat Jezus is de Christus Gods; dat Hij de Christus is in Zijn vernedering op de aarde, en dat Hij het groote werk Gods werkt in Zijn dragen van de zonde; in Zijn lijden en sterven als het Lam Gods; in Zijn doen van den wil des Vaders; in Zijn verhooging aan het kruis, een vloek geworden.

Zij verdraagt niet het feit, dat de Zoon van God in de wereld der menschheid is de tweede Mensch, die de wereld redt door Zijn offerande, en die daarom alle macht heeft in den hemel en op de aarde.

Zij verdraagt niet het feit van Zijn opstanding uit de dooden en van Zijn opvaren ten hemel aan de rechterhand Gods, opdat Hij vandaar zijn Gemeente vergaderen, de wereld regeeren, en haar in den grooten geestelijken strijd tot haar einde, tot het gericht en tot de eeuwige verheerlijking leiden zal.

De werldsche wereld verdraagt niet het feit, dat Jezus is de Christus, de Zoon van den levenden God, en dat in de wereld en voor de wereld geldt Zijn Naam, Zijn Woord, Zijn regeering en Zijn Koninkrijk; dat alle knieën in Zijn Naam moeten buigen en alle tongen moeten belijden, dat Jezus Christus de Heer is tot heerlijkheid van God den Vader.

Dit is het groote feit, dat Jezus is de Christus Gods in de wereld, en de werldsche wereld verdraagt dit feit niet.

Hij mag harentwege mensch zijn, een goed mensch, een groot mensch, een edel mensch, een vroom mensch, een deerniswaardige en heilige lijder; — maar Hij mag niet zijn de Christus Gods, die over de wereld beslist, en aan wiens voeten de wereld in heel haar zijn en leven zich moet nederleggen, omdat zij in zichzelf veroordeeld en verloren is, en geroepen blijft om God te dienen en te eeren in den Zoon des Vaders, die de Christus is.

Ja, Jezus moge erkend zijn door Christenen als de Christus, om voor het afgetrokken godsdienstig leven, voor een gemoedsleven buiten verband met het wereldleven, een zegen te zijn, om vrede te geven aan de harten, die in Hem hun verzoening met God

vinden; om het goede voor hun zielestemming hun te leeren; om zelfs als den Christus uit den hemel Zijn Gemeente te regeeren; — maar de wereld moet als wereld intact blijven, zichzelf zijn in haar eigen rijksgedebiet, buiten Hem om. Een gezalfden Zoon van God, die de Christus Gods is voor de menschheid in heel haar leven, ten val en ten opstanding, — den Christus voor de wereld, wiens erkenning, huldiging en dienst voor haar in al haar verhoudingen beslist, — dien Christus, dien Zoon van den levenden God in deze éénige waardigheid in de wereld, erkent de wereld niet.

Om die Christus-waardigheid van den Zoon des Vaders gaat het nochtans in de wereld. Daarom heeft God de wereld, sinds haar val in stand gehouden. Daarom heeft Hij Israël Zich ten volk verkoren. Daarom gaf Hij Wet en Profetie. Daarom is heel het Woord Gods. Daarom is de Christus in de wereld gekomen. Daarom heeft Hij Zich geopenbaard in woord en werk. Daarom draagt Hij als het Lam Gods de zonde der wereld. Daarom wordt Hij verworpen, en lijdt Hij tot den dood des kruises. Daarom staat Hij op van de dooden en vaart Hij ten hemel. Daarom beklimt Hij den troon aan des Vaders rechterhand. Daarom stort Hij uit den Heiligen Geest. Daarom gaat Zijn Evangelie uit in de wereld, in heel de wereld, in alle geslachten der menschheid en in het wereldgeheel. Daarom vergadert Hij Zijn Gemeente. Daarom ontwikkelt zich sinds de wereldhistorie onder Zijn scepter, tot in de centrale, heel de wereld en heel het wereldleven omvattende tegenstelling tusschen den Christus en de wereld, tusschen den Christus Gods en den Antichrist der wereld, tusschen den Christus en den Overste der wereld.

De wereldsche wereld wordt door de openbaring van den Christus openbaar als wereldsche wereld. Zij, de gevallen, zij kent zichzelf niet; zij wil zichzelf niet kennen. Zij kent niet den Christus; zij wil Hem niet kennen. Zij kent niet den Vader, die den Christus gezonden heeft; zij wil Hem niet kennen.

Zóó heeft de wereld God en Zijn Christus niet erkend in de belofte van ouds; in de eerste wereld vóór den Zondvloed, en in de tweede wereld na den Zondvloed tot het uiteengaan der talen. Zoo heeft de wereld der volken God en Zijn Christus niet erkend in Israël als Gods volk onder de volken, als het volk, waarin de troon des Heeren stond, de troon van den Christus Gods. Zoo heeft Israël zelf in zijn menigten God en Zijn Gezalfde niet erkend, niet gekend. Zoo is de Christus in Israël miskend en verworpen, toen Hij in het vleesch gekomen was. En zoo is en wordt Hij sinds, ondanks den uitgang van het Woord Gods in de wereld der volken, niet erkend, niet gekend, maar met allerlei drogredenen, ook van Christenen, als den Christus Gods afgewezen en verworpen.

Er is een doorgaande openbaring van den Christus en een openbaring in de volheid des tijds. Voor Israël was die volheid des tijds gekomen in de dagen des vleesches van den Christus. Toen was de Christus in Israël; Hij woonde onder Zijn volk; Hij sprak Zijn Christus-woord, en Hij deed Zijn Christus-werken van den Vader. En Hij voleindigde Zijn woord en werk in Zijn dood en opstanding, in Zijn hemelvaart en in de openbaring des Heiligen Geestes sinds den Pinksterdag.

Hiermee kwam het einde van het wereldsche Israël, dat God niet kende en den Christus verwierp. De groote zonde van Israëls breuk met den Christus, met Zijn God, en met zichzelf als eigen Godsvolk, was er nog niet vóór de voleindigde openbaring van den Christus in Israël. Maar nu bleef er bij Israël geen voorwendsel meer voor de zonde; geen dekmantel bleef er over. Het wereldsche Israël brak in haat met den Christus en met den Vader, om zichzelf vleeschelijk wereldsch in zijn Jodendom te handhaven.

Zoo ging het in Israël. Zoo zou het gaan in de wereld der volken. Zoo ging het sinds. En zoo gaat het voort.

In den haat, waarmee de wereldsche wereld den Zoon van God als den Christus Gods verwerpt, en daarmee God verwerpt als God, — in dien haat moeten deelen en deelden noodzakelijk de apostelen des Heeren, — omdat zij Jezus als den Christus Gods beleden en predikten in de wereld; omdat zij dat eenige Evangelie, dat eenige Woord Gods predikten; omdat zij, en onder alle volken, geen leven meer kenden, dat niet opgeroepen werd voor Jezus als den Christus, den Zoon des levenden Gods, voor heel de

menschheid van God gezalfd.

En in dien haat deelden en deelen sinds, en nog, en voortaan, alle waarachtige belijders en predikers van Jezus als den *Christus*.

O, zoo zij slechts door de genade des Heeren volharden in *dit* eenige waarachtige getuigenis!

Niet slechts Jezus voor benauwde zielen, voor zondaren in leven en in sterven, voor het gemoedsleven buiten verband met het wereldleven, voor de Kerk en voor de eeuwigheid, hebben zij te belijden en te prediken, maar Jezus, den Zoon van God, als den *Christus* Gods voor *heel de wereld*.

Geen Kerk, geen Wetenschap, geen Politiek, geen Sociale machtsgroep, maar alleen de Christus Gods moet in de wereld worden uitgeroepen als de Heer aller heeren, de Koning aller Koningen, de Naam boven alle namen, de eenigen Naam onder den hemel, dien alle tongen moeten belijden, voor wien alle knieën moeten buigen, en dien alle alle machten, volken, krachten, alle alle levens moeten eeren en dienen, om in Hem, in Hem alleen, licht en leven, redding en toekomst te vinden!

Zóó getuigt de Heilige Geest, de Geest der Waarheid, die van den Vader uitgaat, de Trooster, dien de Christus van den Vader zond, — zóó getuigt de Heilige Geest van den Christus.

Dit zijn getuigenis gaat door in de wereld, en door *dit* getuigenis van den Heiligen Geest komt de wereldbeslissing, — het stooten aan den Steen des Aanstoots, en het gebouwd worden in den Tempel der eere Gods.

En in *dit* getuigenis des Heiligen Geestes hebben de ware geloovigen mede te getuigen.

Zóó getuigt de hemel. Drie getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

Zóó wordt getuigd op de aarde. Drie getuigen op de aarde: de Geest en het water, en het bloed; en deze drie zijn tot één.

En zóó getuigt de ware Gemeente, zóó getuigen de ware getuigen des Heeren mede: Jezus is de Christus, de Zoon des levenden Gods!

Zóó straalt het waarachtige, het éénige, het volle licht Gods uit over en in de wereld. Zóó valt alle verontschuldiging weg.

Zóó komt de wereld in geloof en ongeloof tot de ware verhoudingen en tot de levensbeslissing.

Zóó komt het oordeel Gods.

En zóó komt het Koninkrijk der heerlijkheid, het Koninkrijk van den Christus, het Koninkrijk des Vaders, waarin God zal zijn alles en in allen!

DE URE KOMT! [Joh. 16:1-4]

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt. Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen, Gode een dienst te doen. En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben noch Mij. Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij ze moogt bedenken, dat Ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb Ik u van het begin niet gezegd, omdat Ik bij ulieden was.

Johannes 16:1-4.

De gemeenschap der geloovigen met den Heere Jezus Christus, terwijl Hij in den hemel is en zij op aarde zijn, is *in overeenstemming met Zijn hooge waardigheid*. Jezus is de Zoon van God, die van den Vader tot *Christus* gezalfd is; Hij is *de Christus Gods* in Gods wereld, in de wereld der menschen.

Daarom is Hij mensch geworden, als de Christus Gods. Maar daarom deed de Heere ons aller ongerechtigheid op Hem aanloopen en werd Hij verbrijzeld. Hij was de drager onzer ongerechtigheid en daarom van den toorn en de straf des Vaders. Hij was daarin de Zoon van God, die als de Christus den Vader openbaarde en den Raad Gods tot verlossing uitvoerde. Daarom is de Christus in Zijn vernedering en in Zijn lijden toch in Zijn hooge waardigheid. En daarom is Hij in die hooge waardigheid het voorwerp der vijandschap en van den haat van Satan en wereld, van het vleeschelijke Israëel. Zóó deed de Zoon van God, als de *Christus*, het goddelijk licht ten volle doorbreken en werkte Hij het werk der verlossing. Maar zóó werd Hij hierin vernederd tot den dood des kruises, van de menschen verworpen, een vloek geworden.

De hoogheid van den Christus, sinds verhoogd aan Gods rechterhand, is wondervol. Hij draagt de kroon en voert den scepter in den troon van God.

Hij is het licht der wereld, de waarheid en het leven. Hij verzoent met God en brengt den zegen des Heeren uit. Daarom moet Zijn Naam uitgedragen, uitgeroepen en gepredikt worden in heel de wereld onder alle volken voor alle tijden. Jezus, de Zoon van God, moet als *de Christus Gods* bekend en geldend gemaakt worden voor de consciëntiën der menschen en in heel het menschenleven. Hij is de Naam, die als de eenige naam tot behoudenis moet gelden, en die daarom het buigen van alle knieën en de belijdenis van alle tong vordert.

O, *hoorde* de mensheid in heel haar zijn en gemeenschap naar dit Woord Gods, naar dit Evangelie van den Christus Gods, en kuste zij met haar vorsten en leidlieden en in heel haar levensordening den Zoon! Dan ging de wereld in vrijheid uit, het menschedom tot zijn heerlijkheid!

Maar juist die hoogheid van den Christus Gods, waardoor Hij het licht der waarheid is, de verzoening met God geeft, en als de Koning der eere tot heerlijkheid leidt, — juist die hoogheid van Jezus den Zoon van God als *den Christus Gods*, wekt de bitterste vijandschap en haat op in de wereld der mensheid, bij vorsten en volken, en in alle tijden.

Zeg van Jezus wat gij wilt, schoon en goed en hoog en heerlijk,

— maar laat Zijn zalving als de Christus, Zijn hoogheid van God over het menschenleven weg, — dan moge men van u verschillen,

— maar de vrijheid die gij geeft, ontvangt gij weer. Uw Jezus gaat dan langs de wereld, en de wereld gaat dan langs uw Jezus. Er is dan geen *Christus*.

Maar roep den eenigen Naam uit van Gods Gezalfde, in wien het Woord der waarheid

vaststaat; die alleen verzoening met God en gerechtigheid toebrengt; en voor wiens scepter alle hoogheid huldigend en dienstbaar buigen moet, niet door dwang maar gewillig; dan is uw Jezus onverdragelijk. Dan moet gij uw getuigenis herzien, dat ze past in het wereldkader, — en anders vonken door dit Evangelie vijandschap en haat op en slaan in vlammen uit *tegen den Zoon van God om Zijn zalving van den Vader*, tegen Jezus als *den Christus Gods*.

Stelt u voor, dat de Christenen in den huidige oorlog, in de wereldvraagstukken der eeuw, in de Wetenschap en in de maatschappelijke organisatie, erkenning vorderen voor Jezus als den Christus, het bukken en dienstbaar- worden van alle hoogheden aan Hem, naar het Woord Gods, dat Hij gegeven heeft, — *en dat is* toch alleen de erkenning van den Zoon van God in Zijn waardigheid van *Christus!* — en zoo *moet* gij toch getuigen! — Ja, dan zou de ure der vrijheid en van den vrede daar zijn, de bekeering van volken en menschenleven tot God, het zoet geluk en de heerlijkheid! — Maar neen, hooger dan ooit sloegen de vlammen uit van vijandschap en haat. En ze zouden u treffen! Want zóó is de gemeenschap der geloovigen met den *Christus*.

Zij zijn met Hem gezalfd.

O, zoo ze hun zalving der heiligen maar miskennen en verloochenen, hun goddelijke roeping tot getuigen, tot zelfofferande, tot het laten gelden van den scepter des Woords en van het zwaard des Geestes! — zoo ze maar gewone menschen willen zijn in de wereld; vrome menschen dan, maar die stil vroom zijn en die de wereld zichzelf laten blijven; of die een eigen partij vormen, om zich in te schakelen in het wereldkader, — zoo ze maar niet een ander, een eigen volk zijn, die de wereld opeischen voor hun Koning en die Zijn overhoogheid in Gods Naam laten gelden! — o, zoo ze maar hun zalving en daarom de zalving van den Christus niet laten waar-zijn, — dan zijn ze te dragen!

Maar hun *Christen-zijn* zit juist in hun *zalving*. Zonder het leven in die zalving is er geen waarachtig *Christen*-leven. De eenheid en gemeenschap der geloovigen met den Zoon van God is juist in het geloof gegrond, dat Jezus is *dè Christus*.

En daarom komt dan en moet komen, moet zóó komen door het optreden der geloovigen voor den Christus *het conflict*.

Dat conflict, die strijd, ja vervolging tot den dood toe, heeft de Heere Jezus Christus dan ook aan de zijnen vóór Zijn heengaan tot den Vader voorzegd, òm hun eenheid met Hem, met Jezus als den Christus.

De dood des kruises is over den Heere Jezus gebracht als den *Christus*.

Zóó hebben Israëls oversten, heel de groote priesterraad, Jezus overhoogheid verworpen en Hem ten doode verwezen.

En zóó heeft Rome's rechter den kruisdood des Heeren toegegeven.

Zóó komt daarom ook voor de apostelen van den Christus, die Hem als den Christus voor Israël en de volken uitroepen, de uitwerping uit de synagogen, en straks de eisch en het vonnis des doods.

Zóó, en daarom, omdat Jezus als de Christus is uitgeroepen en beleden, is het vuur der vervolging over de Gemeente des Heeren gekomen, — dan weer eerst van buiten af, van de dragers der kronen en der scepters; — en dan weer eerst van binnen uit, van kerkvorsten en geleerden in den Christelijken levenskring.

Uit de synagogen geworpen, — ja zeker, dat is de weg, de vaste weg voor wie Jezus, den Zoon van God, belijdt en predikt als den Christus, — als den eenigen Profeet, Priester en Koning, voor heel de menscheidswereld van God gezalfd, voor wie de zijnen hulde en onderwerping moeten vorderen.

O, wie zóó getuigt en leert — zelf gezalfd, die tast de hoogheid aan der heerschers in Christus' Kerk, — der verloochenaars van de zalving van den Zoon van God, — der

verleiders van Gods heiligen. Die *moet* wel geworpen worden uit de synagogen!

O, wie zóó optreedt in de wereld voor de overhoogheid van den Zoon van God als den *Christus* op elk terrein, — die is de spelbreker in Staat en Maatschappij, in Wetenschap en Politiek, in al het menschelijk gegroepeer en geregeer, *buiten den Christus om en met verloochening van den Christus*. En tegen dien *moet* het zwaard der vervolging worden ontbloot!

Ja, ze zullen weer uitkomen de gezalfden met Christus, ze zullen weer uitkomen voor den gezalfden Christus in den Naam van den levenden God! Dan zal Gods Woord weer gelden als het Woord van *God* voor heel de wereld, en Jezus als *de Christus*.

Dan schijnt het licht van Gods waarheid!

Dan straalt uit de vertroosting van den eenigen Naam, van de eenige gerechtigheid, van de eenige verlossing!

Dan blinkt de Kroon der eere van Jezus in Gods troon, en Zijn scepter over alle kronen en tronen, over volken en menscheid gebiedend.

En dan, — dan zal de uitwerping weer doorgaan, — en het bloed zal weer vergoten worden van de heiligen Gods!

Ja, bij ons zijnde sprak de Christus hiervan eerst minder. Zijn eigen kruis heeft Hij voor de zijnen ook niet aanstonds onthuld. En nog is de hoogheid, de overhoogheid van Jezus als de Christus niet aanstonds aan het oog des geloofs ontdekt.

Maar het licht Gods breekt door.

Wie het Woord Gods waarachtig onderzoekt, die leest wat onze Heere Jezus Christus ons gezegd heeft, en die gedenkt het.

Die leeft in de hoogheid van Jezus Christus, en die leeft getuigend en leerend als een gezalfde met den Christus.

Die worde daarom ook niet geërgerd, maar die juiche in de hoogheid en heerlijkheid des Heeren, — als de ure komt, waarin om Jezus' zoozeer versmade en verloochende hoogheid over Zijn ware belijders de uitwerping komt, de vijandschap, de haat, de vervolging tot den dood!

HARTEN VOL DROEFHEID. [Joh. 16:5-7]

En nu ga Ik heen tot Hem, die Mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt Mij: waar gaat Gij heen? Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb, zoo heeft de droefheid uw hart vervuld.

Doch Ik zeg u de waarheid: het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zoo zal Ik Hem tot u zenden.

Johannes 16:5-7.

De Heere Jezus Christus sprak voort tot Zijn discipelen van de hooge en diepe dingen, die hun roeping in de wereld betroffen, in hun eenheid met Hem, en na Zijn heengaan tot den Vader.

In het begin van het spreken des Heeren tot hen na den Paaschmaaltijd, toen de Heere Zijn afscheid nadrukkelijk aankondigde, hadden zij nog wel iets gevraagd of gezegd; maar sedert de Heere verder sprak van de groote beteekenis der eenheid met Hem na Zijn scheiden, zeggen of vragen de discipelen niets meer. En ze moesten toch zooveel te vragen hebben over de hooge dingen, waarvan de Heere hun sprak.

Neen, ze zwegen slechts. Van heel den heerlijken inhoud der woorden des Heeren drong schier alleen Zijn zeggen van Zijn heengaan tot hun harten door, en een stemming van droefheid werkte door en vervulde hen.

Het was dan toch wel waarheid, — ieder woord des Heeren deed dit klaarder uitkomen — hun Meester en Heer ging hen verlaten.

Zij zouden met Hem innig één zijn, — maar Hij ging heen.

In de wereld zouden zij een groote roeping hebben, — maar de Heere ging heen!

Al dieper gevoelde maar al minder uit te spreken groote droefheid breidde zich uit door heel hun hart en rees op als een nevel, die alle heerlijkheid voor hen verduisterde.

En deze droefheid is toegenomen tot de verbijstering in Getsémané toe, en tot op den opstandingsdag des Heeren.

De Heere Jezus Christus ziet en kent en gevoelt die droefheid der zijnen; Hij spreekt haar uit; en Hij herwint zoo hun aandacht voor wat Hij spreekt, zoodat zij straks toch ook weer vragen.

Ja, Hij gebruikt die droefheidsstemming, om hun aandacht te vernieuwen en die te meer te vestigen op de groote en heerlijke dingen, die hun door Zijn heengaan wachten.

Hier hebben we een trek in de zielzorg van den Christus voor de zijnen, in den nacht, waarin Hij tot Zijn ontzettend lijden ingaat; van den goeden Herder, die Zijn leven zet voor Zijn schapen.

En immers, Hij, de Christus, blijft de overste Herder der schapen, en Hij hoedt en weidt ze nog met Zijn eenige herdertrouw.

Keert ook niet de droefheidsstemming in de zijnen terug?

O, 't is al heerlijkheid de verhooging van den Christus in den troon van God. Innig is de eenheid tusschen den Christus en de zijnen. En hoog en heerlijk is de roeping der geloovigen als het eigen volk des Heeren in de wereld. — Maar ach, wat kan de droefheidsstemming opkomen en heel ons hart vervullen!

Wat kunnen we ons, juist als de eenheid met Christus en onze roeping voor en met Hem als Gods Gezalfde ons leven is, — wat kunnen we ons dan verlaten gevoelen!

Wat kunnen we bang vreemdeling zijn in de wereld!

Met Christus in den hemel te leven en toch onder de menschen op de aarde te leven, — ach, 't is schier niet te vereenigen; — 't is vaak voor ons hart noch het één noch het ander: wij zijn niet met Christus in den hemel, en we zijn op de aarde bij de menschen niet op onze plaats.

En als die droefheidsstemming, juist door onze waarachtige eenheid met Christus opkomt, en doorwerkt, — hoe wordt zij dan vaak sterker, door al wat we hooren van het Woord en de woorden des Heeren, en door al wat er in ons voor Hem omgaat!

Wat zwijgen wij dan!

Totdat alle baren en alle golven over ons schijnen heen te gaan in het droefheidsleven onzer ziel!

Deze zielestand is zoo echt menschelijk. Ze moet wel komen.

De reaal-menschen in hun cynisch bestaan weten van dit droefheidsleven niet; maar wie waarlijk uit en voor hooger ideaal leeft, die kent dat afstandsgevoel, dat ver zijn, die verlatenheid, dat niet-kunnen in deze wereld.

Wie waarlijk liefheeft, voor dien is het zonneleven open; — maar slechts oppervlakkigheid in liefde-willen kan bevredigd worden door het feit der liefde; — de echte banden der liefde werken droefheid van gemis, een vreemdelingschap in de wereld, een smart van niet-kunnen. En hoe zou dan het begenadigde leven der wedergeboorte, het leven der heiligen Gods, der kinderen Gods, dergenen, die waarachtig Christus toebehooren, in deze wereld niet liefde-lijden in gemis van Hem, en in niet-kunnen van het heilig willen?

De Heere, de goede Herder, breekt in Zijn Woord over deze droefheid niet den staf.

Hoe zou Hij het echte liefdeleven tuchtigen?

Heeft ook de geliefde niet lief de smart der liefde, die om zijnentwil geleden wordt? En heeft zijn liefde hiervoor ook niet de liefde-zalf? Weet de liefde niet de droefheidsstemming in zielzorg te leiden.

Hier is de zielzorg niet bestraffing maar ondersteuning en vertroosting.

Ondersteuning, opheffing eerst.

"Waarom ziet gij droevig?" — zoo vraagt de Heere op den weg naar Emmaus; om de harten, die treuren te bewegen tot ontsluiting in hun woorden, en zoo hun aandacht voor Zijn vertroosting te winnen.

Waarom zegt gij niets? waarom vraagt gij niets? — zoo spreekt de Heer tot de zijnen in de Paaschzaal. Hij blikte hun daarbij weer eens in het oog. Hij spreekt niet voort als in de verte, maar Hij trekt hen weer eens naar Zich toe, en Hij blikte hen weer eens in het hart. 't Is of Hij hun ziel uit hun droefheidsstemming weer zoekt wakker te maken in liefde-aandacht.

Doet zoo niet elk, die zelf met zijn ziel leeft en zieleleiding kent? elk, die kent de liefde, welke zoekt te zegenen? En doet zoo ook niet het Woord des Heeren?

Zeker, gij hoort in uw droefheid niets van des Heeren Woord, behalve alleen en altijd en alles wat uw droefheid vult en sterkt; — en ge zoudt wel haast het Woord des Heeren willen ontgaan; het baat u toch niet; 't wordt er veeleer erger door.

Maar het Woord des Heeren is het Woord des *Heeren*. Hij doet er mee, wat Hem behaagt. En zoo omvat Hij u weer door Zijn Woord, en ondervraagt u, en trekt u tot Zich, en geeft u weer te luisteren, opdat uw droefheid door vertroosting tot blijdschap worde.

O, hoe noodig is daarom het blijven lezen en overdenken van het Woord Gods!

Hoe noodig is voor ieder, die Christus toebehoort, — wie hij ook zij, — het volharden in

het hooren onder den dienst des Woords!

Maar hoe noodig is ook, dat de zielszorg door den Dienst des Woords uit het Woord des Heeren geleerd moge worden en in herderlijke trouw in den dienst van den Christus worde beoefend!

Om vertroosting is het den Heere in Zijn zielzorg voor Zijn bedroefde geliefden te doen.

Die vertroosting vangt reeds aan, als Hij de zijnen inniger tot Zich trekt, hen blik in het oog, en teeder hun droefheid noemt en hun zieleblik wekt.

Ja, dan vullen de oogen, die zoo strak stonden, zich met uitvloeiende tranen, tranen, die ontspannen.

En dan breekt door den tranensluier de blik door van het hart, dat zich ontsluit en dat spreekt in niet te miskennen taal zonder woord.

Echte zielzorg is zelf reeds vertroosting. Zij is het nabije woord, zij is de liefde in het woord.

Zoo vertroosten reeds de stok en de staf des Heeren. Wie niet gemoedelijk de zielen kan zoeken van Christus wege, die is tot den herderlijken dienst niet bekwaam.

Maar niet slechts de zielzorgende liefde moet de vertroosting zijn. Is dan de schat der liefde, de eenheid der liefde, het leven der liefde, niet waarachtig en hoog, en heerlijk? Is niet waar en echt, hoog en groot, het eenheidsleven met den geliefde in de scheiding? Is dan het leven in de roeping en in den band der liefde bij ver-af zijn niet hoog en heerlijk, al blijft de hoogste vervulling toeven, al duurt de strijd, al is zoo zwaar de taak in den weg van het gemis en van de vreemdelingschap?

Is Christus' verhooging dan geen verhooging voor de zijnen? Is ze niet noodzakelijk? Gaat het zóó niet ook voor hen tot de eeuwige vervulling in heerlijkheid? Zal zóó niet komen dat groote van de uitstorting des Heiligen Geestes, waardoor zij één zullen zijn met Christus als nooit te voren? Neen, zij weten nog niet, wat de vervulling met den Heiligen Geest zijn zal, maar zóó zullen zij Christus kennen, nabij Hem zijn, één met Hem zijn, en met Hem leven in de hooge roeping van den Vader?

Is er zoo geen hooge rijkdom in het éénleven der liefde bij scheiding? Is er zoo geen verheffing van leven in druk? Is er zoo geen verinniging van gemeenschap in gemis? Is er zoo geen waarachtig één zijn in hooger kracht door de hooge roeping van den geliefde, die verre moet zijn; die het leven Zijner beminde zoo voor zich opvordert, maar die het zoo ook met zichzelf vervult?

Neen, de zielzorg des Heeren, is niet een ophouden van Zijn heilige leering en leiding, om Zijn geliefden wat te koesteren. Zijn liefde spreekt ook woorden, opdat de liefde Hem weer beter kenne en blijde zij. Zijn Bruid moet dragen het sieraad van blij geluk!

O, als het licht van het Woord des Heeren weer doorbreekt in de harten der zijnen, het licht van het Woord, van de noodzakelijkheid en heerlijkheid van Christus' verhooging voor ons, van onze eenheid met den Christus door den Heiligen Geest, van de hoogheid en heerlijkheid onzer vereeniging met Hem in het heden, van onze roeping voor Hem, en van onze toekomst met Hem, — dan vloeit de vertroosting in, en dan wordt de droefheid tot blijdschap.

Ja, wat is de Heilige Geest de Trooster!

Zoo trooste dan, wie tot troosten geroepen is, door het Woord des Heeren alleen.

En de Heere trooste de zijnen door Zijn Heiligen Geest!

DIE ZAL DE WERELD OVERTUIGEN. [Joh. 16:8-11]

En die, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel. Van zonde, omdat zij in Mij niet gelooven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.

Johannes 16:8-11.

De vertroosting, die de geloovigen van den Heere Jezus Christus ontvangen bij Zijn verhooving in den troon des Vaders, is de Heilige Geest zelf.

De Heilige Geest is hun Trooster, omdat Hij de vertegenwoordiger van den Christus bij hen is. Door den Heiligen Geest hebben zij gemeenschap met den Christus; de Heere spreekt door den Geest Zijn Woord hen toe, met toepassing aan hun zielen, en Hij zelf is zoo met hen.

Maar de Heilige Geest is ook de Trooster der geloovigen, wijl Hij in hun roeping in de wereld met en voor den Christus de groote Getuige is. Zij moeten het Woord Gods getuigen, het Evangelie in de geheele wereld tot uitvoering van den Raad Gods in de groote tegenstelling voor en tegen den Christus, — maar de Heere is daarin met hen door den Heiligen Geest, en de Heilige Geest doet het groote werk.

Zoo belooft de Heere den zijnen troostend voor Zijn heengaan naar den Vader.

De Heilige Geest zou komen.

De Zoon van God moest als de Christus bij Zijn verhooving aan Gods rechterhand den Heiligen Geest van den Vader ontvangen en Hem uitstorten. De Heilige Geest moest uitgestort worden, om het groote werk in Gods wereld onder den scepter van den Christus uit te voeren, het groote werk, waardoor de Christus in heel het wereldgeding geopenbaard moet worden, Zijn Gemeente moet worden vergaderd, en de wereld naar den Raad Gods tot haar beslissend einde worden gebracht.

De Geest Gods was altoos in Gods wereld; zij bestaat niet zonder Hem. Hij was als de Heilige Geest in Israël als Gods volk, bijzonder in Israëls profeten, en Hij werkte steeds in de begenadigde zielen. De Zoon van God, die mensch op aarde werd, als de Christus met den Heiligen Geest gezalfd, heeft door die zalving met den Heiligen Geest Zijn Christuswerk op aarde volbracht. Maar de Heilige Geest was nog niet gekomen in het groote wereldwerk, dat onder den scepter van den Gezalfdde Gods op aarde moet worden uitgevoerd tot geestelijke en eeuwige beslissing over de wereld. Daartoe zou de Heilige Geest komen door Christus' verhooving.

En in Zijn komen tot dit groote werk zou de Heilige Geest de Trooster zijn der geloovigen. Zij zouden zóó zien komen het Koninkrijk en de heerlijkheid in der eeuwigheid, waarin al hun heil zou zijn.

De Heilige Geest moest komen, en aanvangen Zijn groote wereldwerk in de nieuwe wereldbedeeling, die met de verhooving van den Christus inging.

De Heilige Geest komt *de wereld overtuigen*.

Hij, de Heilige Geest, komt voeren het groote geestelijke pleidooi in de wereld bij het getuigenis der geloovigen voor den Christus Gods, voor de waarheid Gods, voor den levenden God.

Hij komt aangrijpen de consciëntiën en ze verlichten tot overtuiging, — zij het met levendmaking, nederbuiging en bekeering der zielen tot geloof en tot geloofshuldiging van den eenigen waarachtigen God en van Jezus Christus, dien Hij gezonden heeft; — zij het tot vijandschap, tot bestrijding, tot verharding, tot lastering van God en Zijn

Christus.

Om den *Christus* moet en zal het gaan in heel de geestelijke wereldberoering, die aanving; dat komt de Heilige Geest in het licht doen treden en bewerken. Hij zal er de wereld vóór zetten en toe dwingen, vóór of tegen den Christus. Altijd meer en verder en beslister zal Hij de tegenstelling stellen.

Tot den grooten kamp vóór of tegen den Christus zal Hij de wereld leiden. Ook in haar vijandschap, en tot op de openbaring van den Anti-christ en de lastering van God door den mensch der zonde, — zal de Heilige Geest de wereld bewust doen staan tegenover en tegen den Christus. En zóó zal Hij doen komen het einde, waarin de Christus ten volle openbaar zal worden, ten volle aangenomen of ten volle verworpen, en waarin door het gericht het eeuwig bewuste einde komt. Dan en zóó komen de geloovigen tot de volle overwinning, tot de Bruiloft des Lams, tot de eeuwige zaligheid en heerlijkheid in het Vaderhuis met Jezus Christus, hun Heer.

Daarom is de Heilige Geest hun Trooster, de woordvoerder des Heeren bij hen, en hun woordvoerder voor den Heere bij de wereld.

De Heilige Geest overtuigt de wereld van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel.

Hij overtuigt van *zonde* wegens het niet gelooven in Jezus als den Christus. Dat moest de ontroerende overtuiging en belijdenis worden in Israëls overblijfsel, bij hen, die smeekend kwamen tot benauwing en tot het geloovig aannemen van Jezus als den Christus. En dat moest de ontroerende overtuiging worden, waartegen ze heel hun leven inzetten, de worm die nooit meer sterven zal, bij hen, die Jezus als den Christus verwierpen. De Heilige Geest moest, huns ondanks, hen voor altoos zoo tegenover den Christus stellen.

En zoo moest het, en zoo ging het, en zoo gaat het ook in de wereld, in heel de wereld. Bij het waarachtig onverholen getuigenis, dat Jezus is de Christus, treedt de zonde in het licht en worden de consciëntiën overtuigd. Dan zoeken de begenadigde zielen verlossing bij dezen eenigen Christus en levensvernieuwing in het huldigen van Hem, — en de onbekeerlijken richten in zonde tegen Hem hun leven, tegen Jezus als den Christus.

De Heilige Geest overtuigt van *gerechtigheid*, omdat Jezus als de Christus tot den Vader is heengegaan en Zijn geloovigen op aarde van Hem getuigen zonder Hem te zien. Hij getuigt, dat Jezus daarin als de Zoon van God, als de Christus, als de Zoon des menschen gerechtvaardigd is; dat Hij waarlijk de Christus is; dat op Zijn hoofd alleen de kroon bloeit; dat Hij is de erfgenaam aller dingen; — omdat Hij is de Rechtvaardige; omdat er geen andere gerechtigheid is dan de Zijne alleen! In zielesmart en zielevreugde doet zoo de Heilige Geest de gerechtigheid kennen en gelooven; — en Hij dwingt zoo ook tot erkenning van den levenden verhoogden Christus in den weerstand der wederpartijders, die hun eigen gerechtigheid blijven omklemmen.

De Heilige Geest overtuigt van *oordeel*, omdat de Overste dezer wereld geoordeeld is. Het groote werk is volbracht. Niet Jezus, maar Satan is overwonnen. Hij is geveld en buitengeworpen, en Jezus is als de Christus overwinnaar in den troon van God. Hiervan overtuigt de Heilige Geest. Zoo brengt Hij tot vrede en blijdschap door het geloof, en tot de vrijmoedigheid in het belijden en strijden voor den Naam des Heeren. Hij doet het zien en ervaren, dat niemand tegen Gods uitverkorenen meer beschuldiging kan inbrengen, en dat zij meer dan overwinnaars zijn. Totdat de zegepraal voor eeuwig ten volle treedt in het licht.

Maar de Heilige Geest overtuigt de wereld ook in haar vijandschap en weerstand, dat de Overste dezer wereld geoordeeld is. Hij ontrukkt hem zijn prooi. Hij opent nu de wereld, die onder boeien bewaard werd. Hij draagt den Naam van Jezus als den Christus elk levensgebied binnen. Hij maakt Zich meester van de volken en van den levensgang. Hij doet den scepter van Christus triumfeeren tot vrijmaking des levens. Hij trekt het strijdperk, het wereldstrijdperk om Jezus' Naam, om den Naam van den Zoon van God als Gods Gezalfde voor heel de wereld. Den grooten, den grootsten kamp, den

geestelijken kamp tusschen Christus en Satan doet de Heilige Geest voor heel de wereld in het licht treden en doorgaan. Totdat en opdat de glorie van den Overwinnaar voor heel de wereld zal uitkomen bij het wegdonderen aller helle machten en aller menschen machten, die den Christus weerstaan, — en bij den Bruidstocht der reine maagd, der Gemeente van Christus, in de onvolprezen zaligheid Gods.

De Heilige Geest zal de wereld overtuigen.

Dit is de troost der geloovigen, wier zielen van droefheid kunnen wegdruijen, omdat zij Jezus als den Zoon van God, als den Christus, erkennen, aankleven en belijden, terwijl de Heere Jezus van hen opvoer ten hemel, en zij vreemdelingen zijn op de aarde.

De Heilige Geest is de Trooster, want de Heilige Geest overtuigt.

Neen, niet door menschen, van wat naam ook, wordt de zaak van den Christus in de wereld ter zegepraal geleid; — en door geen middelen van menschen bedacht, hoe ook overlegd en opgevoerd.

Alleen de Heilige Geest voert het pleit uit.

Maar daarom ook is er geen menschenmacht hier noodig, maar *alle, alle* macht moet voor Jezus als den Christus buigen, en eere geven aan den Heiligen Geest.

Slechts het getuigenis der geloovigen, hun roepen voor Jezus als den Christus, hun prediken van het Evangelie, hun getuigen van heel het Woord Gods in gehoorzaamheid aan den Christus, in *geloof*, draagt het teeken der hope.

Dat getuigenis is niet ijdel, nooit, nergens.

Want de Heilige Geest overtuigt.

Hetzij dat de menschen en de machten hooren, — hetzij dat ze het laten, — de Heilige Geest overtuigt. Hij voert de gekenden des Heeren Hem toe. Hij leidt, en zóó, het wereldgeding voort. Hij heerscht over alle zielen, over alle geesten. En Hij brengt onweerstandelijk het einde, — het gericht, — de overwinning!

HIJ ZAL VAN ZICHZELF NIET SPREKEN. [Joh. 16:12-15]

Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen. Maar wanneer die zal gekomen zijn [namelijk] de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zoo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Al wat de Vader heeft, is Mijne; daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijne zal nemen, en u verkondigen.

Johannes 16:12-15.

De kennis van den Heere Jezus als den *Christus* is van het allergrootste belang; — wijl in Hem de openbaring Gods Zich ten volle ontsluit; en wijl aan Hem, den Zoon des Vaders, die door den Vader tot Christus der wereld gezalfd is, de beteekenis en het lot der wereld en van alle dingen hangt.

Ach, wie zal het feit doen verstaan, dat Jezus is de *Christus*? Wie zal den inhoud dezer waarheid in volle zuiverheid en glans doen uitstralen, en wie zal de oogen verlichten om het licht dezer waarheid in vollen omvang en heerlijkheid te zien?

Wie zelf in dit licht mag staan en schouwen, die gevoelt hier zijn groote onmacht bij de ervaring, hoe zeer gebrekkig de kennis van Jezus als den Christus is!

Toch moer de Gemeente van Christus in die kennis leven. Die kennis is voor haar het leven. En haar roeping in de gemeenschap en dienst van den Christus is juist, op aarde de getuigen van den Christus te zijn, Hem bekend te maken, en voor Hem als den Christus het pleit in de wereld te voeren.

De heilige apostelen hadden hier de hooge roeping voor alle volgende tijden; maar in deze roeping staat met hen heel de Gemeente van Christus, ook bij onderscheidenheid van dienst en gave. De Gemeente des Heeren heeft met hen, die haar dienen, het apostolisch getuigenis van den Christus te verstaan, het te spreken, en het voort te dragen.

Hier nu is de groote beteekenis van den Heiligen Geest; en hierin is de Heilige Geest de Trooster, gelijk deze naam dit ook vooral bedoelt.

Heel het werk Gods is toch *Gods* werk, — geen schepsel is er toe bekwaam. Maar in dit werk Gods staat Gods schepsel in Zijn dienst en Gods volk in Zijn gemeenschap. Zóó is het ook met de zalving van den Christus, waarin de zijnen deelen. Zóó is het met het werk van den Christus, waarin Zijn geloovigen Hem dienen. Zóó is het met de openbaring der waarheid Gods, die in den Christus is, en met het getuigen voor Gods waarheid in de wereld. De Christus doet in de wereld het werk Gods, van den Vader Hem gegeven. Hij doet het in Zijn verhooging in den hemeltroon. En Hij doet het door den Heiligen Geest. Hij doet het door den Heiligen Geest ook in de zijnen. En zóó doet Hij het ook door hen.

De volle waarheid Gods konden de apostelen des Heeren niet dragen. Zij konden daarvan niet de verantwoordelijke dragers zijn. Dat konden zij niet zijn, zelfs niet toen de Christus met en bij hen op aarde was. En dat kan ook nog steeds de Gemeente van Christus in zichzelf niet zijn.

Hoe zouden menschen dat ook kunnen! Ach, dat dit althans meer werd ingezien! Hoe zou dan eindigen dat vermetel verwachten van de waarheid uit den mensch! dat vastklemmen aan den mensch en aan menschen, alsof zij de belichaming der waarheid konden zijn!

Neen, de waarheid is van *God*, diep en vol als Zijn eeuwig ondoorgrondelijk Wezen!

De waarheid Gods is van den *Vader!*

De waarheid is in den Zoon als het eeuwige *Woord* en in den *Christus* als den Gezalfde des Vaders.

En de volheid der waarheid Gods is als het eigendom van den Christus in den *Heiligen Geest*, dien de Christus in Zijn verhooging als Christus van den Vader ontving, om dien uit te storten.

De volheid der waarheid Gods in den Christus is voor de Gemeente van Christus en voor de wereld in den Heiligen Geest, die uitgestort is.

Alleen door den Heiligen Geest konden reeds de heilige profeten, en dan zelfs onder hevige zielsontroering, vaak onder bitter worstelend lijden, de waarheid Gods ontvangen en vertolken. Maar in Christus' verhooging breekt de openbaring der waarheid Gods eerst uit de profetische windselen uit, in volheid van licht voor heel de wereld.

In de uitstorting des Heiligen Geestes is de volheid der waarheid Gods. Zóó alleen is die waarheid Gods naar het bedoelen des Heeren in het apostolaat en in het apostolisch woord. En in aansluiting daaraan is de waarheid Gods met het Woord Gods in de Gemeente des Heeren.

In en door den Heiligen Geest.

Wat is daarom de waarheid Gods, de geopenbaarde waarheid Gods in den Christus, toch een *verborgenheid!*

O, wie dit nooit besepte, — wie meent met wat studie, met wat lezen, met wat knapheid, Gods waarheid te kennen, — die is stellig arm in de kennis van Gods waarheid. En die kan dan daarbij zichzelf wel op één lijn durven rekenen, met de apostelen en profeten, — alleen hij wat knapper! Die kent niet de ontroering voor het Woord van God, voor het getuigenis des Heiligen Geestes!

Maar als de Heilige Geest ons de waarheid onthult, er ons inleidt, — dan gaan we in het licht in, gelijk Mozes op den heiligen berg!

De Heilige Geest *alleen* leidt in al de waarheid Gods, die in den Christus is.

Want de Heilige Geest *spreekt van Zichzelf niet; maat* Hij spreekt wat Hij hoort. Hij neemt het uit wat van den Christus is, — gelijk de waarheid van den Christus is, omdat de Vader haar heeft en Hij van den Vader is gezalfd.

Diep Godsgeheim!

De Christus is de Zoon, die met den Vader één is; en de Heilige Geest is met den Vader en den Zoon één eenig waarachtig God. Vader, Zoon en Heilige Geest zijn drie Personen van evangelijke Godheid, eeuwig volzalig God. En toch, — in de openbaring der waarheid Gods en in de waarheid der openbaring Gods *heeft* de Vader; — en heeft de Zoon met den Vader door de zalving des Vaders, dien Hij van den Vader ontving; — en heeft de Heilige Geest niet van Zichzelf maar neemt Hij de waarheid, die de Vader heeft, uit den Christus. De Heilige Geest spreekt niet van Zichzelf, maar Hij spreekt, wat Hij gehoord heeft. De Heilige Geest verheerlijkt hierin den Christus, gelijk de Christus den Vader verheerlijkt!

Aanbiddelijk Godsmysterie! En dit alles, — terwijl de Zoon zelf is het eeuwige Woord, de Waarheid en de Wijsheid Gods! En — terwijl de Heilige Geest is de Geest der Waarheid, Zoon en Geest ten volle geestelijk in de volheid der geestelijkheid Gods, in eeuwig goddelijk weten en kennen!

En hier is toch de goddelijke *ordening* ten volle waarachtig, — *even* waarachtig als is de evangelijke Godheid en de eenswezensheid van den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest.

Hoe diep satanisch is dan wel de menselijke vermetelheid, om waarheid te willen

kennen en hebben uit zichzelf, zonder goddelijke openbaring, zonder het Woord Gods, zonder den Heiligen Geest;

Ja, dit is Satanisch, — want zóó juist is *Satan!*

Juist de goddelijke eenheid, juist de eenheid der Godheid, stemt samen met de goddelijke *ordering*, waardoor de Zoon als de Christus de waarheid der openbaring Gods heeft *van den Vader*, en waardoor de Heilige Geest die waarheid *uit den Christus* neemt!

En juist de waarachtigheid der *geestelijkheid* van het geestelijk levende volk Gods, — van hen, die uit God geboren zijn, van hen, die Christus' eigendom zijn, — van hen, die verlicht zijn en geleid worden door den Heiligen Geest, — van hen, die het Woord Gods hooren en verstaan, — juist hun waarachtige geestelijkheid is hierin vaststaande, dat zij *niet* leven bij wat vleesch en bloed hun geopenbaard heeft; — dat zij van zichzelf Gods Woord niet kunnen verstaan; — dat zij aan den Christus hangen; — dat zij smeeken om de verlichting en leiding des Heiligen Geestes; — dat zij niets zijn in zichzelf maar het *van God ontvangen*; — en dat zij het Woord Gods voor zich zien opengaan, het anderen als Gods Woord mogen leeren, en waarlijk leven in het licht der waarheid Gods.

Omdat zij het *ontvangen*, daarom *kennen* zij waarachtig en spreken zij wat zij weten.

O, zóó, gedragen door den Heiligen Geest in de gemeenschap met den Christus, zóó alleen konden Christus' apostelen en zóó alleen kan ook de Gemeente van Christus de hooge roeping van en voor den Heere en voor de waarheid Gods, die in den Christus is, dragen in deze wereld.

De verhooging van den Christus was en is hier noodig, wjl de uitstorting van den Heiligen Geest slechts door die verhooging volgen kon.

Nu breekt in het apostolaat en in de Gemeente van Christus de waarheid Gods, die in den Christus is, door den *Geest der Waarheid* in de wereld door.

De Heilige Geest ontsluit de waarheid Gods in den Christus ten volle.

Hij verheerlijkt den Christus.

Hij ontsluit de waarheid Gods en Hij verkondigt haar.

Hij ontsluit heel het Godsgeheim der waarheid Gods in den Christus, gelijk het is in den Christus en gelijk het is van den Vader.

Zóó ontsloot Hij de waarheid Gods; die de apostelen eerst niet konden dragen, voor hun apostolische roeping; en zóó leidt Hij hen in al de waarheid.

En zóó ontsluit Hij het Woord Gods en daarmee de waarheid Gods in den Christus in en voor de Gemeente des Heeren in den gang der eeuwen.

De volheid der waarheid Gods in de Gemeente van Christus is alleen *in den Heiligen Geest!*

O wat kan de Kerk des Heeren in de geloovigen, en in hen die tot den dienst des Woords geroepen zijn, ook bij veel geleerdheid, dof van oog staren op de Schrift, — zonder te kunnen lezen en verstaan, — slechts dor en oppervlakkig ziende, — niet inziende in de waarheid Gods!

O wat kan het kennen en getuigen der Gemeente van Christus in de wereld armelijk, zwak en geesteloos zijn!

Worde toch de Heilige Geest aangeroepen!

In Hem is ons het volle licht gegeven!

Ach, dat de oogen geopend en verlicht werden door den Heiligen Geest!

Dan komt er weer meer een zoeken, een smeeken, een geestelijk uitschouwen naar de waarheid Gods in Zijn Woord!

Dan breekt het licht Gods weer door!

Dan breekt ook door de waarachtige verkondiging van het Woord Gods!

En dan breekt weer door het geestelijk lichtgetuigenis der Gemeente van Christus in de wereld!

Het getuigenis van en voor den *Christus Gods!*